

Malmö's digitala klyfta

en studie bland stadens barn och ungdomar

Magisteruppsats, 10p, Systemvetenskapligt program

Författare: Lars Gustafsson
Selma Muminovic

Handledare: Erik Wallin

Framlagd: juni 2007

Abstrakt

Skillnader mellan grupper eller individer i ett samhälle när det gäller tillgång till informations- och kommunikationsteknologier (IKT) går under ett begrepp; digital klyfta. Denna avser skillnader i fysisk tillgång till datorer och internet men även kunskap i hur man använder tekniken. Funktionshinder, ålder, kön, socioekonomisk bakgrund, etnicitet och geografisk hemvist är faktorer som inverkar på den digitala klyftan. Dessa skillnader, den digitala klyftan, förekommer på flera olika nivåer: internationellt, nationellt, regionalt och lokalt. De människor som, av något skäl, har begränsad eller ingen tillgång till informations- och kommunikationsteknologier riskerar bland annat att bli socialt utestängda. Detta är ett problem som måste överbryggas; alla samhällets medborgare ska kunna ta del av den digitala informationen.

Målet som denna uppsats strävar efter att uppnå är att undersöka hur stor den digitala klyftan är i staden Malmö, med barn och ungdomar som undersökningsgrupp. Frågor av intresse är hur den digitala klyftan ter sig mellan barn och ungdomar i olika områden i Malmö i det dagliga bruket av datorer och internet. Finns det skillnader? Hur stora är i så fall dessa skillnader?

Nyckelord: Digital klyfta, social utestängning, socialt kapital

Abstract

Differences between groups or individuals in a society with regards to access to information and communication technologies (ICTs) are known as the digital divide. The digital divide pertains to differences in physical access to computers and the Internet as well as knowledge in using technology. Important factors affecting the digital divide are disabilities, age, gender, socioeconomical background, ethnicity and geography. The digital divide appears on several levels: internationally, nationally, regionally and locally. Individuals who, for some reason, have limited or no access to information and communication technologies risk, among other things, to experience social exclusion. This is a problem which needs to be bridged; all citizens must be able to access digital information.

The goal of this thesis is to examine the width of the digital divide in Malmö, focusing on children and teenagers, with regards to daily use of computers and the Internet. Are there differences? If such differences are found, how large are they?

Keywords: Digital divide, social exclusion, social capital

Tack

Vi tackar alla dem som har bidragit till att förverkliga denna uppsats. Vi tackar vår handledare för värdefulla åsikter. Ett stort tack även till alla skolor som har ställt upp och på så sätt underlättat undersökningsgenomförandet.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
1.1	Bakgrund och problemområde	5
1.2	Frågeställningar	7
1.3	Syfte	7
1.4	Avgränsningar	7
2	Metod	9
2.1	Forskningsplan	9
2.2	Forskningsstrategi	10
2.3	Datainsamling.....	11
2.4	Databearbetning och analys	13
2.5	Etiska hänsyn.....	14
3	Litteraturgenomgång	15
3.1	Den digitala klyftan, i Sverige och internationellt	15
3.2	Mätinstrument	17
3.3	Barn och IT.....	20
3.4	Social utestängning	21
3.5	Socialt kapital.....	22
4	Områdesbeskrivning.....	25
5	Empiriska resultat.....	27
5.1	Tillgång till internet.....	27
5.2	Basal kunskap om hur man använder internet	29
5.3	Möjlighet att koppla upp sig mot internet med snabb och driftsäker anslutning till rimlig kostnad.....	43
5.4	Tillgång till begriplig och tillgänglig information på internet	43
6	Diskussion	47
6.1	Tillgång till internet.....	47
6.2	Basal kunskap om hur man använder Internet	48
6.3	Snabb och driftsäker anslutning till rimlig kostnad	50
6.4	Tillgång till begriplig och tillgänglig information på internet	50
6.5	Metodkvalitet och etik.....	51
6.6	Diskussionssammanfattning.....	52
7	Slutsatser	53
8	Framtid	53
9	Referenser.....	54
A	Intervjuguide	56
B	Intervjutranskriptioner.....	57
B.1	Intervjuperson 1 – Södra Innerstaden.....	57
B.2	Intervjuperson 2 – Limhamn-Bunkeflo.....	62
B.3	Intervjuperson 3 – Centrum.....	65
C	Enkätresultat.....	70
D	Enkätformulär.....	101

1 Inledning

I detta kapitel presenteras de bakomliggande faktorer som lade grunden för denna undersökning, vilken strävar efter att belysa problematiken kring fenomenet *digital klyfta*.

1.1 Bakgrund och problemområde

Den *digitala klyftan* och de problem som den medför uppmärksammas i flera sammanhang, framförallt i samband med den tekniska utvecklingen (Norris, 2001; FN 2006). Begreppet definieras som skillnader mellan grupper eller individer i ett samhälle när det gäller tillgång till informations- och kommunikationsteknologier (IKT) (Dickard & Schneider, 2002). Främst avses fysisk tillgång till internet och telekommunikation men även internetstandarder och dator- och kunskapsnivåer. För individen kan detta till exempel manifesteras sig i en marginalisering, med utanförskap – social utestängning – som följd. För länder, å andra sidan, som finner att de inte har samma möjligheter och tillgänglighet till internet som andra länder, har svårt att konkurrera och hävda sig internationellt. Digitala klyftor råder således inte enbart mellan olika länder utan också på nationella och regionala nivåer. (Dickard & Schneider, 2002)

På internationell nivå utarbetade FN vid millennieskiftet en uppsättning mål, som medlemsländerna strävar efter att uppfylla till år 2015 (FN, 2006). Dessa mål, kallade *Millennium Development Goals*, är åtta till antalet och syftar till att – för att nämna ett par punkter - utrota extrem fattigdom och hunger, åstadkomma universell grundskoleutbildning, minska antalet smittade med HIV, verka för jämställdhet mellan könen men även till att minska den digitala klyftan (FN, 2006).

FNs uppföljningsrapport för 2006 konstaterar att ”some progress *has been made*” (FN, 2006, s 3) men även att ”disparities in progress, both among and within countries, are vast, and that the poorest among us [...] are being left behind” (FN, 2006, s 3). Enligt rapporten har halva befolkningen i utvecklade länder tillgång till internet, jämfört med 7% i utvecklingsländer och mindre än 1% i de femtio minst utvecklade länderna (FN, 2006).

FNs task force för vetenskap, teknologi och innovation följer upp målet som berör den digitala klyftan och menar att privata aktörer, tillsammans med god infrastruktur som tillhandahålls av ländernas regeringar är nyckeln till framgång för att minska de digitala klyftorna (Juma & Yee-Cheong, 2005).

På europeisk nivå har den digitala klyftan identifierats i och med den så kallade *e-Europe Action Plan* som lanserades 1999. Denna strategi innebär att en kombination av statliga och marknadsmässiga krafter skall tillämpas för att minska klyftan. Tanken är att detta skall uppnås genom bland annat minskade kostnader för internetuppkoppling, med privatisering och liberalisering av kommunikationsnätverken som ledord, samt tillgång till arbetsstationer i offentliga utrymmen som exempelvis arbetsförmedlingar och bibliotek. (Norris, 2001)

Sverige är en IT-nation och hamnar generellt sett högt i internationella undersökningar som mäter datorkunskaper, internetanvändning och liknande hos världens befolkningar (WII, 2003). Enligt Statistiska centralbyrån (2005) använder 57% av Sveriges befolkning internet

dagligen och användningen har ökat markant varje år. I analogi med detta förväntar också många aspekter av dagens samhälle – exempelvis studier, arbete, informationssökning och nyhetsförmedling – att individen har en viss grundläggande IT-kunskap. Media låter oss också ofta implicit tro – med kvällstidningsbilagor om IT, fokus på olika så kallade blogg-tjänster och uppmaningar att kommunicera med redaktioner och varandra via e-post och internetbaserade diskussionsforum – att IT-penetrationen i samhället är nära nog total. Men är det verkligen så?

Det svenska folket må rankas bland de bästa gällande tillgång till internet, men enligt en undersökning från World Internet Institute, är svenskarna bland de sämre av de undersökta länderna när det gäller användandet av IT (WII, 2003). I flera länder används datorer flitigare än i Sverige. Singapore, till exempel, använder datorer i hemmet nästan dubbelt så mycket som svenskar och Finland satsar fyra gånger mer på IT-utveckling per invånare. (WII, 2003) Enligt en intervju med Johan Bång vid World Internet Institute (Dagens Nyheter, 2003-10-07) beror den aningen skeva bilden av IT-nation på att man mäter fel saker – ett stort innehav av datorer är inte nödvändigtvis överensstämmande med stor användning av dessa.

Malmö är en av flera mångfasetterade städer i Sverige, med ett brett spann av utbildningsnivåer, kulturella bakgrunder och yrkesgrupper bland befolkningen. Enligt en undersökning som Skolverket (2006) företog 2005 av skolorna i Malmö kommun, har eleverna i Malmö olika förutsättningar för utbildningsvillkoren jämfört med övriga riket. Skolverket (ibid) konstaterar att det även finns stora variationer (som främst visar sig i slutbetygen) mellan de olika stadsdelarna i Malmö. Vilka faktorer är det som påverkar dessa ojämlikheter? En av förklaringarna, som nämndes tidigare, kan vara den språkliga mångfalden som föreligger i staden. 43% av Malmös barn har annat modersmål än svenska och detta medför stora ekonomiska satsningar för den språkliga utvecklingen (Skolverket, 2006).

Vad är det som orsakar digitala klyftor? Den första orsaken man kan tänka sig är kostnader som IT-användning medföljer, men flera studier har visat att det inte är något skäl att avstå internet (Statistiska centralbyrån, 2006). Enligt WII (2003) är högutbildade med hög inkomst mer benägna att begagna sig av internet än lågutbildade med låg inkomst. En annan aspekt är tydliga kulturella och socioekonomiska¹ barriärer som kan råda i ett samhälle, men även språket (Norris, 2001) kan vara en orsak.

Den digitala klyftan medför en rad faktorer som är ogynnsamma för ett samhälle. Demokrati påverkas på så sätt att vissa grupper blir mindre representerade än andra eftersom de bland annat inte har tillgång till exempelvis e-myndigheter. Norris (2001) menar att de tre viktigaste orsakerna till den digitala klyftan är utbildning, inkomst och yrke och hävdar att problemet är en del av en större helhet – de grupper i samhället som i mindre utsträckning finns representerade i övriga samhällsliga arenor är också de, som kommer att påverkas mest av den digitala klyftan. Således finns ett problem i form av en ond cirkel – de som skulle gagnas mest av de fördelar som IKT har att erbjuda är också de som har minst tillgång.

På grundval av forskning som bedrivits vid Örebro universitet, presenterade Justitiedepartementet 2002 ett verktyg för att analysera digitala klyftor i kommunala sammanhang. Verktyget kallas för IT-trappan och består av sex steg, där varje steg bygger på det närmast föregående. IT-trappan kan användas som hjälpmedel till att uppmärksamma

¹ Socioekonomisk status avser en individs eller gruppens samhällsställning med avseende till yrke, utbildning, inkomst, förmögenhet och bostadsadress, (Hirsch Jr. m fl, 2002).

problem som: funktionshinder, kön, ålder, socioekonomisk status, etnisk bakgrund och geografisk hemvist. (Justitiedepartementet, 2002)

1.2 Frågeställningar

Utifrån problemdiskussionen ovan har vi formulerat en överordnad frågeställning enligt följande:

Vilka skillnader föreligger bland barn och ungdomar i det dagliga bruket av datorer och internet mellan olika områden och olika åldersgrupper i Malmö?

För att bäst besvara denna fråga formulerar vi några underordnade frågeställningar:

- a) Hur kan den digitala klyftan mätas?
- b) Hur stor är den digitala klyftan bland barn och ungdomar i Malmö idag?
- c) Kan skillnader mätas beroende på områdestillhörighet, ålder eller kön?
- d) Varierar bruket i skolorna – erhåller eleverna utbildning i bruket av informationsteknik?

1.3 Syfte

Det är ett konstaterat faktum att det finns en så kallad *digital divide*, en digital klyfta, som betecknar klyftan mellan människor med tillgång till informations- och kommunikationsteknik (IKT) och dem som inte har tillgång i samma utsträckning (Justitiedepartementet, 2002). Syftet med denna uppsats är att undersöka denna digitala klyfta i den uppväxande generationen i en stad, Malmö, genom att betrakta barns och ungdomars från olika socioekonomiska bakgrunder användning av och attityder till informations- och kommunikationsteknik. Vi anser ämnet vara mycket viktigt, eftersom tillgång till och användning av informations- och kommunikationsteknik kommit att bli en fundamental del av vårt samhälle.

Även om författarna själva inte har personliga erfarenheter av den digitala klyftan, föreligger dock ett stort intresse för ämnet från vår sida och av denna anledning fann vi det mycket intressant att genomföra denna undersökning i en så mångfasetterad stad som Malmö. Ämnet är viktigt, eftersom tillgång informations- och kommunikationsteknik

1.4 Avgränsningar

Den digitala klyftan avser, som nämndes tidigare, tillgång till all form av IKT-användning. Dock har denna undersökning begränsats och håller sig endast inom ramen för internetanvändning; vi avgränsar oss således från att undersöka hur användning av och tillgång till andra teknologier ser ut. För att uppnå undersökningssyftet används IT-trappans fyra första steg (se 3.2). De sista två stegen anses inte ha någon relevans för denna undersökning och kommer därför inte att behandlas i denna undersökning – de behandlar

färdigheter som växer fram med ökad utbildning och individuell mognad. Det femte steget behandlar förmågan att kunna värdera och tolka information från internet, vilket inte riktigt kan begäras av den valda åldersgruppen, medan det sjätte steget avser förmågan att använda internet i demokratiska sammanhang, vilket heller inte kan appliceras på åldersgruppen. Vidare har undersökningen begränsats geografiskt på så sätt att tre delområden i Malmö stad väljs efter de valda kriterier (medelinkomst, utbildningsnivå, andel invånare av utländsk härkomst, se 2.1) som ställts upp. Inom områdena har ett urval av skolor gjorts, där tre årskurser (fem, sju och nio) undersökts.

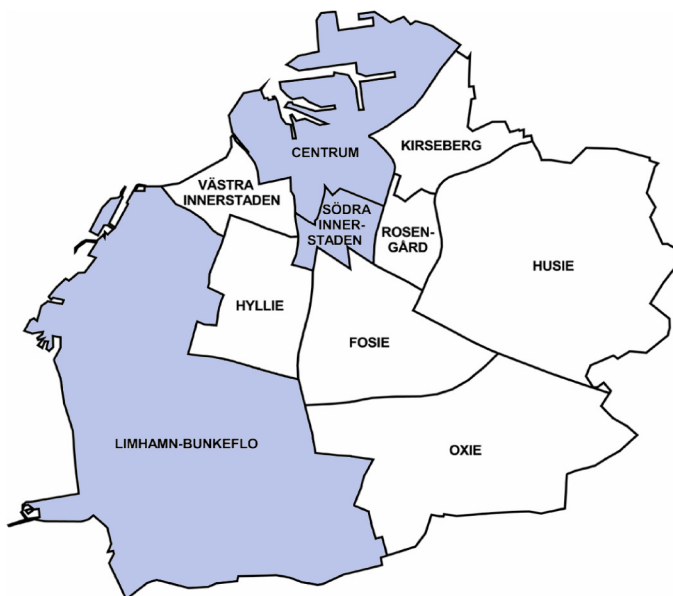
2 Metod

I detta kapitel presenteras tillvägagångssätten och motiv för de valda metoder som används för att uppnå målet med denna undersökning och dess kvalitet.

2.1 Forskningsplan

Den mångsidiga staden Malmö har 276 244 invånare och 171 länder finns representerade. Malmö utgörs sedan 1996 av tio stadsdelar som även är indelade i delområden. Fosie räknas som den största stadsdelen och Oxie som den minsta (med hänsyn till antal invånare). Malmös genomsnittliga inkomst per hushåll uppgår till 203 608 kr (Malmö stad, 2004a).

Med utgångspunkt i tre områden, vilka valdes utifrån aktuell statistik som publiceras av Malmö stad, avseende medelinkomst i området, utbildningsnivåer och andel invånare av utländsk härkomst, genomfördes undersökningen på hela klasser i tre årskurser. Årskurserna som valdes var årskurs fem, sju och nio, då eleverna i dessa åldrar i varierande utsträckning lämnar barnstadiet och träder in i tonårsperioden, en period då individen utvecklas starkt och de första stegen tas mot självständighet och vuxenlivet. Det är dessa individer, i årskurs fem, sju och nio, som avses när begreppet ”barn och ungdomar” används i denna uppsats.

Figur 1 – Malmös stadsdelar, med undersökningens valda områden färglagda. (Malmö stad, 2006a)

Områdena Centrum, Södra Innerstaden samt Limhamn-Bunkeflo är de, som bedömts vara intressanta med hänsyn till de kriterier som nämndes ovan. Limhamn-Bunkeflo valdes, eftersom området har den högsta genomsnittliga inkomsten per hushåll och minst antal invånare av utländsk härkomst. Södra Innerstaden står i motsatsförhållande till Limhamn-Bunkeflo – lägst medelinkomst och ett stort antal invånare av utländsk härkomst – och valdes av detta skäl. Centrumområdet placerar sig någonstans i mitten.

Område	Medelinkomst per hushåll	Utbildningsnivå	Andel invånare av utländsk härkomst
Centrum	188 kkr	54 % Eftergymnasial 34 % Gymnasial 9 % Förgymnasial	28 %
Fosie	181,4 kkr	23 % Eftergymnasial 49 % Gymnasial 23 % Förgymnasial	51 %
Husie	270,1 kkr	31 % Eftergymnasial 50 % Gymnasial 17 % Förgymnasial	21 %
Hyllie	203,4 kkr	30 % Eftergymnasial 48 % Gymnasial 19 % Förgymnasial	36 %
Kirseberg	193,9 kr	30 % Eftergymnasial 48 % Gymnasial 19 % Förgymnasial	31 %
Limhamn-Bunkeflo	311,5 kkr	48 % Eftergymnasial 40 % Gymnasial 10 % Förgymnasial	14 %
Oxie	277,3 kkr	23 % Eftergymnasial 54 % Gymnasial 20 % Förgymnasial	23 %
Rosengård	175,8 kkr	18 % Eftergymnasial 41 % Gymnasial 33 % Förgymnasial	85 %
Södra Innerstaden	143,6 kkr	44 % Eftergymnasial 38 % Gymnasial 15 % Förgymnasial	42 %
Västra Innerstaden	216,1 kkr	55 % Eftergymnasial 36 % Gymnasial 8 % Förgymnasial	13 %

Tabell 1. Förteckning över områden (utan inbördes ordning) (Malmö stad, 2006a). Summan av procentsatserna blir inte 100%, eftersom invånare utan förgymnasial utbildning utelämnats. Blåmarkerade områden är de som ingår i undersökningen.

2.2 Forskningsstrategi

Undersökningens ansats är både kvalitativ och kvantitativ. Detta eftersom kombination av dessa två metoder ökar undersökningskvalitet och ger en helhetsbild och därmed ökad förståelse för det som undersöks, enligt Seale (1999).

Fallstudie av den beskrivande typen genomförs på respektive skola – en *single case*-studie som spänner över tre skolor – för att få större tyngd i argumenteringen (Yin, 1999)

Genom att skaffa kontaktpersoner på stadsdelsförvaltningarna i Malmö kommun, erhöles en kontaktyta gentemot kommunen och därmed också en förankring i densamma. Detta var till undersökningens gagn eftersom en god förankring var nödvändig för att få tillräcklig respons från inblandade skolledningar.

2.3 Datainsamling

Datainsamlingen för denna undersökning baserades på två separata delmoment, enkätundersökning och intervjuer.

2.3.1 Delmoment 1 – enkätundersökning

Undersökningens absoluta tyngdpunkt ligger på den enkätundersökning som företogs bland tre årskurser i skolor i tre av Malmös områden. Som första steg kontaktades stadsdelsförvaltningen i varje område, med vars hjälp vi vaskade fram intressanta skolor. Därefter kontaktades skolledningen på varje skola och i samråd med denna distribuerades enkäterna till avsedda årskurser: fem, sju och nio. Insamling skedde ett par dagar senare, genom att författarna samlade in dem på varje skola. Eftersom enkäten distribuerades via e-post till skolorna, fanns inte någon möjlighet att kontrollera till hur många enkäten delats ut. 158 svar inkom, varav 6 bedömdes vara klara fall av drift med undersökningen (respondenterna hade här valt att svara med mer eller mindre mustiga invektiv).

Enkäten utformades på ett sådant sätt att den kan fyllas i på förhållandevis kort tid – femton till tjugo minuter – så att detta kunde ske inom ramen för en lektionstimme, detta för att maximera svarsfrekvensen. Dessutom anpassades enkäten språkligt sett, så att dess nivå inte översteg vad som kan förväntas av barn och ungdomar i denna åldersgrupp. Enkätfrågorna testades på en representant för den lägsta åldersgruppen för att säkerställa att frågorna hamnade på rätt språklig nivå.

Enkätfrågorna berör elevernas användning av informations- och kommunikationsteknik, vilket i vår undersökning begränsas till internet, både i och utanför skolan. Informanternas anonymitet garanterades genom att endast information om ålder, årskurs och kön samlas in. Se bilaga D för den fullständiga enkäten samt avsnitt 2.5.

Genom att varje enkätfråga, bortsett från de generella frågorna om kön och ålder, tydligt kan återkopplas till IT-trappan (se 3.2 och bilaga D), är enkäten således ett ypperligt instrument för att mäta var varje individ befinner sig i trappan och i förlängningen därmed också ett mått på hur den digitala klyftan ter sig. Ett antal frågor ställs alltså för varje steg i IT-trappan för att på så sätt mäta det specifika trappsteget och därmed få en bild av det som avses i varje specifikt trappsteg.

2.3.1.1 Kvalitetssäkring

I en undersökning är validitet och reliabilitet nyckelbegrepp av stor vikt. Validitetsbegreppet åsyftar huruvida undersökningen verkligen mäter det som den avsetts att mäta, alltså överensstämmelsen mellan å ena sidan den idé som ligger till grund för undersökningen och det mätinstrument som utformats för ändamålet, samt å andra sidan de data som erhålls

genom mätningen. För att citera Neuman (2000, s 164), "it refers to how well an idea about reality 'fits' with actual reality".

Neuman (2000) menar att fullständig validitet (och reliabilitet) aldrig kan säkerställas, särskilt som undersökningen tangerar mänskliga begrepp och uppfattningar vilka av naturen är tvetydiga och diffusa, men att begreppen är ideal att sträva efter.

Validitet och reliabilitet

För den undersökning som företagits har vi kunnat fastställa validitet av typerna uppenbar validitet (*face validity*), innehållsvaliditet (*content validity*), kriterievaliditet (*criterion validity*) (Neuman, 2000). Uppenbar validitet har erhållits genom noggrann, upprepad, egen granskning samt granskning av vår handledare. Innehållsvaliditet har erhållits genom omfattande studier av litteratur i ämnet, studier som omsatts till teorier som sedan legat till grund vid utformningen av undersökningen. Kriterievaliditet har erhållits genom att varje fråga, bortsett från frågor som rör rent personliga upplysningar som kön, ålder et c, i enkätundersökningen kopplats till IT-trappan (se 3.2).

Reliabilitet är, som namnet antyder, ett mått som betecknar hur pålitligt, *reliable*, mätinstrumentet är. Detta kan mätas på olika sätt, men Cronbachs alpha är en av de vanligare metoderna (Neuman, 2000). Vi valde att i ett tidigt skede beräkna Cronbachs alpha för undersökningen för att få en indikation på reliabiliteten, en metod som mäter *internal consistency*, det vill säga den interna överensstämmelsen mellan frågorna. Genom att undersöka hur en delmängd av en population svarat på frågor som berör olika aspekter av ett och samma område och tillämpa formeln för Cronbachs alpha på dessa, erhålls ett värde som visar hur väl frågorna hänger samman sinsemellan (Heck & Thomas, 2000). Detta ger ett mått på undersökningens reliabilitet. Önskvärda resultat för Cronbachs alpha är 0,7 – 0,9. (Heck & Thomas, 2000)

Eftersom skolorna tillämpar olika policier för användande av informations- och kommunikationsteknik, kommer svaren på dessa frågor att variera oavsett hur ungdomarna använder sig av internet på fritiden. Vi beslöt att därför låta beräkna Cronbachs alpha för de frågor som inte berör det direkt skolrelaterade internetbruket då merparten av de ingående enkätfrågorna mäter internet som kommunikationsmedel oavsett eventuella restriktioner som kan tänkas ges i en skolmiljö. Alpha för undersökningen är 0,7, vilket anses vara en god reliabilitet, särskilt givet den relativt blygsamma populationen i inledningsskedet av undersökningen.

2.3.2 Delmoment 2 – intervjuer

För att komplettera undersökningen utfördes ett antal intervjuer med personer i lärarfunktion i de tre områdena. Intervjuerna tjänar till att försöka fånga subtila nyanser, som exempelvis individuella tolkningar av sammanhang (Bryman, 1997) och samtidigt undersöka skolornas policy för informations- och kommunikationsteknik, hur tekniken integreras i undervisningen samt hur detta manifesteras reellt. Eftersom intervjuerna används endast som kompletterande information till enkätundersökningarna kommer den insamlade intervjudatan att presenteras och diskuteras i diskussionsavsnittet för att ge en mer tyngd i argumenteringen av de funna empiriska resultaten och skapa en helhetsbild för undersökningen.

Semi-strukturerade intervjuformer (Bryman, 1997) användes eftersom de intervjuade på detta sätt ges mer svarsutrymme. Detta möjliggjordes genom att samtliga frågor utformades med målet att vara öppna och inte ledande eller slutna. Med denna metodik blir intervjun därmed en diskussion och på så sätt kan ny relevant information upptäckas och leda undersökningen i rätt riktning. En mall, där nyckelfrågorna står i fokus, utformades för att tjäna som guide.

Intervjuns kvalitet

Kvaliteten hos de genomförda intervjuerna har granskats med hjälp av Kvaless (1996) kvalitetskriterier, som även kan ses som riktlinjer för att erhålla god kvalitet i en intervju. Varje intervju spelades in på två diktafoner för att säkra den tekniska biten, som är en förutsättning för att uppnå en god intervjukvalitet men också för att kunna koncentrera sig på ämnet och dynamiken i intervjuerna.

Inledningsvis i varje intervju förklarades syftet med den specifika intervjun samt undersökningens syfte, detta för att erhålla inspelat informerat samtycke. Vi förklarade även för de intervjuade att allt som sägs kommer att vara anonymt, på begäran av en av skolorna.

En stor omfattning har erhållits av specifika, relevanta och varierande rika svar från de intervjuade lärarna där vi som intervjuade försökte tolka svaren under intervjuns gång. De gånger vi fick svårbegripliga svar, följde vi upp detta och bad de intervjuade förklara ytterligare. Kvale (1996) påpekar att dessa kriterier tyder på en god intervjukvalitet.

”Varje utskrift från ett sammanhang till ett annat för med sig en rad bedömningar och avgöranden.” (Kvale, 1996). Det Kvale menar är att det uppstår vissa tekniska och tolkningsmässiga problem när man ska omvandla talspråk till skriftspråk. Några av dessa svårigheter har vi stött på. Transkribering av intervjuerna var något problematiskt då ett antal störningsmoment uppkom under intervjuernas gång. Men för att säkerställa reliabiliteten transkriberades intervjuerna separat av bägge författarna och jämfördes senare. På så sätt anser vi ha fått en utskrift med god validitet och som lämpade sig för vårt undersökningssyfte.

2.4 Databearbetning och analys

Enkäterna sammanställdes och analyserades med hjälp av SPSS, så att de ingående variabelernas sammanhang kunde illustreras, tendenser skönjas och slutsatser dras. I SPSS byggdes en variabelstruktur som speglade enkätfrågorna – varje möjligt svarsalternativ i enkäten kodades genom att omvandla dem till numeriska motsvarigheter, och sedan matades samtliga enkätsvar in för hand. Därefter undersöktes den ackumulerade informationen genom att använda programmets olika funktioner för att betrakta information ur olika perspektiv, som exempelvis korstabulering och diagram. Ur dataanalysen erhöles samband som användes som underlag vid intervjuerna och på detta sätt gav intervjuerna ytterligare fördjupning åt undersökningen. Intervjuerna transkriberades och genomgick en noggrann manuell analys. Metoden som användes för analys av intervjuerna är meningskoncentrering (Kvale, 1996). Detta innebär att vi omformulerade intervjupersonernas långa meningar mer koncist, i vilka de väsentliga delar av det som sagts presenteras i några få ord i diskussionsavsnittet.

2.5 Etiska hänsyn

Vetenskapsrådets (2002) etiska riktlinjer formulerar fyra huvudkrav att ta hänsyn till vid forskning: *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* samt *nyttjandekravet*.

Informationskravet formuleras enligt följande: ”forskaren skall informera de av forskningen berörda om den aktuella forskningsuppdragets syfte.” (Vetenskapsrådet, 2002, s 8). Detta innebär att undersökningens deltagare informeras om undersökningens syfte och vad deltagandet innebär. (Vetenskapsrådet, 2002)

Samtyckeskravet – ”deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan” (Vetenskapsrådet, 2002, s 9) – innebär att explicit medgivande erhålls från undersökningens deltagare avseende medverkandet. Vetenskapsrådet (2002) menar vidare att vid enkätundersökningar kan samtycke anses ha lämnats när enkäten är ifylld.

Det tredje kravet, konfidentialitetskravet, innebär att ”uppgifter om alla i en undersökning ingående personer skall ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna skall förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem” (Vetenskapsrådet, 2002, s 12). Kravet innebär att den information som samlas inte skall kunna användas av utomstående för att identifiera enskilda individer.

Det sista kravet, ”Uppgifter insamlade om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål” (Vetenskapsrådet, 2002, s 14), även kallat nyttjandekravet, innebär att den information som samlats för forskningsändamål inte får användas för kommersiellt bruk.

Vi valde att ha dessa etiska riktlinjer i åtanke när vi utformade och genomförde vår undersökning. Således informerades samtliga deltagare, både intervjupersoner (i samband med intervjutillfället) såväl som enkätrespondenter (i skriftlig form) om vad deras medverkan innebar. Dessutom informerade vi om undersökningens syfte och, i fallet med intervjuerna, vad syftet var med den specifika intervjun. Från intervjupersonerna erhöll vi dessutom ett inspelat medgivande – ett informerat samtycke, något som även rekommenderas av Israel & Hay (2006). Vi nöjde oss med ett implicit medgivande från enkätpopulationen. Eftersom vi inte samlade in några kännetecknande personuppgifter från enkätpersonerna, anser vi att konfidentialitetskravet är uppfyllt för dessa. Avseende intervjupersonerna, föregicks intervjuerna av e-postkontakter och telefonsamtal, vilka senare raderades. I intervjutranskriptionerna har dessutom samtliga namn och övriga identifierande attribut ersatts med generiska dito. Det sista kravet, nyttjandekravet, anser vi som självklart – vi kommer inte att på något sätt försöka slå mynt av denna uppsats.

Eftersom undersökningen företogs med dessa etiska hänsyn för ögonen, anser vi att fullgoda etiska hänsyn iakttagits.

3 Litteraturgenomgång

I detta kapitel presenteras de teorier som är relevanta för vår undersökning. De teorier som belyses tar upp den digitala klyftans och teknikens roll i dagens samhälle. Vilka effekter implicerar tillgång respektive icke-tillgång avseende digital informationen, samt vad innebär det att växa upp i ett samhälle som förväntar en god IT-kompetens?

3.1 Den digitala klyftan, i Sverige och internationellt

Vad innebär den digitala klyftan och hur ser den ut i Sverige jämfört med övriga världen? Den digitala klyftan avser skillnader mellan individer eller grupper gällande tillgång till informationsteknik. Tidigare talade man enbart om skillnader av fysisk tillgång till tekniken men på senare tid har även en så kallad andra gradens digitala klyfta (Hargittai, 2001) uppmärksammats. Denna klyfta avser skillnader gällande kunskap om hur man använder tekniken. När det gäller andra gradens klyfta har en undersökning som mäter kunskap i användandet av IT genomförts 2005 av Statistiska centralbyrån. De frågor som ingick i denna undersökning baserade sig på vad de tillfrågade kunde utföra vid användning av datorer och internet samt hur de hade skaffat denna kunskap. Undersökningen visade att knappt 1,5 miljon datoranvändare mellan 16-74 år aldrig deltagit i någon form av utbildning kring datoranvändare. Undersökningen konstaterade vidare att hälften av de tillfrågade skaffade sig kunskap genom att prova sig fram (Statistiska centralbyrån, 2005).

Datortätheten i stora delar av Europa och i USA har ökat för varje år sedan 1990 och trenden fortsätter att stiga (Nordiska ministerrådet, 2002). I de nordiska länderna har användningen av informationsteknik ökat markant sedan 1996 (ibid). Om tillgången till internet i hemmet jämförs med våra grannländer ligger Sverige högre än Danmark och Norge. 2002 hade knappt 70 % av svenskarna i åldersgruppen 16-74 tillgång till Internet i hemmet medan motsvarande siffra var 60 % för Danmark och Norge och drygt 50% för Finland (ibid).

Användningen har ökat tydligt; i Sverige var tillgången för åldersgruppen 16-44 över 90% under första kvartalet 2005, 85% för åldersgruppen 45-54, medan siffran för åldersgruppen 55-74 var drygt 50% (Statistiska centralbyrån, 2005).

Som nämnts ovan finns det tydliga skillnader mellan olika länder med avseende till tillgång till datorer och internet, men skillnader påträffas även mellan olika grupper i ett samhälle. Faktorer som verkar för de skillnaderna är: funktionshinder, ålder, kön, socioekonomisk status, etnisk bakgrund och geografisk hemvist.

De undersökningar som författarna studerat, befattar sig huvudsakligen med individer över 16 år.

Funktionshinder

Med hjälp av internet har människor som har någon form av funktionshinder fått större och bättre möjligheter. Att kontaktskapande med andra människor blir enklare, större möjligheter att söka jobb och utbilda sig är några av de fördelarna som internet möjliggör (Yu, 2002). Det finns dock även nackdelar: de funktionshindrade har sämre tillgång och därmed användning av internet än de icke-funktionshindrade. En av de orsakerna som bidrar till att

funktionshindrade har begränsad tillgång och användning av internet är bland annat bristande webbdesign. Den information som finns på webbsidor är inte tillgänglig eftersom designen är inte riktad mot denna grupp (Andersson m fl, 2001). En möjlig åtgärd är att designprocessen för myndigheters webbplatser lutar sig mot internationella riktlinjer för att härigenom skapa webbsidor till vilka alla, oavsett funktionshinder, kan ha tillgång – något som kan åtgärdas genom lagstiftning eller utbildning (Yu, 2002).

Ålder

Individens ålder påverkar hur stor tillgång och hur mycket informationstekniken används. De som använder IT minst är de äldre, från 65 år och uppåt. Statistiska centralbyrån (2005) visar att tillgång och internetanvändning för befolkningen är väsentligt mindre än i yngre åldersgrupper. Cirka 50% i åldersgruppen använder internet medan de yngre åldersgrupperna uppgår till 90% respektive 85%. Enligt IT-kommissionen (2002a) kan detta vara beroende av två faktorer: den första är att de äldre har hunnit lämna arbetslivet innan datorer och internet blev naturliga inslag i dagens samhälle och på så sätt inte blivit introducerade med teknologin. Den andra faktor är att barnen, som flitigt använder sig av teknologierna, har hunnit flytta hemifrån och på så sätt inte kunnat inverka på sina föräldrar i hemmet (IT-kommissionen, 2002a). Framtidens pensionärer kommer dock att ha bättre vanor när det gäller internetanvändning eftersom, om inget annat, har de på något sätt blivit introducerade till datorer eller internet via arbetslivet (ibid).

Kön

En tendens som tidigare fanns (WII, 2003) var att män spenderade mer tid vid datorn än kvinnor. WII (2003) menar att denna klyfta mellan män och kvinnor har minskat och fortsätter att minska. WII (2003) jämförde kvinnornas tillgång till internet i åldersgruppen 18-74 mellan år 2000 – 2003 och undersökningen visade att dess skillnader har minskat och nästan helt försvunit.

En tendens som har uppmärksammats av WIIs undersökning (2003) visar på att könsskillnader fortfarande är stor bland de yngre (18-24 år), då fler unga män skaffar sig tillgång till internet medan kvinnor i samma åldersgrupp ligger kvar på samma nivå.

Det som ska påpekas här är att dessa undersökningar mäter *tillgång* till datorer och internet. Om man istället mäter *tiden* som spenderas vid datorn påträffas tydliga könsskillnader, speciellt i hemmet, (WII, 2003). Detta kan bero på att ”kvinnor tar hand om hemmet i större utsträckning än männen och på så sätt får mindre tid att sitta framför datorn”, (Justitiedepartementet, 2002, s 12). En annan teori, enligt IT-kommissionen (2002b), är att män använder datorn i större utsträckning än kvinnor till att spela. Detta resonemang kan bekräftas genom Statistiska centralbyråns (2005) undersökning som visar att det är motsatta roller råder i skolan och hemmet avseende internetanvändning; i skolan använder en större andel unga kvinnor än män internet.

Socioekonomisk status

Om man använder datorer och internet påverkas av vilken socioekonomisk bakgrund man har. En av orsakerna till att man avstår bredband är att man inte har ekonomiska möjligheter till det, (Justitiedepartementet, 2002). Hög inkomst går ofta hand i hand med hög utbildning, vilket också är en faktor till om man använder internet eller inte. WII (2003) visade att 90% av de högutbildade och höginkomsttagarna hade internetuppkoppling i hemmet medan motsvarande siffra för lågutbildade och låginkomsttagare var 25-30%.

Etnisk bakgrund

I ett mångkulturellt samhälle finns det varierande språkkunskaper, vilket kan påverka internetanvändandet eftersom de som inte förstår språket begränsas i sin användning. Justitiedepartementet, (2002, s 18), påpekar att ”ett hinder för användandet av IT-tjänster för människor med utländsk bakgrund är bristfälliga språkkunskaper, bristfälliga kunskaper i informations- och kommunikationsinhämtning och hantering av dessa”. För att komma runt detta problem föreslår Justitiedepartementet (2002) att särskilda IT-lösningar bör finnas för språkhantering hos myndigheter och skolor.

Geografisk hemvist

Om man har internet eller inte påverkas man av var man är bosatt, i storstad eller landsbygd. Tidigare studier har visat att tillgängligheten till internet är sämre på gles- och landsbygden än i storstäder. Bergström (2007) refererar till en svensk undersökning, kallad SOM-undersökningen, som bland annat mätte tillgång till Internet i storstäder och landsbygden. Undersökningen genomfördes 2005 och visar tydliga skillnader mellan dessa, 27 % av befolkningen på landsbygden hade tillgång till internet medan motsvarande siffra för befolkningen i storstäder uppgick till 55 % (Bergström, 2007).

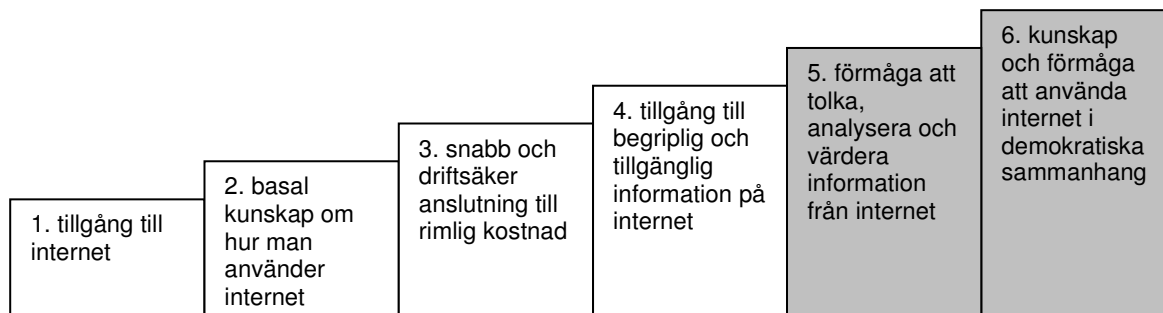
3.2 Mätinstrument

Det är ett faktum att digitala klyftor existerar mellan olika grupper i Sverige (Justitiedepartementet, 2002). Frågan är hur den mäts?

Det finns ett flertal verktyg som utarbetats av organisationer runtom i världen för att mäta och diagnosticera tillgång till och användande av IKT, både intranationellt och internationellt. Bridges.org, en organisation som arbetar för att stödja just användandet av och tillgången till IKT i u-länder, definierar ett ramverk som innehåller tolv punkter, bland vilka kan nämnas konkreta element som fysisk tillgång, teknikens lämplighet, kostnader och kapacitet, samt mer abstrakta element som relevans, tillit, lokal- och makroekonomisk miljö och politisk vilja. (Bridges.org, 2005)

Justitiedepartementet utarbetade ett förslag till strategi för minskning av den digitala klyftan i Sverige. Förslaget kom att heta ”IT-trappan” och bakgrunden till den var den alltmer ökade behovet för internetanvändning för demokratiska syften i samhället. IT-trappan, som består av sex steg, kan användas som en analysmodell för att hitta de faktorer som orsakar digitala klyftor, men kan tjäna som hjälpmedel för att belysa vilka hinder som olika grupper stöter på när de använder sig av de nya informations- och kommunikationstekniker. Modellen kan även användas som ett verktyg för att identifiera politiska åtgärder som gör det möjligt att koppla konkreta och mätbara mål till varje steg som ingår i IT-trappan.

IT-trappan används som mätinstrument för denna uppsats undersökning rörande den digitala klyftan i Malmö. Nedan följer en mer detaljerad beskrivning av varje steg. Dessa steg tillämpas även i empiriundersökningen vid definitionen av mätvariabler i enkätundersökningen.

Figur 2 - Illustration av IT-trappans sex steg. De steg som utelämnats i undersökningen är markerade med grått.

3.2.1 Tillgång till internet

En faktor som påverkar den digitala klyftan är att människor har olika tillgång till datorer med internetuppkoppling, vilket i sin tur orsakas av olika ekonomiska förutsättningar. Justitiedepartementet (2002) fann att de olika ekonomiska förutsättningarna avser kostnaderna för både inskaffandet av datorer och för uppkopplingen mot internet.

Tillgång till datorn kan även vara begränsad i hemmet och skillnaderna här kan påträffas mellan könen. Detta förklaras genom att män och barn har större tillgång till datorn i hemmet till följd av ojämställda roller; kvinnan tar hand om hemmet i större utsträckning än mannen vilket leder till att kvinnan får mindre tid framför datorn. (Justitiedepartementet, 2002)

3.2.2 Basal kunskap om hur man använder internet

IT-trappans andra steg berör de personer som inte, genom exempelvis arbete eller utbildning, kommit i kontakt med internet. Individens utbildningsnivå spelar en stor roll avseende huruvida denne är internetanvändare eller inte; ju högre utbildning individen har, desto högre sannolikhet att individen använder internet. Dock är utbildningsnivån av mindre betydelse ju yngre personer som undersöks. (Justitiedepartementet, 2002)

3.2.3 Möjlighet att koppla upp sig mot internet med snabb och driftsäker anslutning till rimlig kostnad

På detta steg finns de som, av något skäl, inte har tillgång till en snabb och stabil internetuppkoppling till acceptabel kostnad. Det finns tydliga skillnader i internetanvändandet mellan de som har fast uppkoppling och de som har modem. Justitiedepartementet (2002, s.16) refererar till en undersökning av WII (2002) som hävdar "[...] att konstant uppkoppling mot internet leder resulterar i ett mer avstressat, spontant och frekvent surfande". Det har även visat sig att de som har bredband använder e-tjänster i större utsträckning än de som har modem². Vidare menar Justitiedepartementet (2002) att det mellan könen finns olika syn på snabba och driftsäkra uppkopplingar: kvinnor anser i högre grad än män att internet är alltför

²Post och telestyrelsen "E-handel och statens instrument för att utveckla förutsättningarna", 22 februari 2002.

besvärligt att använda, med långsamhet och tekniska fel som huvudorsaker, och företrar således att kontakta organisationen eller myndigheten via telefon. En annan aspekt att beakta är kostnader för internetanvändandet. Ekonomi och bristande intresse uppges vara huvudorsaker till att många inte skaffar bredband. På grund av detta blir prissättningarna av stor betydelse vid bredbandbygget. (Justitiedepartementet, 2002)

3.2.4 Tillgång till begriplig och tillgänglig information på internet

Information som publiceras på internet är inte begriplig eller tillgänglig för alla. Det kan bero på komplicerad utformning av webbplatsgränssnitt eller att användaren skall tillgodogöra sig en för stor textmassa - två exempel på informationsrelaterade svårigheter som därmed blir ett hinder för internetanvändandet, enligt Justitiedepartementet (2002). Internet, som ett medium för kommunikation med myndigheter eller företag, blir för krångligt. Även här råder det skillnader mellan könen: oftare än män, anser kvinnor att det faktiska utbudet på internet är en begränsande faktor och "att det finns alltför mycket skräp" (Justitiedepartementet, 2002, s.19). Justitiedepartementet (2002) hänvisar till en undersökning som utförts av Riksrevisionsverket, där 92 statliga webbplatser granskades med avseende på tillgängligheten. Resultaten visade att inte någon av de granskade webbplatserna uppfyller de rekommendationer som ställts upp eller följer internationella standarder.

3.2.5 Förmåga att tolka, analysera och värdera information från internet

Det är billigt att producera och sprida information på internet och en mängd information finns att tillgå. Det finns dock en del aktörer som är oseriösa eller destruktiva och strävar efter att vilseleda, och således är information som hämtas från internet inte alltid tillförlitlig. På grund av detta är det ytterst viktigt att vara källkritisk, att vara medveten om internets begränsningar och risker. (Justitiedepartementet, 2002)

Utbildning, kulturell bakgrund och livserfarenhet är faktorer som påverkar hur individen tolkar och värderar information. Eftersom myndigheter allt oftare publicerar information rörande den demokratiska beslutsprocessen på internet, innebär detta ett problem i och med att informationen ofta är skrivet på ett fackspråk som vanliga medborgare upplever som främmande och avskräckande. (Justitiedepartementet, 2002)

3.2.6 Kunskap och förmåga att använda internet i demokratiska sammanhang

IKT kan göra det lättare att delta i och påverka demokratiska processer i samhället och således stävja bristande intresse för och kunskap om det demokratiska samhällets möjligheter. Justitiedepartementet (2002) menar att de politiska partierna i kommunerna kan och bör sända sina fullmäktigesammanträden via internet och därigenom erbjuda individen att ta del av mötena. Detta har, enligt Justitiedepartementet (2002), visat sig vara framgångsrikt genom det ökade intresset för demokratiska arbetsinsatser i de kommuner som har verkställt detta.

3.3 Barn och IT

Idag används IKT till en rad olika aktiviteter och processer där internet spelar en central roll för globalt sammanhang. Dagens barn är en IT-generation och olika former av informationsteknik är naturliga inslag i barnens vardag. Skoltiden är för barn en tid med stora utmaningar, men det är också en tid som innebär många krav och plikter. Ett av de krav som det moderna samhället förutsätter är god IT-kompetens. Vad innebär det då att vara barn i vårt samhälle?

Ett uttryck som används av Oldham (1994) är "childwork", vilket refererar till olika verksamheter, till exempel skolor, där vuxna organiserar och kontrollerar barns aktiviteter. Uppmärksamheten ligger i hur barn blir instrument för omgivningens intressen och ambitioner. Således är barnen, enligt Hernwall (2001), själva aktiva i skapandet av inte bara sin egen kultur och liv utan också kulturen i stort. Barn ställs inför allt fler skyldigheter och rättigheter ju högre i åldern de kommer. Högre kompetens bland barnen blir alltmer eftersträvat i och med utvecklingen av det föränderliga samhällets olika arenor.

Skolbarn i åldersgruppen 10-12 utvecklar hjärnan och tänkandet enormt – förståelse för exempelvis abstrakt humor, som ironi, utvecklas och det blir möjligt att tillgodogöra sig främmande språk. Patrik Hernwall (2001) genomförde en studie om barn i åldersgruppen 8-13 och deras syn på internetanvändning. I doktorsavhandlingen "Barns digitala rum: berättelser om e-post, chatt och internet" påpekar författaren hur datorn och framförallt internet är en viktig del i barnens kultur. I undersökningen angav i princip alla barn att de hade eller ville ha tillgång till en dator hemma och att datorn ansågs vara något som de måste kunna behärska för att inte gå miste om vissa delar av dagens barnkultur.

Hernwall (2003) beskriver hur den tekniska aspekten av IKT är transparent för åldersgruppen, vilket får de sociala arenor som mediet erbjuder att framträda ännu tydligare. Det är endast i enstaka fall som själva datorn är intressant för barnen och ungdomarna.

I Hernwalls studie (2001) har det visat sig att internet har en social och kommunikativ funktion för många av barnen men för några är det teknikintresset som är den viktigaste aspekten. Intresset för kommunikationsmöjligheter via internet ökar när barnen blir äldre, eftersom barnen med ökad ålder utvecklas språkligt och blir mer intresserade sin omvärld och av att skaffa nya vänner. Barnen använder internet för att chatta med befintliga vänner eller tillfälliga bekanta och sitter vanligtvis tillsammans vid datorn för att i gruppens trygghet kunna utmana sina roller - skulle det bli obehagligt kan de välja att stänga chattfönstret. Chattandet blir en form av *identity playground* – ett slags "sandlåda" för identitetsskapandet. (Hernwall, 2001)

Som nämndes tidigare är datorer och internet något som barnen måste kunna behärska för att inte hamna i utanförskapet av barnkulturen och i sin tur bli en del av processen till socialt utestängning i framtiden. De barn som åtnjuter privilegiet att ha dator och internet hemma har ofta en högre position i gruppen och de barn som inte har möjlighet att använda datorn hemma eller någon annanstans riskerar att uteslutas från olika delar av den sociala barnkulturen. (Hernwall, 2001). Vad innebär det då att hamna i social utestängning?

3.4 Social utestängning

Socialstyrelsen (2007) beskriver social utestängning (Socialstyrelsens översättning av *social exclusion*) som en gradvis process där människor utesluts från olika arenor i samhället; ett socialt problem leder i sin tur till fler efterföljande problem. Socialstyrelsen menar att begreppet kan ses som konsekvenserna av en ansamling av sociala problem inom olika områden.

Social utestängning har sitt ursprung i debatten om fattigdom och är således ett begrepp relaterat till detta, men innebär mycket mer än bara frånvaro av materiella och ekonomiska resurser. Således definieras problemet som "ett 'icke-deltagande' inom viktiga områden i samhället" (Socialstyrelsen, 2007, s 19), där områdena som åsyftas exempelvis är samhällets kulturella, politiska, arbetsmarknadsmässiga och fritidsrelaterade arenor. (Socialstyrelsen, 2007)

För barn och ungdomar, som befinner sig mitt uppe i utvecklingen av sina sociala färdigheter och aktivt undersöker och utforskar spelreglerna på den sociala arenan, är den sociala utestängningen av något annorlunda art, menar Ridge (2002), men icke desto mindre stigmatiserande. Ridge (2002) refererar till en undersökning av Shropshire & Middleton (1999) som visade att barn och ungdomar i familjer med låg inkomst reducerar sina ambitioner och förväntningar i linje med hushållets ekonomi – de "lär sig" att vara fattiga.

Ridge (2002) menar att den uppväxande generationen i lika hög grad som den vuxna generationen omfattas av dagens konsumtionskultur, där en allt högre möjlig levnadsstandard leder till högre krav på individerna att nå en acceptabel social integration och position. Barns och ungdomars behov av ekonomiska och materiella resurser speglar dessutom vikten av konsumtionsvaror som ett medel för kommunikation. Barndomen och deltagandet i ungdomskulturen är ett slags social erfarenhet i sig, där egna normer och värderingar från vilken social utestängning kan vara en mycket stor påfrestning, eftersom just det sociala nätverket – med vänskap och social interaktion – är det forum där den sociala identiteten utvecklas. (Ridge, 2002)

3.4.1 Social utestängning och den digitala klyftan

"Det är givet att den nya tekniken erbjuder nya intressanta möjligheter att få tillgång till kunskap, men IT-användningen kan samtidigt bli ytterligare en bidragande faktor till social utestängning". Segarra (2004) menar att informationen i samhället polariseras, då de grupper som redan är välinformerade inte har några problem att inhämta ny information, medan icke-välinformerade ofta fortsätter att vara detta. Klyftan mellan dessa två grupper har en benägenhet att växa eftersom de välinformerade också tillägnar sig information snabbare än de icke-välinformerade. Segarra (2004) menar dock även att den nya tekniken även kan bidra till social integration för medborgare. Med dessa resonemang formuleras två grundläggande teorier:

- "IT kan bli en ny faktor som bidrar till social utestängning och som läggs till de klassiska faktorerna (hög ålder, fattigdom, läs- och skrivsvårigheter etc). På så sätt kan informationstekniken förvärra de problem som redan finns".

- ”IT kan bidra till att avhjälpa några av de ”traditionella” orsakerna till social utestängning eftersom den främjar nya inlärningsformer och särskilt gynnar sådana sociala grupper som den traditionella undervisningen inte når ut till”.

Citaten ovan är hämtade från Segarra (2004).

Under den första teorin ger författaren exempel på de äldres problem i dagens moderna samhälle och menar att de äldre är en typisk grupp som drabbas av den sociala utestängningen med fler faktorer än bara ålder; exempelvis fattigdom, beroende på att de äldre har lägre inkomster, handikapp, som förklaras genom fysiska åkommor som hänger samman med åldrande, och så vidare. Dessa kriterier förstärker den sociala marginaliseringen och utifrån denna aspekt är tekniken en faktor för social utestängning. Segarra (2004) hänvisar till den spanska regionen Katalonien och internetanvändningen där och menar att det finns tydliga skillnader i användning mellan de yngre och de äldre: 71,7% av åldersgruppen 15-19 använder internet och endast 4,7% i åldersgruppen 60-64.

Om den nya teknikens roll i det moderna samhället istället betraktas utifrån Segarras andra teori - den nya tekniken är en faktor för social inklusion - blir resonemanget helt motsatt. Här menar Segarra (2004) att IKT kan gynna dem som är utanför på så sätt att möjligheter till nya former av inläring öppnas och därefter skapar möjlighet till social integration. Ett exempel som Segarra tar upp är en undersökning som genomfördes i Spanien 2004 och som visade att de minst motiverade eleverna och de som hade sämst betyg förbättrade sina resultat i och med införandet av datorer och digitalt undervisningsmaterial i skolor. Med hänsyn till detta kan den nya tekniken, enligt Segarra (2004), ha en ”kunskapsomfördelning” funktion. Med detta menar han att inläringstakten ökar för dem som vet mindre och resultaten blir jämlik med dem som redan vet mer. Grunden till detta är att den nya informationstekniken påverkar studiemotivationen och inlärningsprocessen (Segarra, 2004).

3.5 Socialt kapital

Socialt kapital (*social capital*) beskrivs av Warschauer (2003) som individens kapacitet att skapa fördelar för sig själv genom sina personliga relationer och deltagande i olika sociala nätverk. Som exempel på detta nämner Warschauer (2003) vänner som tillhandahåller information om nya jobb, föräldrars akademiska förväntningar och stöd till sina barn, samt myndighetsrepresentanter som är tillräckligt pålitliga för att göra det de påstår att de skall göra. Begreppet ”socialt kapital” kan appliceras både på individer och samhällen: i ett samhälle kan även de invånare som har ett lågt individuellt socialt kapital dra fördel av det kollektiva sociala kapital som ackumulerats, genom exempelvis människors samverkan för en tryggare boendemiljö. (Warschauer, 2003)

En av de viktigaste källorna till socialt kapital är de personliga relationer som människor omger sig med i form av familj och vänner. Warschauer (2003) nämner fyra viktiga element i det sociala kapitalet: *information, inflytande, sociala referenser* och *förstärkning*. Information berördes ovan – det innefattar de tips och upplysningar som fördelas genom det sociala nätverket. Inflytande erbjuder möjligheter att påverka människor i olika riktningar, exempelvis för en anställning. Sociala referenser syftar till den högre ställning som en individ kan nå till följd av de sociala band denne har. Förstärkning, slutligen, innebär den personliga, emotionella support som individen erhåller från sitt nätverk, vid exempelvis sjukdom. (Warschauer, 2003)

Dessa fördelar kan, enligt Warschauer (2003), delas genom *bonding social capital* (sammanknytande socialt kapital) och *bridging social capital* (överbryggande socialt kapital).

Sammanhängande socialt kapital är det kapital som återfinns inom tätt sammanhållna, homogena nätverk, som exempelvis familjer, nära vänner eller liknande. Detta kapital stärker nätverkets interna band, men detta kan även få till följd att nätverket alierar sig från andra grupper. Det överbryggande sociala kapitalet å andra sidan, innefattar de relationer som skapas mellan medlemmar av olika sociala grupper. Eftersom detta innebär möjligheter till nya informationskanaler är detta särskilt viktigt för individens och gruppens ekonomiska och sociala utveckling. Warschauer (2003) gör en distinktion mellan en individs starka länkar och svaga länkar. Individens starka länkar – relationerna i individens omedelbara närhet – har likartade intressen och erbjuder föga ny information, medan de svaga länkarna – avlägsna kontakter – har tillgång till andra informationskällor och andra kontakter, vilket gör att det överbryggande sociala kapitalet spelar en stor roll vid exempelvis sökande efter nya arbetstillfällen. (Warschauer, 2003)

3.5.1 Internet och socialt kapital

Socialt kapital är viktigt för att skaffa sig tillgång till datorer och internet. Eftersom ett införskaffande av dator är en komplex process, som innefattar många olika steg – från övervägande av modell till anskaffning av mjukvara, installation och användande – förlitar sig de flesta på sitt sociala kapital i en sådan situation. Detta kan, enligt Warschauer (2003) handla om allt från att se hur en dator används i en bekants hem eller tala med sina kollegor om hur man använder internet eller att någon köper en dator till sitt barn för att det är en underliggande förväntning i det aktuella samhället. Warschauer (2003) hänvisar till en kalifornisk studie (SDRTA, 2001) som visade att social kontakt med andra datoranvändare är en nyckelfaktor vid anskaffandet av dator och internet.

Internet, menar Warschauer (2003), främjar socialt kapital och särskilt de svaga länkarna, som nämndes ovan. Warschauer (2003) refererar till en kanadensisk studie (Hampton, 2001), där ett nybyggt förortssamhälle med homogen invånarstruktur, bortsett från en faktor – tillgång till internet - studerades. Studien visade att de hushåll som hade tillgång till internet utvecklade större sociala nätverk både inom det studerade samhället och utanför. De uppkopplade invånarna upprätthöll och utvecklade sina nära och långväga kontakter, medan de som inte hade tillgång upplevde minskad sådan kontakt. Warschauer (2003) menar att internet är särskilt värdefullt för att vidmakthålla sådana sociala kontakter som ligger ”*just out of reach*” (Warschauer, 2003, s 158), på ett medelstort avstånd.

Warschauer (2003) menar att internet bör utnyttjas för att komplettera socialt kapital. Sålunda bör strategier utvecklas för att kombinera styrkan hos internet med andra interaktionsformer, vilket är speciellt viktigt när det kommer till marginaliserade grupper som behöver tillgång till så mycket socialt kapital som möjligt.

Detta, menar Warschauer (2003), bör ske på tre nivåer: mikronivå, som befattar sig med relationer mellan vänner, kollegor och familj som kan erbjuda sällskap, emotionellt stöd, information, tillhörighets känsla samt varor och tjänster; makronivå, som innebär effektiva samhällsliga myndigheter och pålitliga relationer mellan myndigheter och invånare; samt mellannivå, som faller mellan de två förstnämnda nivåerna. På denna nivå hamnar de

frivilliga organisationer som erbjuder människor möjligheter att kollektivt försvara sina intressen och arbeta mot gemensamma mål. Warschauer (2003)

4 Områdesbeskrivning

I detta avsnitt presenteras, mer detaljerat, de områden och de skolor som valdes av författarna för denna undersökning. På begäran har vi valt att utelämna information som gör att skolorna kan identifieras. I presentationerna refereras till respektive stadsdels *välståndindex*, som ger ”en bild av välfärden i Malmö” (Malmö stad, 2006b, s 91). Beräkningen baseras på medelvärdet av 39 indikatorer, där varje indikator har ett värde mellan 1 och 10. Exempel på indikatorer bland de 39 som används är utbildningsnivå, inkomst, försörjningsstödmottagare, trångboddhet, simkunnighet, olycksfall, användning av preventivmedel och fysisk aktivitet. (Malmö stad, 2006b)

4.1.1 Stadsdelen Centrum

Malmös tredje största stadsdel till ytan är Centrum. Hyreslägenheter och bostadsrätter är den huvudsakliga boendeformen i detta område som 2004 hade 36 785 invånare (Skolverket, 2006b). Cirka 28 % av invånarna har utländsk bakgrund (Malmö stad, 2006a), varav danskar står för den största andelen, därefter kommer i fallande ordning Polen, Jugoslavien, Iran och Ungern (Skolverket, 2006b). Denna stadsdel har en hög in- och utflyttningstendens som medför att befolkningens sammansättning kontinuerligt förändras. Det som har uppmärksamats är att ungdomars och yngre förvärvsarbetandes nettoinflyttningar ökar medan antalet inflyttande äldre minskar. Åldersgruppen 19-44 är avsevärt högre i detta område i jämförelse med hela Malmö. Samtidigt har åldersgruppen 0-5 år ökat markant de senaste åren och skolverket förutser att gruppen mellan 10 och 15 år kommer att minska (ibid).

Medelinkomsten i denna stadsdel uppges vara 188000 kr (Malmö, 2006a) vilket är under Malmögenomsnittet med hänsyn till antal högutbildade som finns inom området. Välfärdsindex beräknas vara 5,4 (Malmö stad, 2006b) och ligger under Malmös snittvärde. Som indikerades ovan är utbildningsnivån hög, 54% av stadsdelens befolkning hade 2004 eftergymnasial utbildning i åldrarna 20-64 (Malmö stad, 2006a).

Stadsdelen Centrum är uppdelad i två barn- och ungdomsområden, Pauli och Triangeln. Förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, förskoleklass och grundskola finns i detta område och totalt 19 rektorer har ansvar för antingen ett förskoleområde eller en grundskola. Stadsfullmäktige är den kommunala nämnd som bär ansvaret för förskole- och skolverksamheten inför Malmö kommun (Skolverket, 2006b).

Den ena skolan som valdes för vår undersökning i området, är en skola med ungefär 200 elever. Skolan har elever i åldrarna 6-13 år, och enligt kvalitetsrapporten från 2006 kommer eleverna från mycket skilda bakgrunder, både socioekonomiskt och akademiskt. Hälften av eleverna uppges vara av utländsk härkomst. Den andra skolan, också den med ungefär 200 elever, har elever från årskurs 7-9. Även här uppges hälften av eleverna vara av utländsk härkomst. (ibid)

4.1.2 Stadsdelen Limhamn-Bunkeflo

Limhamn-Bunkeflo är Malmös största stadsdel och anses vara stadens mest attraktiva område med 32 723 invånare år 2005. Boendeformen är huvudsakligen småhus och flerbostadshus. (Skolverket, 2006c)

Antalet invånare gör stadsdelen till Malmös tredje mest befolkade område och av de invånarna är 26% i åldersgruppen 25-44 och 26% i åldersgruppen 45-64 (ibid). I jämförelse med stadsdelen Centrum har Limhamn-Bunkeflo avsevärt lägre procentandel invånare med utländsk bakgrund, 14% en siffra som ligger under Malmös genomsnittliga värde (Malmö stad, 2006a). Sysselsättning och förvärvsarbete uträttas av 78% av åldersgruppen 20-64, vilket är den högsta andelen i något område i Malmö (Skolverket, 2006c). I anslutning till den höga sysselsättningen har denna stadsdel även den högsta medelinkomsten, 311500 kr (Malmö stad, 2006a). Välfärdsindex är 7,8 och även detta är högst i Malmö (Malmö stad, 2006b).

Limhamn-Bunkeflos skolverksamhet består av en stadsdelschef som även är skolchef och utbildningsverksamheten är under operativ ledning av en utbildningschef. Vidare finns det nio rektorsområden som drivs av rektorer och biträdande rektorer. Stadsdelen omfattar förskola, dagbarnvårdare, förskoleklass, grundskola, särskola och fritidshem. Två skolor med egen rektor har ett kommunövergripande ansvar (Skolverket, 2006c).

En skola som tar emot fler än 300 elever valdes som representant för Limhamn-Bunkeflo. I kvalitetsrapporten nämner skolan inget om elevernas socioekonomiska eller akademiska bakgrund. Inte heller förs statistik över barns ursprung, men kvalitetsrapporten meddelar att antalet elever med kort vistelsetid i Sverige är litet.

4.1.3 Södra Innerstaden

Den centralt belägna stadsdelen Södra Innerstaden har cirka 32 000 invånare. Boendeformen är huvudsakligen hyresrätts- och bostadsrättslägenheter. Stor variation föreligger i denna stadsdel där 17% av befolkningen byts ut varje år. Därmed har stadsdelen också den näst högsta omflyttningen i Malmö. Invånare med utländsk bakgrund utgör drygt 40% varav cirka 32% är födda utomlands. (Skolverket, 2006d)

Stor variation inom stadsdelen påträffas även vad gäller de inkomstrelaterade förhållandena. Det finns en omfattande blandning av höginkomsttagare med eftergymnasial utbildning (40%) och låginkomsttagare som är beroende av samhällets stödinsatser (17%) (ibid). Medelinkomsten är lägre än Malmös genomsnittliga värde och siffran för välfärdsindex är 4,1 (Malmö stad, 2006b). Stadsdelen har en ung befolkning eftersom attraktiv ungdomsboendemiljö lockar många ungdomar och studenter, åldersgruppen 20-30 står för en tredjedel av stadsdelens invånare (Skolverket, 2006d).

Även i denna stadsdel är det stadsfullmäktiges kommunala nämnd som bär ansvaret för förskole- och skolverksamheten inför Malmö kommun. Barn- och ungdomschefen ansvarar för förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och grundskolan. Stadsdelen är uppdelad i fyra rektorsområden: Möllevången, Sofielund, Sorgenfri och Stenkula. (ibid)

I Södra Innerstaden valdes endast en skola som representant för området, eftersom denna hyste samtliga årskurser som är intressanta för vår undersökning. Skolan har fler än 300 elever. (Ibid)

5 Empiriska resultat

Totalt inkom 152 enkätsvar. De empiriska resultaten redovisas i relation till IT-trappan.

5.1 Tillgång till internet

Som beskrevs i avsnitt 3.3 avser detta trappsteg tillgång till datorer med internetuppkoppling. Den enkätundersökning som genomfördes i denna studie visar tydliga skillnader av tillgång till internetuppkoppling mellan de undersökta skolorna. Cirka 18% av eleverna i Södra Innerstaden anger att de har tillgång till datorer utanför lektionstid, till exempel på raster, medan motsvarande för eleverna i Centrum uppgår till 40%. Av Limhamn-Bunkeflors elever är det cirka 21% som uppger att de har tillgång till datorer utanför lektionstid (**enkätfråga 5**). För hela populationen uppger 26% att de har tillgång till internet på lektionstid, 27% att de har tillgång utanför lektionstid, 24% att de har tillgång både under och utanför lektionstid. 9% har svarat att de inte har tillgång och 14% att de inte vet. Diagramunderlaget finns redovisat i tabell Tabell C.10 i bilaga C.

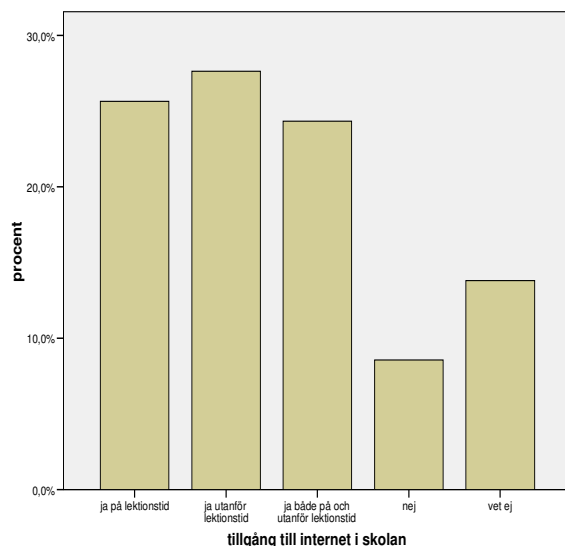

Diagram 5.1 - Tillgång till internet i skolan, hela populationen.

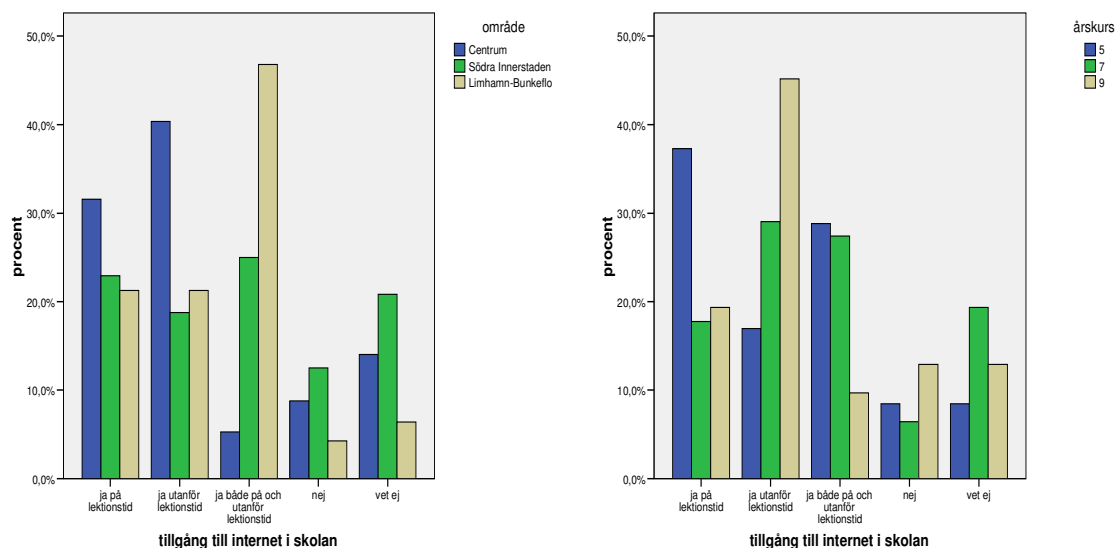

Diagram 5.2 – Tillgång till internet i skola, fördelat per område och årskurs

På de alternativ som berör huruvida eleverna har tillgång till datorer både på och utanför lektionstid svarar cirka 25% av Södra Innerstadens elever och 5% av Centrums elever ”ja”. 45% av eleverna i Limhamn-Bunkeflo uppger samma sak. De som uppger att de inte alls har tillgång till datorer med internetuppkoppling är flest i Södra Innerstaden, 12%. Limhamn-Bunkeflo hamnar på 4% och Centrum på 8% av de tillfrågade eleverna.

Bland de olika områdena står Södra Innerstaden för den största genomsnittliga internetanvändningen i skolan (**enkätfråga 6**), 1,6 timmar under en vecka. Centrums tillfrågade elever har ett genomsnitt på 1,1 timmar, medan Limhamn-Bunkeflos elever hamnar lägst med 0,8 timmar (se tabell C11).

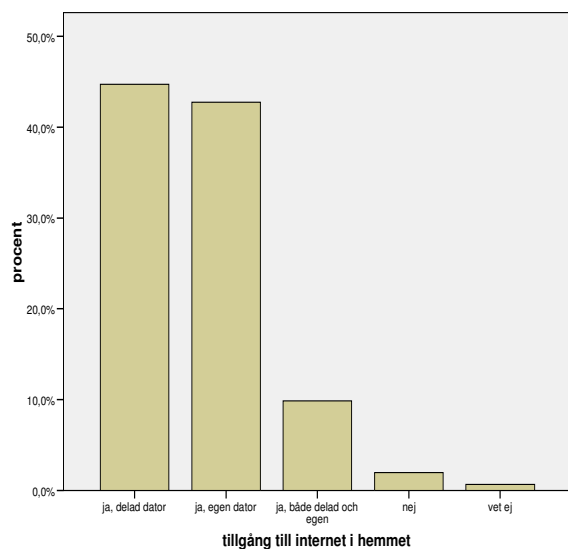

Diagram 5.3 – Tillgång till internet i hemmet, hela populationen.

Skillnader påträffas även när det gäller tillgång till datorer i hemmet, **enkätfråga 9**, i vilken förekomsten av delad och egen dator i hemmet undersöks. Av hela populationen, uppger 45% att de har tillgång via en delad dator, 43% att de har tillgång via en egen dator, 10% att de har tillgång både via en egen och en delad dator, 2% att de inte har tillgång i hemmet och 1% att de inte vet. 21% av Limhamn-Bunkeflos elever svarar att de både har egen och delad dator i

hemmet, vilket är betydligt högre än Centrum där 7% uppgett samma sak och Södra Innerstaden, där siffran är 2% (se tabell Tabell C.12).

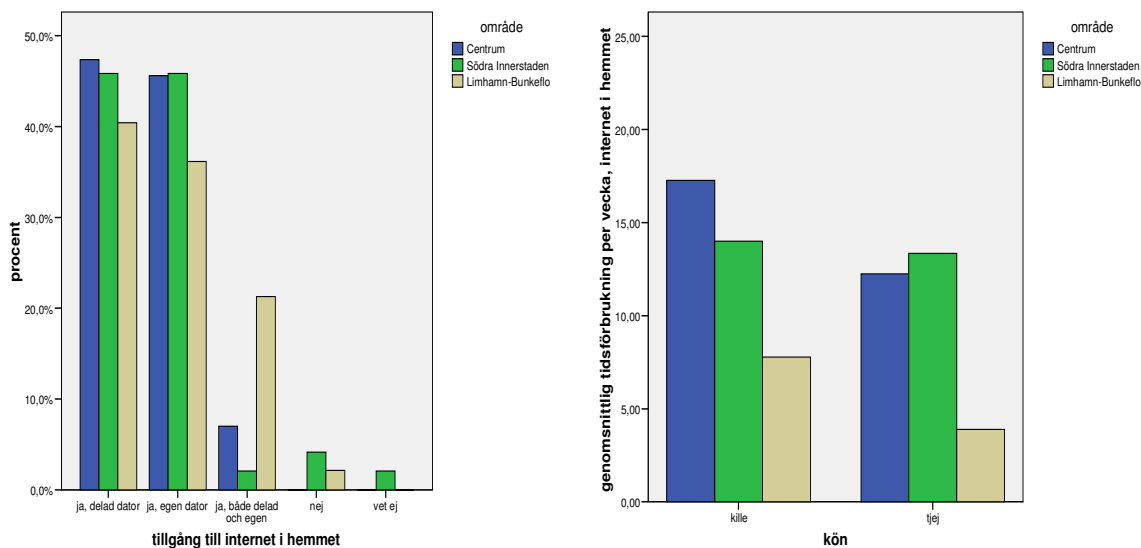

Diagram 5.4 – Procentuell fördelning avseende tillgång till internet i hemmet, samt genomsnittlig veckotidsförbrukning avseende, per område och kön.

Det genomsnittliga antalet timmar som ägnas åt internetanvändning i hemmet (**enkätfråga 10**) skiljer sig mellan undersökta elever i områdena. 6 timmar är genomsnittet för Limhamn-Bunkeflos elever, 15 timmar för eleverna i Centrum och 14 timmar för Södra Innerstadens elever (se tabell Tabell C.11).

Det råder även skillnader mellan de tillfrågade eleverna i de olika områdena vad gäller tillgång till internet på någon annan plats eller något annat sätt än i skolan och/eller hemmet (**enkätfråga 12**). Betydligt färre elever på Limhamn-Bunkeflos skola använder internet på andra platser än i skolan och i hemmet än de två andra områden. Där har inte någon uppgett att de använder internet på exempelvis internetcafé eller mobiltelefon. Användning av internet via mobiltelefon hos Södra Innerstadens elever uppgår till 8% och cirka 9% för internetcafé. Centrumelevernas internetanvändning via mobiltelefon hamnar på 5% och 20% för internetcafé (se tabell C14).

5.2 Basal kunskap om hur man använder internet

På **enkätfråga 7**, som låter informanterna yttra sig huruvida de fått tillräcklig schemalagd utbildning i användande av internet eller ej, fördelar sig svaren för de olika områdena enligt nedanstående diagram.

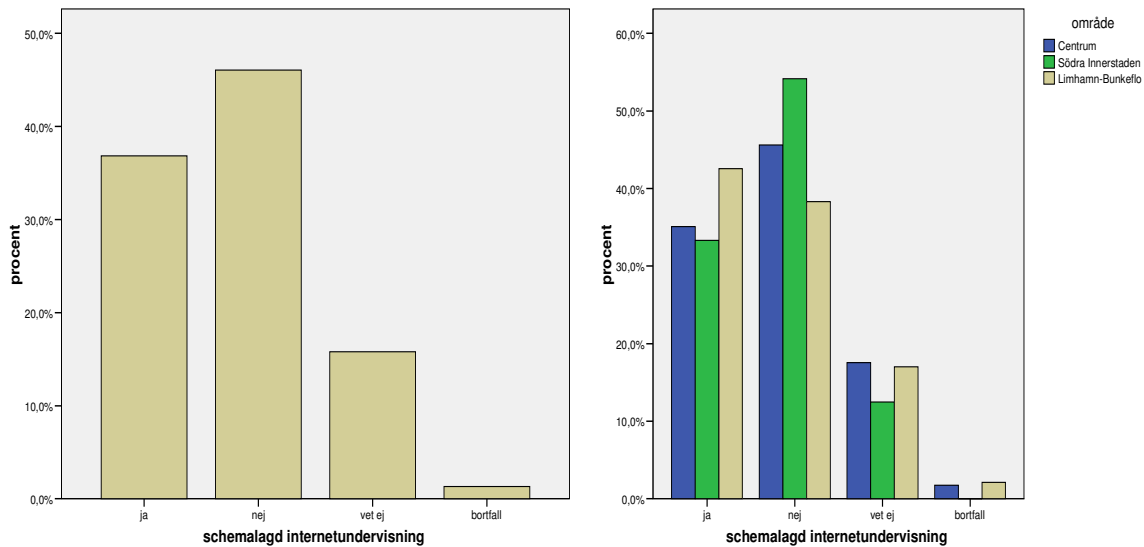

Diagram 5.5 - Procentandel av de tillfrågade som anser sig ha fått schemalagd internetundervisning. Helhetsdiagram för samtliga områden, samt fördelat per område.

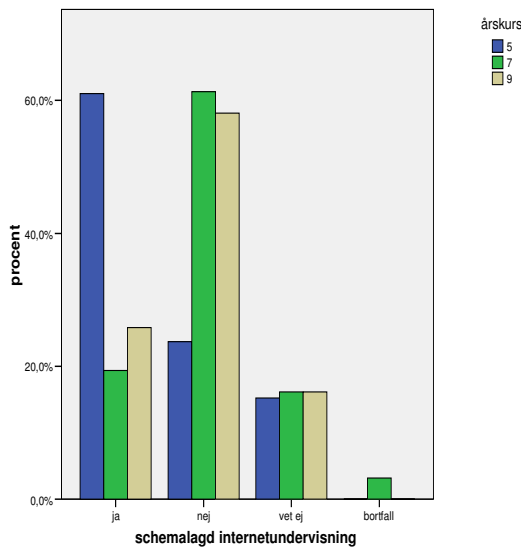

Diagram 5.6 – Procentandel av de tillfrågade som anser sig ha fått schemalagd internetundervisning, fördelat per årskurs.

För hela populationen anser sig 37% ha fått undervisning i bruk av internet under schemalagd lektionstid, medan 46% anser att så inte är fallet. Knappt 16% har svarat att de inte vet.

Fördelat per område, svarar 33% i Södra Innerstaden att de fått sådan undervisning, medan 54% menar att de inte fått det. 13% har svarat 'vet ej' i Södra Innerstaden. I Centrum har 35% svarat ja på frågan, 46% har svarat nej, medan 18% har svarat 'vet ej'. Limhamn-Bunkeflos svarsfördelning berättar att 43% menar att de fått dylik undervisning, 38% menar att de inte fått det och 17% har svarat 'vet ej' (se tabell Tabell C.1 för exakta siffror).

Fördelat per årskurs uppger 61% av sjundeklassarna, 19% av sjundeklassarna och 26% av niondeklassarna att de fått schemalagd undervisning i användandet av internet. Motsvarande har 24%, 61% och 58% svarat nej i årskurs fem, sju respektive nio. 15% av femteklassarna uppger sig inte veta, medan 16% i både årskurs sju och nio uppgett samma svar. (Tabell C.34)

Svaren på enkätfråga 7 kan kombineras med svaren på **enkätfråga 8**, som undersöker huruvida de tillfrågade anser sig ha fått tillräcklig mängd schemalagd internetundervisning. Av dem som menar att de fått schemalagd undervisning anser 55% att denna varit tillräcklig, medan 29% inte gör det. 14% har valt alternativet 'vet ej'. Bland dem som svarat att de inte fått schemalagd undervisning, tycker 26% (!) att det varit tillräckligt, medan 63% menar att det inte varit tillräckligt. 11% har svarat 'vet ej' (tabell C.2 redovisar exakta siffror).

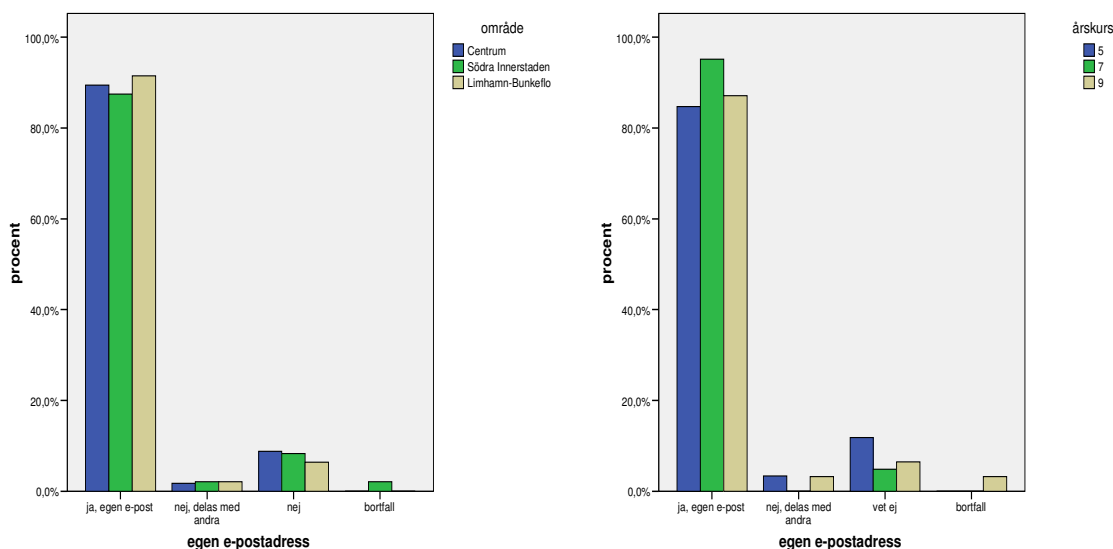

Diagram 5.7 – Procentandel elever med tillgång till e-postadress, per område och årskurs.

Diagram 5.7 och 5.8 redovisar fördelningen för **enkätfråga 13**, vilken låter de tillfrågade svara på huruvida de har en egen e-postadress eller inte. I Centrum har 90% svarat att de har en egen e-postadress, 88% i Södra Innerstaden och 92% i Limhamn-Bunkeflo. I samtliga områden har 2% angett att de delar e-postadress med någon eller några andra (1,8% i Centrum, 2,1% i de båda andra områdena). I Centrum och Södra Innerstaden saknar 3% egen e-postadress (3,3% och 2,6%, respektive), medan 2% inte har egen e-postadress i Limhamn-Bunkeflo. För hela populationen har 90% egen e-postadress, 2% delar med andra medan 8% har uppgett att de helt saknar e-postadress (se bilaga C, tabell C.3 för exakta siffror).

Av de kvinnliga tillfrågade uppger 99% att de har en egen e-postadress, medan motsvarande siffra för de manliga svarande är 83% (se diagram 5.8 och tabell C.7 för exakta siffror). 4% av de manliga tillfrågade säger sig dela e-postadress, och 14% uppger sig inte ha någon e-postadress. För de kvinnliga svarande är motsvarande siffra 0% (delad adress) respektive 1% (ingen adress).

85% av de tillfrågade i årskurs fem, 95% i årskurs sju och 87% i årskurs nio uppger att de har egen e-postadress. Delad e-postadress uppger 3% att de har i årskurs fem, likaså i årskurs nio, medan siffran för årskurs sju är 0%. 12% i årskurs fem uppger sig inte veta huruvida de har tillgång till egen e-postadress; siffran för årskurs sju är 5% och 7% i årskurs nio. (Tabell C.38)

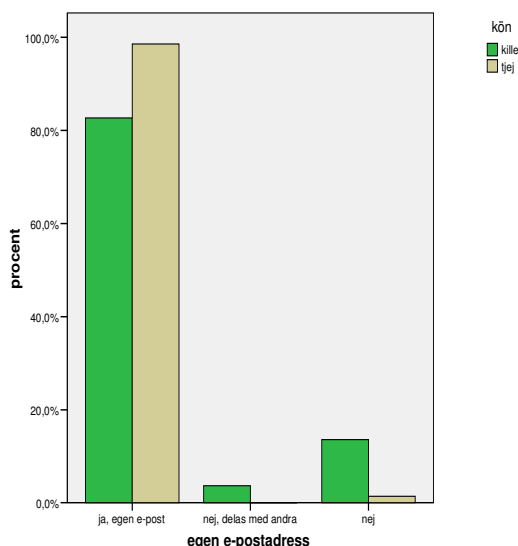

Diagram 5.8 – Procentandel elever med tillgång till e-postadress, grupperat efter kön.

I kombination med **enkätfråga 14g**, som avser frekvensen vad gäller e-postbruk, visar det sig att 30% av dem som har egen e-postadress skickar eller tar emot e-post åtminstone en gång per dag (15% flera gånger varje dag, 15% någon gång per dag). 43% gör detta åtminstone någon gång i veckan (9% flera gånger per vecka, 34% någon gång per vecka). 15% av den tillfrågade populationen med egen e-postadress har uppgett att de skickar eller tar emot e-post någon gång per månad, medan 13% menar att de aldrig gör det.

Av de elever som uppgett att de delar e-postadress med någon finns inte någon som skickar eller tar emot e-post oftare än någon gång per månad (33%). 67% av dem som delar e-postadress uppger sig aldrig skicka eller ta emot e-post.

Bland de elever som uppgett att de inte har någon e-post har 16% svarat att de skickar e-post åtminstone en gång om dagen (8% flera gånger per dag, 8% någon gång per dag). 8% redovisar att de skickar eller tar emot e-post någon gång i månaden, medan 75% menar att de aldrig skickar eller tar emot e-post. (Tabell C.4)

Enkätfråga 14j handlar om användningen av chattprogram, som exempelvis MSN Messenger, ICQ eller liknande (Tabell C.47, samt Diagram 5.9 nedan). De empiriska resultaten visar att 37% av eleverna i årskurs fem har valt alternativet 'flera gånger per dag'; motsvarande siffra för årskurs sju och nio är 57% respektive 52%. Av femteklassarna uppger 15% att de använder chattprogram någon gång per dag, 16% av sjunde- och 10% av niondeklassarna. Lite mindre ofta än så – flera gånger i veckan – har 9%, 11% och 13% av årskurs fem, sju respektive nio valt. Någon gång per vecka uppger sig 17% av femteklassarna använda dylika kommunikationsverktyg, medan siffran för årskurs sju här är 8%. 16% av årskurs nio har uppgett samma frekvens. Minsta frekvensen, någon gång per månad, har 5%, 3% och 7% av femte-, sjunde- respektive niondeklassarna valt. Att aldrig använda chattprogram är vanligast bland femteklassarna, där 17% uppger detta. Hos sjunde- och niondeklassarna är denna siffra 3% för vardera årskurserna.

Som vidare framgår av ovan nämnda tabell, är det 49% av eleverna i Centrum som begagnar sig av chattprogram flera gånger varje dag. Siffran för Södra Innerstaden och Limhamn-Bunkeflo är 56% respektive 38%. Alternativet 'någon gång per dag' uppger 14%, 10% och 19% i Centrum, Södra Innerstaden respektive Limhamn-Bunkeflo. Flera gånger per vecka

uppges sig 11% använda chattprogram i Centrum, 8% i Södra Innerstaden och 13% i Limhamn-Bunkeflo. 16% av de tillfrågade i Centrum och 8% av de tillfrågade i Södra Innerstaden uppges alternativet 'någon gång per vecka', medan siffran för Limhamn-Bunkeflo är 15%. 2%, 8% och 4% i Centrum, Södra Innerstaden och Limhamn-Bunkeflo, respektive, uppges alternativet 'någon gång per månad'. 9% av de tillfrågade i Centrum uppges 'aldrig' för denna fråga. Siffran för Södra Innerstaden är 6%, medan 11% svarar samma sak i Limhamn-Bunkeflo.

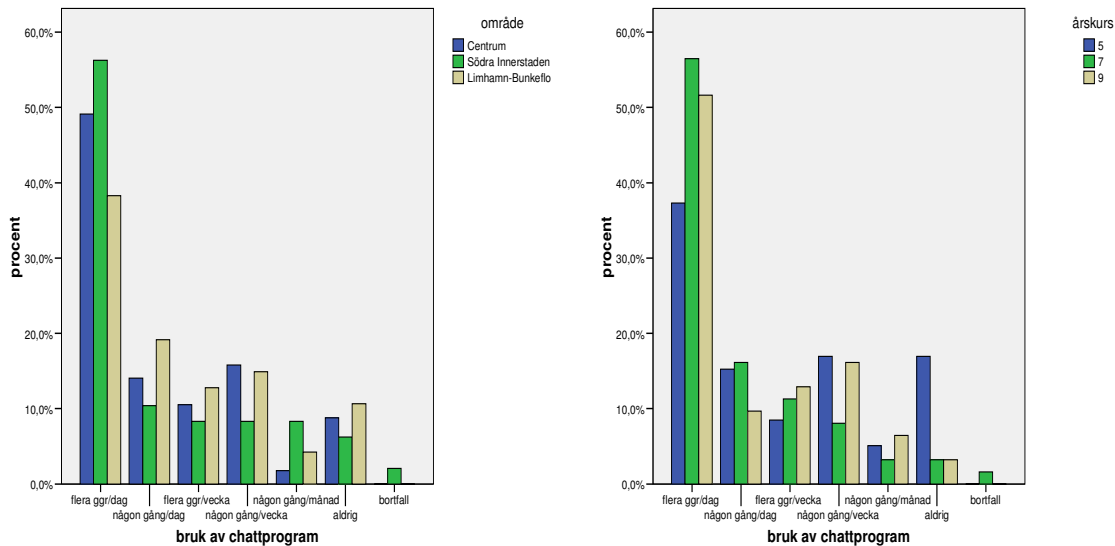

Diagram 5.9 – Bruk av chattprogram, grupperat per område och årskurs

Huruvida elever deltar eller har deltagit i omfattande spel på nätet, som World of Warcraft och liknande underhållningsprodukter, omfattas av **enkätfråga 14a**.

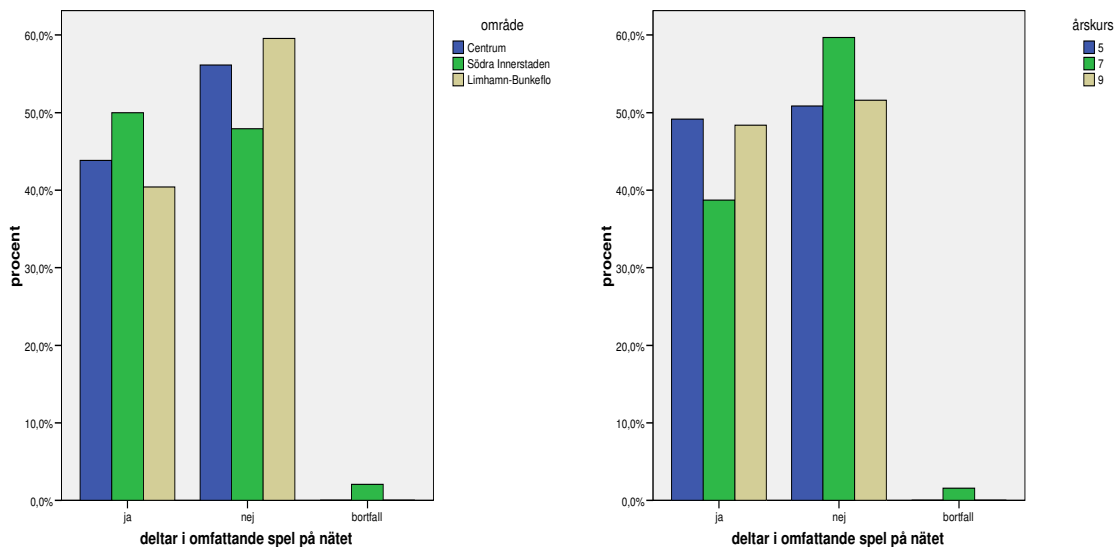

Diagram 5.10 - Procentandel av elever som spelar eller har spelat omfattande spel på nätet. Fördelning per område och årskurs.

I Limhamn-Bunkeflo uppges 40% (diagram 5.10) att de har sådana erfarenheter, medan 60% säger sig inte ha det. Eleverna i Centrum anger snarlika siffror, 44% respektive 56%, medan Södra Innerstaden uppvisar en liten övervikt för dem som deltar i omfattande spel på nätet, 50% respektive 48% (bortfall med 2% för frågan). Årskursvis uppges 49% av årskurs fem att

de har eller har använt sådana spel, 39% av årskurs 7 och 48% av årskurs 9. 51%, 60% och 52% har svarat nej av femte-, sjunde- respektive niondeklassarna. (Tabell C.39)

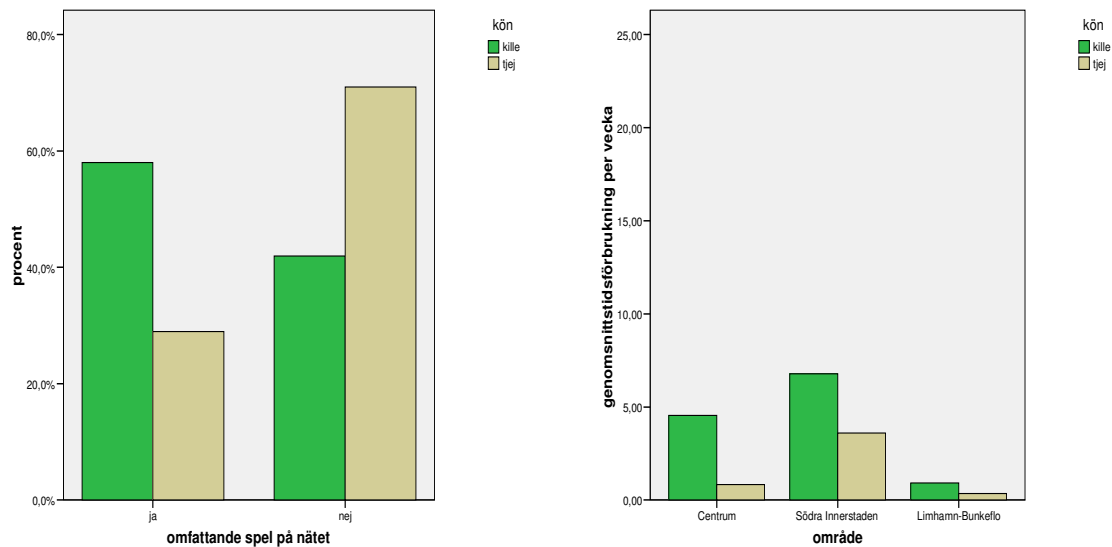

Diagram 5.11– Könsfördelning och områdesfördelning avseende omfattande spel på nätet.

Undersöks könsfördelningen för denna fråga, ger detta vid handen att 58% av de manliga tillfrågade har svarat att de ägnar eller har ägnat sig åt omfattande spel på nätet, medan motsvarande siffra för de kvinnliga tillfrågade är 29%. De nekande svaren uppgår till 42% (manliga) respektive 70% (kvinnlige). Ett bortfall för kvinnlig svarande, samt ett bortfall i ja/nej-kategorin. Se diagram 5.11 och tabell C.6 för exakta siffror.

Enkätfråga 14b behandlar huruvida eleverna använder eller har använt mindre omfattande spel på webbsidor. För Centrum är den siffran 42% och 48% för jakande respektive nekande svar. I Södra Innerstadens har 44% ägnat sig åt detta (56% har det inte), medan siffran för Limhamn-Bunkeflo är 57% (38% ägnar sig inte åt detta). Bortfallet är 1% totalt för frågan. 61% av femteklassarna uppger att de har erfarenheter av sådana spel, medan siffran för sjundeklassarna är 42%. I årskurs nio har 32% svarat jakande på frågan. Omvänt är det således 36%, 58% respektive 68% som inte har dessa erfarenheter. (Tabell C.40)

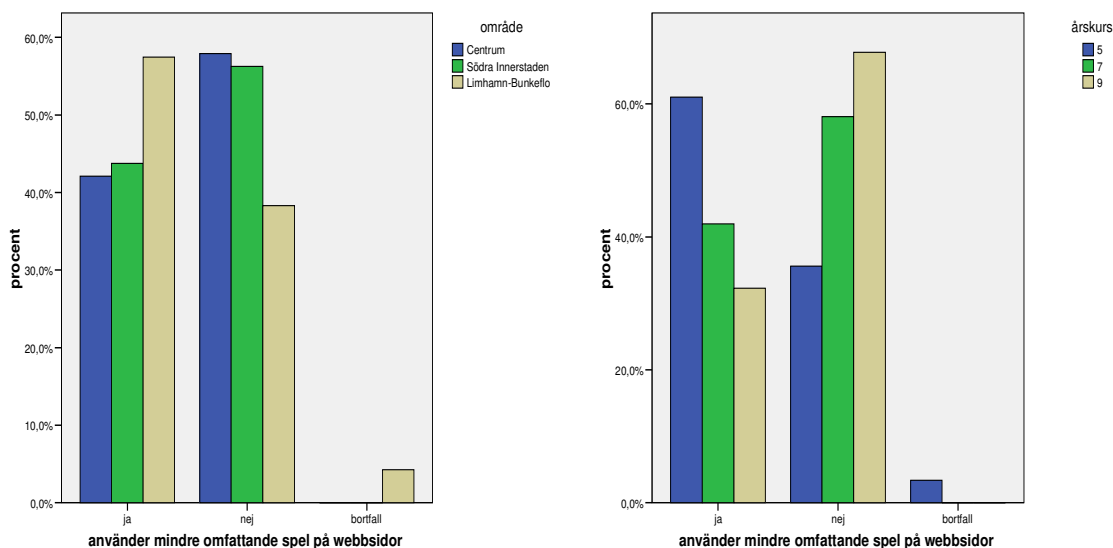

Diagram 5.12 – Fördelning per område avseende mindre omfattande spel på webbsidor.

Av de manliga svarande har 41% uppgett att de använder eller har använt mindre omfattande spel på webbsidor, medan 54% av de kvinnliga svarande menar samma sak. Nekande svar är för manliga svarande 58%, för kvinnliga 44%.

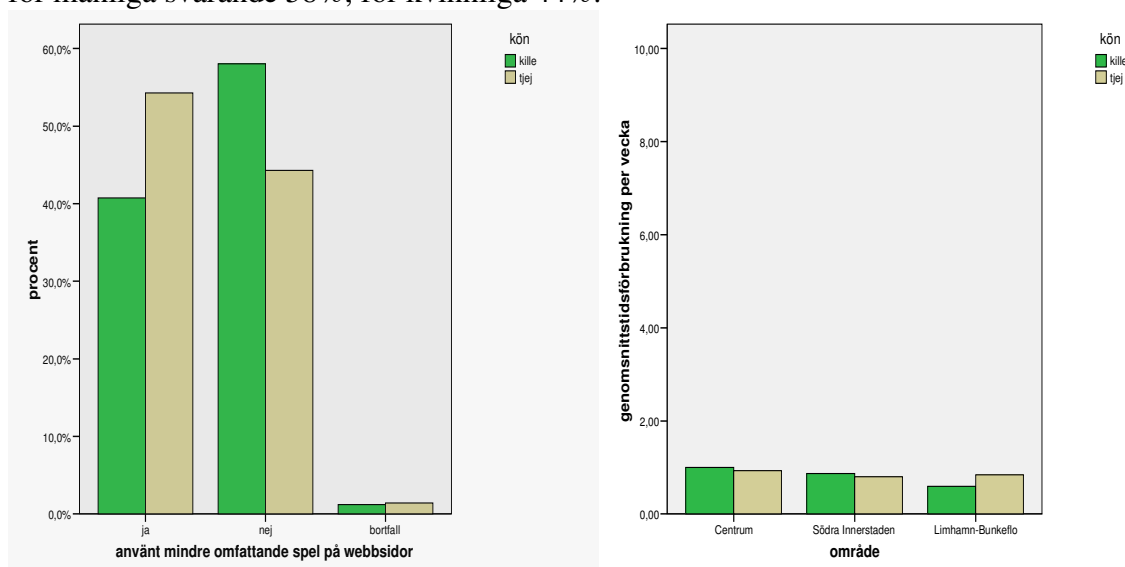

Diagram 5.13 - Könfördelning avseende mindre omfattande spel på webbsidor.

Huruvida eleverna begagnar sig av communities som Lunarstorm eller Playahead, behandlas av **enkätfråga 14c**. Communities används eller har använts av 83%, 71% och 84% i Centrum, Södra Innerstaden respektive Limhamn-Bunkeflo. Utslaget över samtliga områden är siffran totalt 79% (se tabell C.16). Den genomsnittliga tidsförbrukningen per vecka och område är 3,2 timmar, 3,9 timmar samt 2,5 för Centrum, Södra Innerstaden respektive Limhamn-Bunkeflo (se tabell C.17). Fördelat per kön är siffrorna 2,9 timmar för manliga svarande i Centrum och 3,6 för kvinnliga, 1,8 timmar för manliga svarande i Södra Innerstaden och 6,2 timmar för kvinnliga. 2,7 timmar i genomsnitt per vecka tillbringas av de manliga respondenterna i Limhamn-Bunkeflo på communities, medan siffran för kvinnliga är 3,9.

Bruket är i huvudsak jämnt över åldrarna: 78% (årskurs fem), 81% (årskurs sju) och 77% (årskurs nio) uppger att de använder communities, medan 20%, 18% respektive 23% inte gör det. (Tabell C.41)

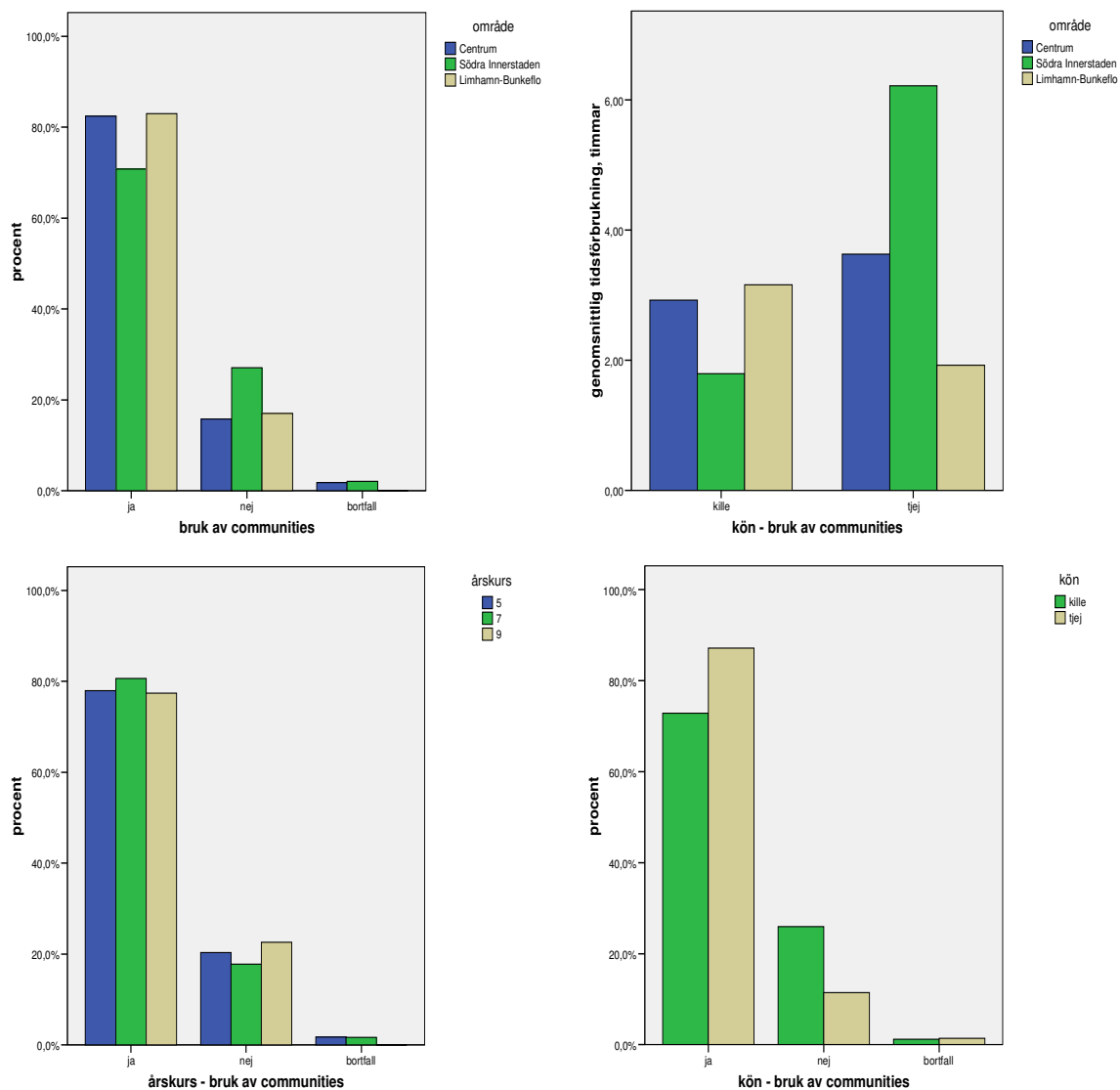

Diagram 5.14 – Bruk av communities per område, årskurs och kön samt genomsnittlig tidsförbrukning per vecka, fördelat på kön och område.

Procentuellt uppger 73% av de manliga svarande och 87% av de kvinnliga svarande att de använder sig av communities (26% respektive 11% gör det inte). (Tabell C.57)

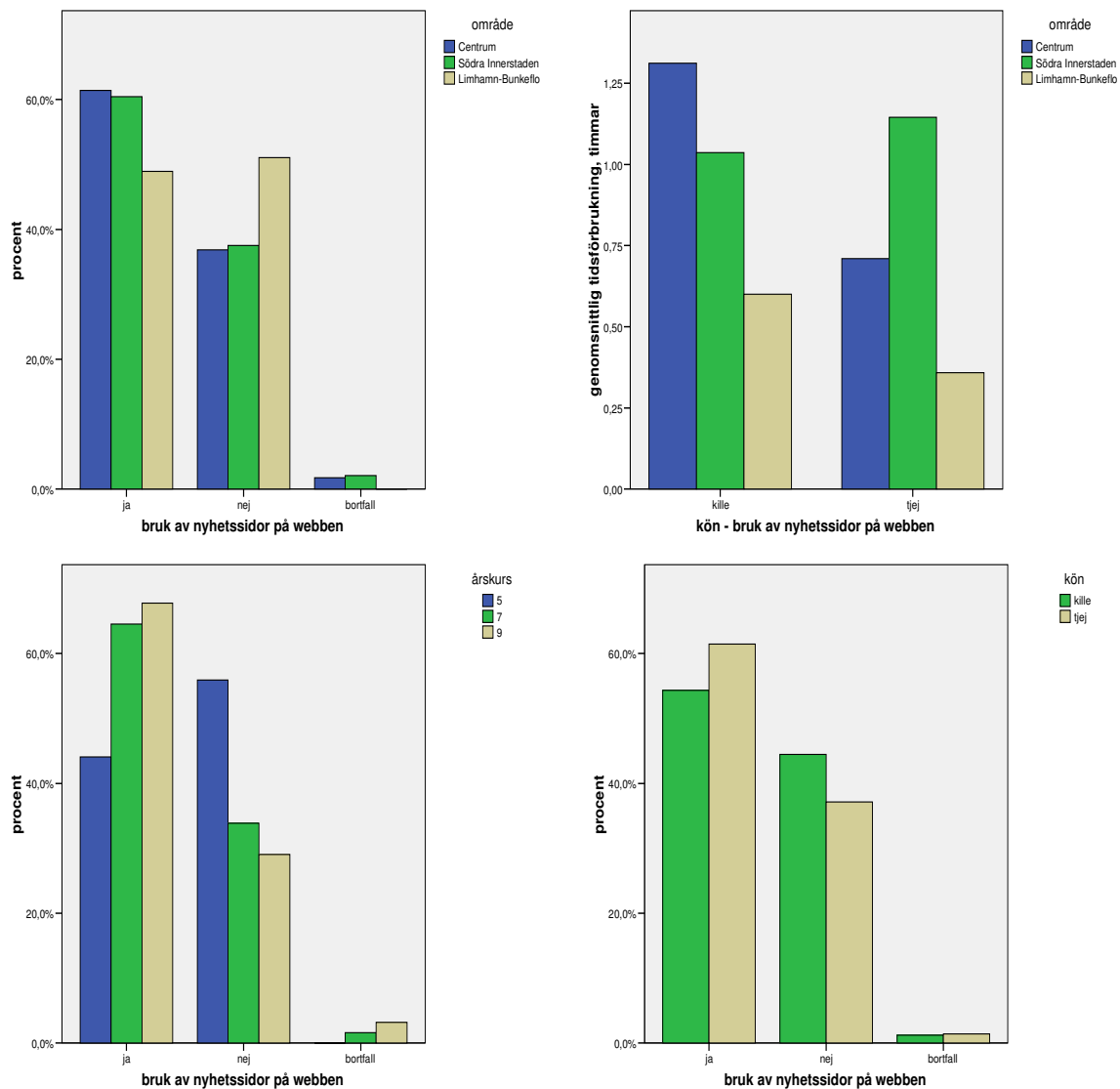

Diagram 5.15 – Bruk av nyhetssidor per område, samt genomsnittlig tidsförbrukning per vecka, fördelat på kön och område.

58% totalt av de tillfrågade uppger sig besöka nyhetssidor på webben, som exempelvis Aftonbladet eller Sydsvenskan. **Enkätfråga 14d** undersöker detta. Resultatet illustreras i diagram 5.15 ovan. Per område uppger sig 61% av respondenterna i Centrum nyttja dylika nyhetstjänster, 60% i Södra Innerstaden och 49% i Limhamn-Bunkeflo (Tabell C.18). I Limhamn-Bunkeflo är den genomsnittliga veckotidsförbrukningen för kvinnliga svarande 0,74 timmar, medan genomsnittet för manliga svarande är 1,0. I Södra Innerstaden är motsvarande siffra för kvinnliga svarande 1,1 timmar och för manliga svarande 1,0, medan Centrumsiffran är 0,7 för kvinnliga och 1,3 för manliga svarande. (Tabell C.19)

Av eleverna i årskurs fem har 44% uppgett att de besöker nyhetssidor på webben, en siffra som ökar till 65% för årskurs sju och 68% för årskurs nio. Motsvarande är det 56% (årskurs fem), 34% (årskurs sju) och 29% (årskurs nio) som inte besöker nyhetswebbplatser. (Tabell C.42)

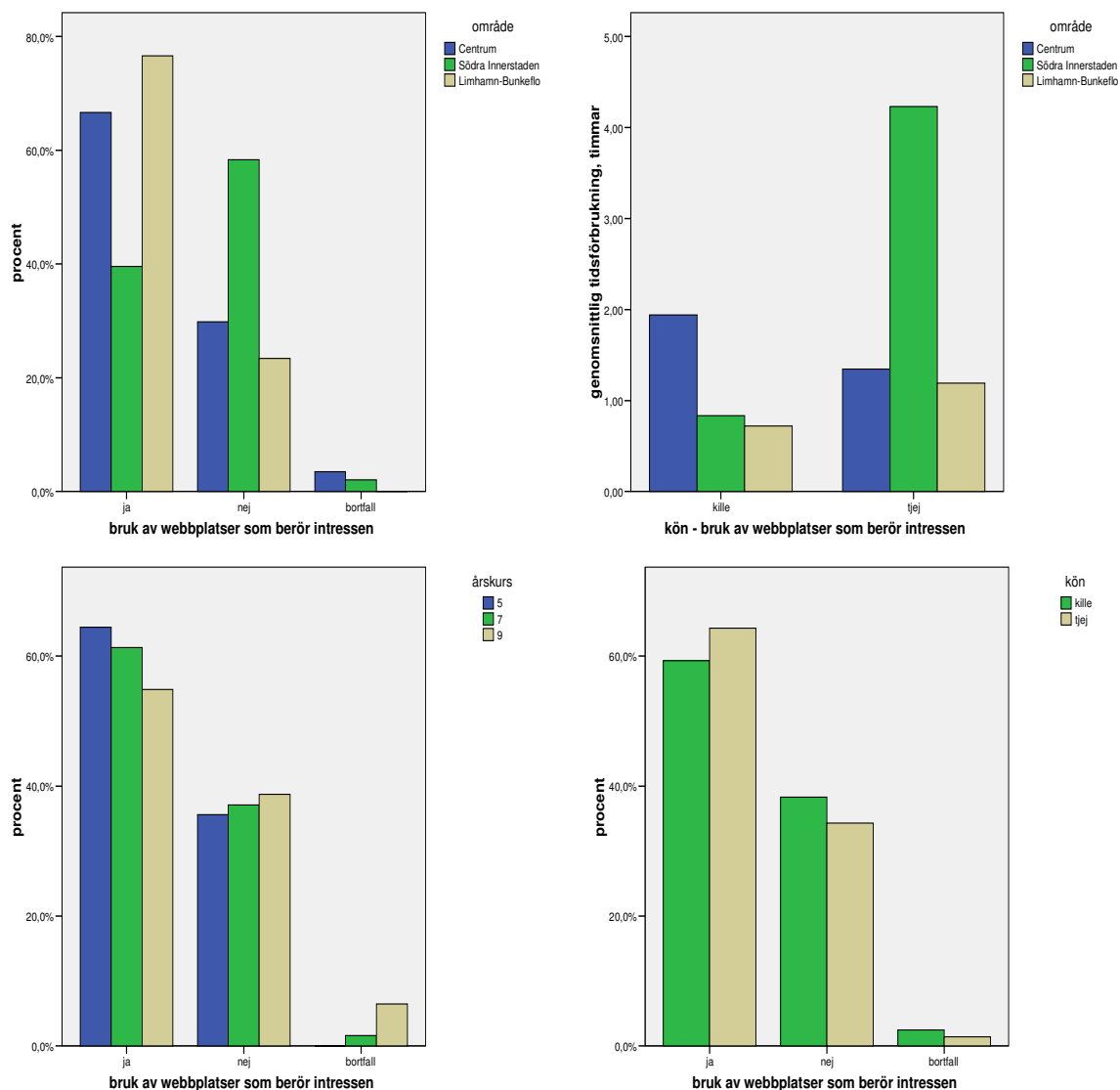

Diagram 5.16 – Bruk av webbplatser som berör intressen per område, samt genomsnittlig veckotidsförbrukning per kön och område.

Diagram 5.16 nedan visar svarsfördelningen för **enkätfråga 14e**, som undersöker hur de tillfrågade använder sig av webbplatser som behandlar något av deras intressen, som exempelvis fotbollsinriktade webbplatser eller platser som handlar om husdjur. I Centrum är det 67% som svarat 'ja' på frågan om de använder eller har använt sig av dylika webbplatser. I Södra Innerstaden är den siffran 40% och i Limhamn-Bunkeflo 77%. Den genomsnittliga tidsförbrukningen för manliga och kvinnliga svarande i Centrum är 1,9 respektive 1,3 timmar. För manliga svarande i Södra Innerstaden är siffran 0,8 timmar, medan kvinnliga svarande uppger att de tillbringar 4,2 timmar per vecka på dylika webbplatser. I Limhamn-Bunkeflo uppger de manliga svarande att de tillbringar 0,7 timmar; de kvinnliga menar att de tillbringar 1,2 timmar på webbplatser som berör något av deras intressen. (Tabellerna Tabell C.20 Tabell C.21)

Av de manliga tillfrågade uppger 59% att de använder eller har använt webbplatser som behandlar något av deras intressen, för de kvinnliga tillfrågade är siffran 64%. (Tabell C.58) Årskursvis är det 64%, 62% och 55% av de tillfrågade i årskurs fem, sju respektive nio som uppger att de använder eller har använt sig av sådana webbplatser. (Tabell C.59).

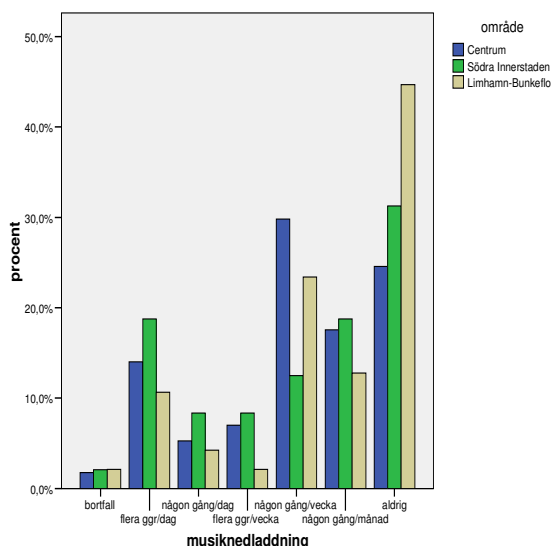

Diagram 5.17 – Musiknedladdning, fördelat per område.

Enkätfråga 14f undersöker hur ofta eleverna uppger sig ladda ned musik, t ex från iTunes. Totalt uppger sig 15% göra detta flera gånger per vecka och 6% någon gång per dag. 6% uppger sig ladda ned musik flera gånger per vecka, medan 22% gör det någon gång per vecka. 16% menar att de laddar ned musik någon gång per månad. 33% säger sig aldrig göra detta. Bortfallet var 2%.

I Limhamn-Bunkeflo menar 45% att de inte laddar ned musik, i Södra Innerstaden säger 31% samma sak och i Centrum 25%. Vanligast, i alla områden, är det att ladda ned någon gång per vecka. I Centrum säger 30% att de gör detta, i Södra Innerstaden är siffran 13% och i Centrum 30%. Gemensamt för samtliga områden är att siffran sedan sjunker, för att åter stiga för frekvensen ”flera gånger per dag”, 14% för Centrum, 19% för Södra Innerstaden och 11% för Limhamn-Bunkeflo (se tabell C.22).

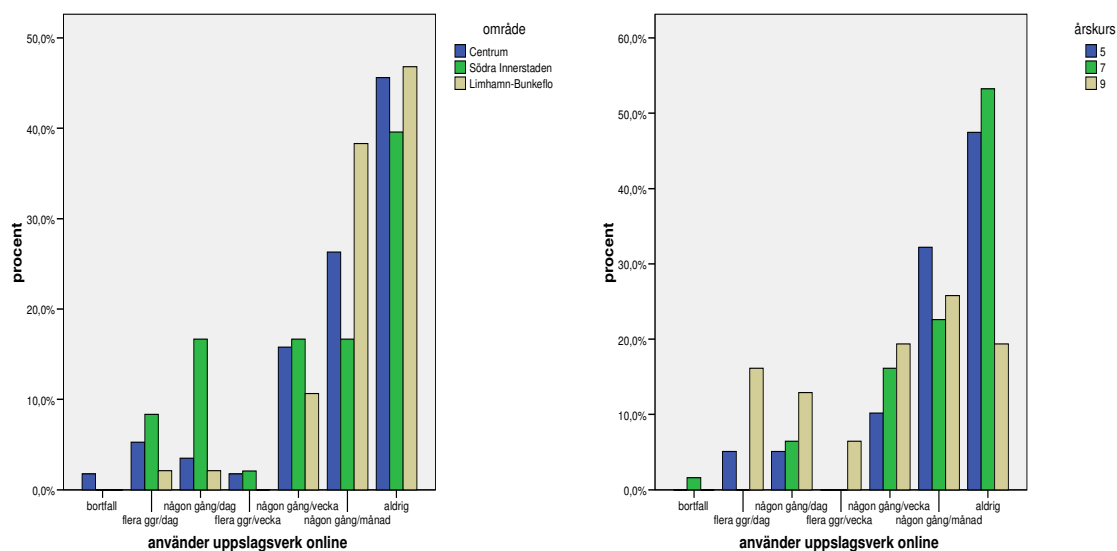

Diagram 5.18 Bruk av uppslagsverkstjänster på internet, fördelat på område.

Uppslagsverkstjänster på internet, som exempelvis Wikipedia och Nationalencyklopedin (**enkätfråga 14h**), nyttjas flera gånger varje dag av 5% i Centrum, 8% i Södra Innerstaden och 2% i Limhamn-Bunkeflo. Per årskurs är det 5%, 0% och 16% i årskurs fem, sju

respektive nio som valt detta alternativ. Alternativet ”någon gång per dag” har valts av 3,5% i Centrum, 17% i Södra Innerstaden och 2% i Limhamn-Bunkeflo. Motsvarande siffra, men grupperad per årskurs är 5% för femteklassarna, 7% för sjunde- och 13% för niondeklassarna. Ingen svarande i Limhamn-Bunkeflo har uppgett att de använder uppslagstjänster flera gånger per vecka, medan siffrorna för Södra Innerstaden och Centrum är 2% vardera. Ingen av de svarande i årskurs fem eller sju har valt detta alternativ, medan siffran för årskurs nio är 7%. 16% i Centrum, 17% i Södra Innerstaden och 11% i Limhamn-Bunkeflo har valt alternativet ”någon gång per vecka”. Årskursvis är siffrorna 10%, 16% och 19% (årskurs fem, sju respektive nio). ”Någon gång per månad” har valts av 26%, 17% och 38% i Centrum, Södra Innerstaden respektive Limhamn-Bunkeflo. 32% av femteklassarna och 23% av sjunde- och niondeklassarna har valt detta alternativ, medan siffran för årskurs nio är 26%. 46% i Centrum har svarat att de aldrig använder uppslagstjänster på internet, 40% har svarat samma sak i Södra Innerstaden och 47% i Limhamn-Bunkeflo. I årskurs fem har 48% av de svarande uppgett att de aldrig använder uppslagsverkstjänster. För årskurs sju är motsvarande siffra 53% och för årskurs nio 19%. (se tabellerna Tabell C.23, Tabell C.45).

Söktjänster på internet (enkätfråga 14i), som exempelvis Google, används flera gånger per dag av 40% i Centrum, 44% i Södra Innerstaden och 13% i Limhamn-Bunkeflo. Detta illustreras av diagram 5.19 nedan). 38% vardera i Centrum och Södra Innerstaden använder söktjänster flera gånger per dag, medan den procentuella andelen är 11% i Limhamn-Bunkeflo. Alternativet ”flera gånger per vecka” har valts av 12% i Centrum, 21% i Södra Innerstaden och 11% i Limhamn-Bunkeflo. Nästa alternativ, ”någon gång per vecka”, har valts av 23%, 8% och 36% i Centrum, Södra Innerstaden respektive Limhamn-Bunkeflo. 7% i Centrum har uppgett att de använder söktjänster någon gång per månad, medan 8% säger sig göra samma sak i området Centrum. Procentsatsen för Limhamn-Bunkeflo är 26%. ”Aldrig” har valts av 4% i Centrum och 2% vardera i Södra Innerstaden och Limhamn-Bunkeflo.

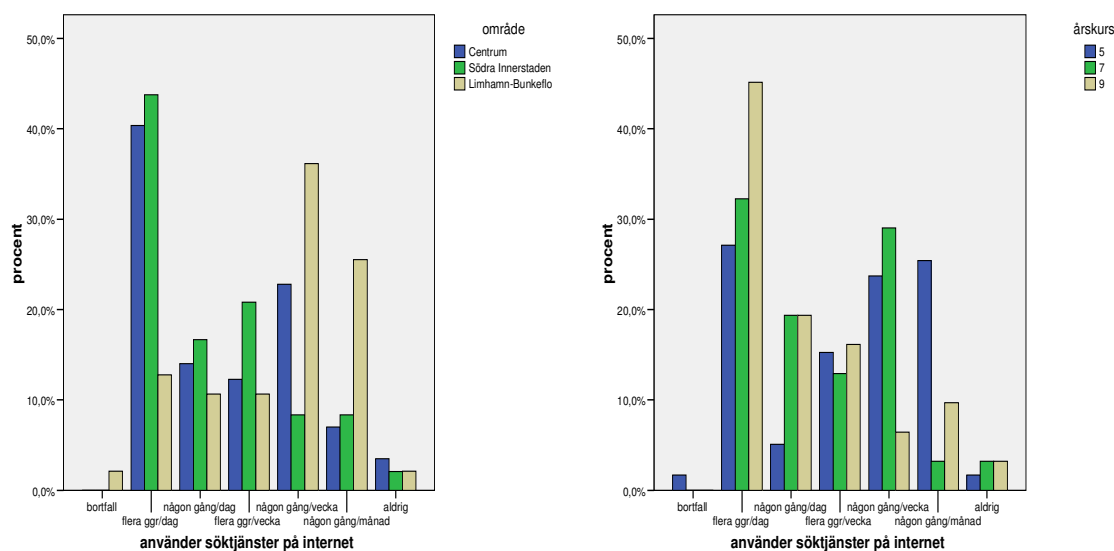

Diagram 5.19 – Bruk av söktjänster på internet, fördelat per område och årskurs.

Bland femte-, sjunde- och niondeklassarna är det 27%, 32% respektive 45% som ägnar eller har ägnat sig åt att söka på internet flera gånger per dag. 'Någon gång per dag' har 5% uppgett i årskurs fem, medan siffran är 19% vardera för årskurs sju och nio. 15% i årskurs fem, 13% i årskurs sju och 16% i årskurs nio har uppgett frekvensen 'flera gånger per vecka', medan 24%, 29% respektive 7% svarat 'någon gång per vecka'. Mer sällan, någon gång per månad, uppger sig 25% av femteklassarna, 3% av sjunde- och niondeklassarna och 10% av niondeklassarna

använda söktjänster. Alternativet 'aldrig' har valts av 2% i årskurs fem och 3% vardera i årskurs sju och nio. (Tabell C.46)

Enkätfrågorna 14k och 14l behandlar köp av varor på internet, reella (exempelvis böcker, kläder och skivor) såväl som immateriella (exempelvis föremål i spel samt olika internetjänster).

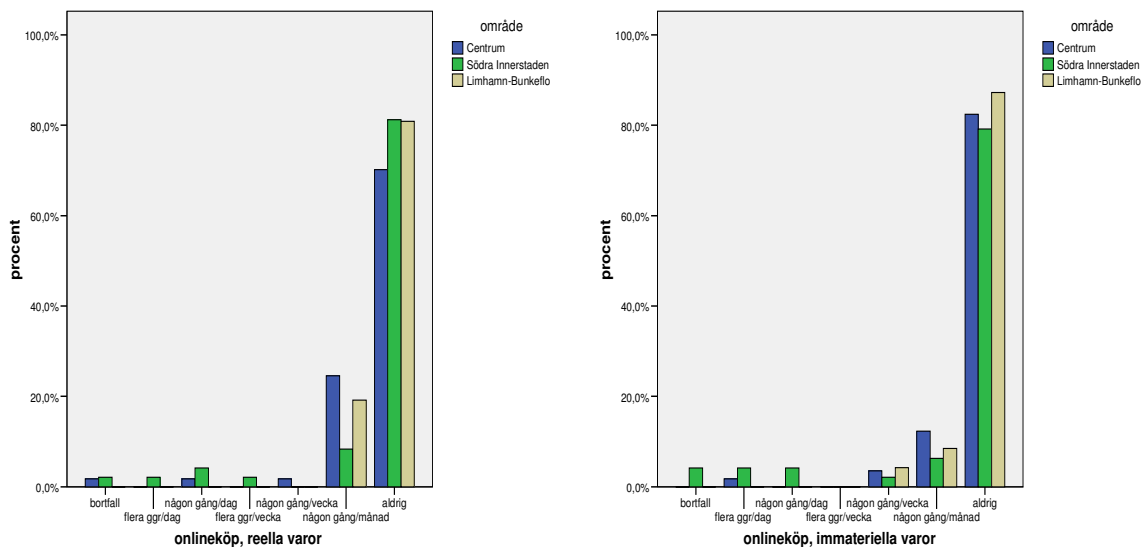

Diagram 5.20 – Onlineköp av reella respektive immateriella varor, fördelat per område

Detta är inte särskilt populärt i något av områdena. För reella varor är antalet som säger sig aldrig ha gjort detta 70 % i Centrum och vardera 81% i Södra Innerstaden och Limhamn-Bunkeflo. Samma sak gäller för köp av immateriella varor, där 83% säger sig aldrig ha gjort detta i Centrum. För Södra Innerstaden är siffran 79% och för Limhamn-Bunkeflo 87% (se tabell C.26 och diagram 5.20)

Enkätfråga 14m (diagram 5.21), som undersöker huruvida de tillfrågade använder sig av bloggtjänster eller ej, har besvarats med aldrig av 79% (Centrum), 63% (Södra Innerstaden) och 77% (Limhamn-Bunkeflo). Alternativet "någon gång per månad" har valts av 7%, 11% och 17% i Centrum, Södra Innerstaden respektive Limhamn. Samma siffror, 7% och 11%, gäller för alternativet "någon gång per vecka" i Centrum respektive Södra Innerstaden, medan siffran för Limhamn där är 2%. (Tabell C.50)

78% av femteklassarna, 69% av sjunde klassarna och 71% av nionde klassarna har uppgett att de aldrig använder sig av bloggtjänster. 14%, 11% och 7% har uppgett att frekvensen för bloggproduktion är någon gång per månad. 10% av nionde klassarna uppger att de ägnar eller ägnade sig åt sin blogg någon gång per vecka. Motsvarande siffror för årskurs sju och fem är 8% respektive 3%. 3% vardera i årskurs sju och nio säger sig skriva eller ha skrivit i sin blogg flera gånger per dag. (Tabell C.60)

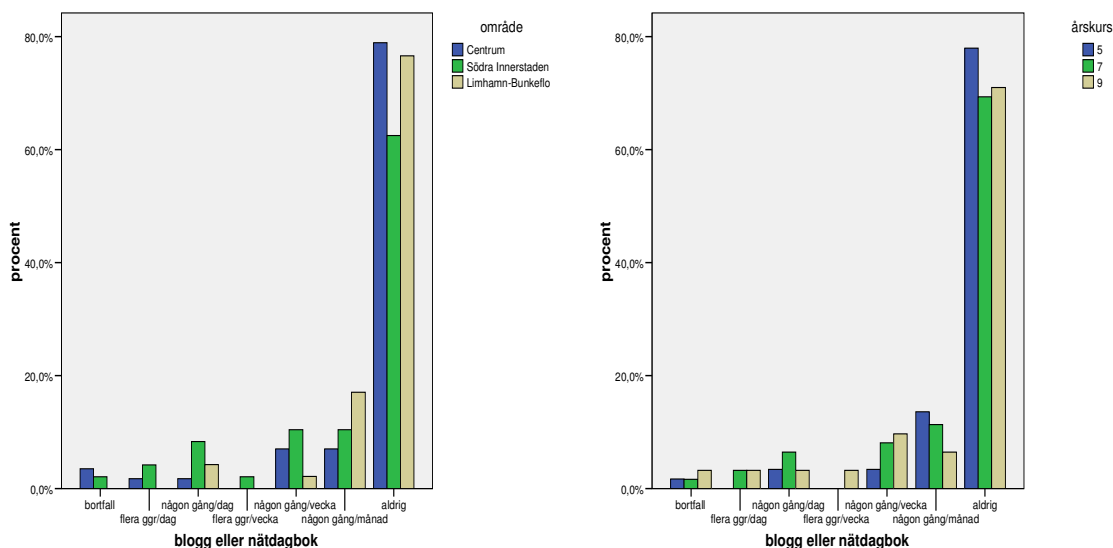

Diagram 5.21 – Bruk av blogg eller nätdagbok, fördelat per område.

I vilken social kontext ungdomar använder internet, om de är ensamma eller använder internet med familj eller kompisar, behandlas av **enkätfråga 15** – en enkätfråga som ligger utanför it-trappan – och redovisas i diagram 5.22. Majoriteten (65% i Centrum, 65% i Södra Innerstaden samt 62% i Limhamn-Bunkeflo) har svarat att de brukar använda internet ensamma. I Centrum har 7% svarat att de för det mesta använder internet tillsammans med kompisar eller familj. 8% har uppgett samma sak i Södra Innerstaden, medan procentsatsen för Limhamn-Bunkeflo är 13% .

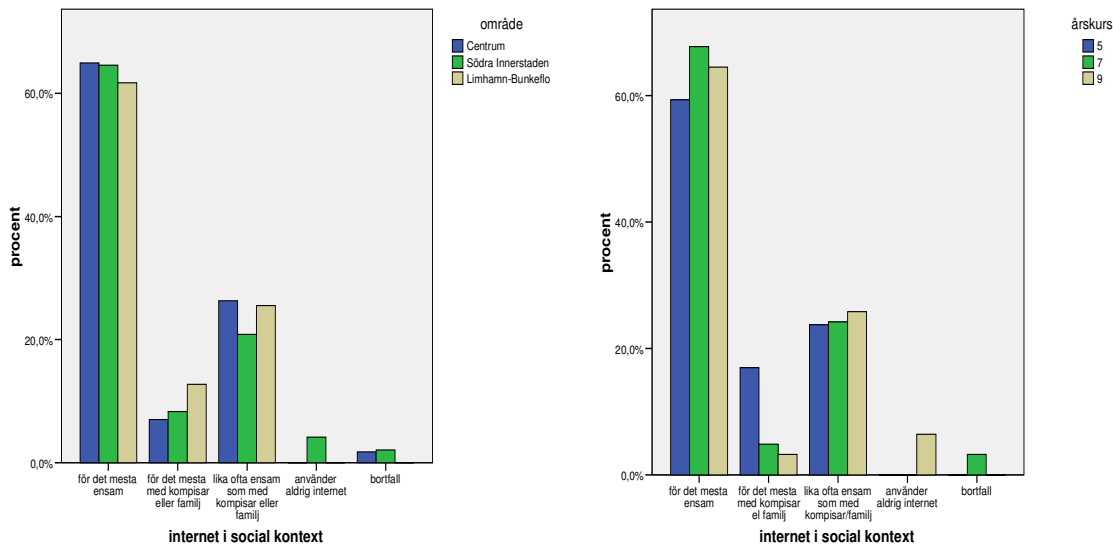

Diagram 5.22 – Internetbruk tillsammans eller ensam, fördelat per område och årskurs.

Det blandade svaret, att lika ofta vara ensam som tillsammans med vänner eller familj vid bruk av internet, har valts av 26% i Centrum, 21% i Södra Innerstaden och 26% i Limhamn-Bunkeflo (se tabell C.28). För femteklassarna är den procentuella andelen som för det mesta använder internet ensamma 59%, för sjunde- och niondeklassarna är 65% respektive 62%. 17% av femteklassarna uppger att de för det mesta använder internet tillsammans med kompisar eller familj – siffran för sjunde- och niondeklassarna är 5% respektive 3%. Att lika ofta vara ensam som med kompisar eller familj har valts av 24% av årskurs fem och sju vardera samt 26% i årskurs nio. (Tabell C.61)

5.3 Möjlighet att koppla upp sig mot internet med snabb och driftsäker anslutning till rimlig kostnad

Möjligheten att koppla upp sig mot nätet med en god förbindelse behandlas av **enkätfråga 11**, som helt enkelt undersöker vilken typ av uppkoppling eleverna har i hemmet.

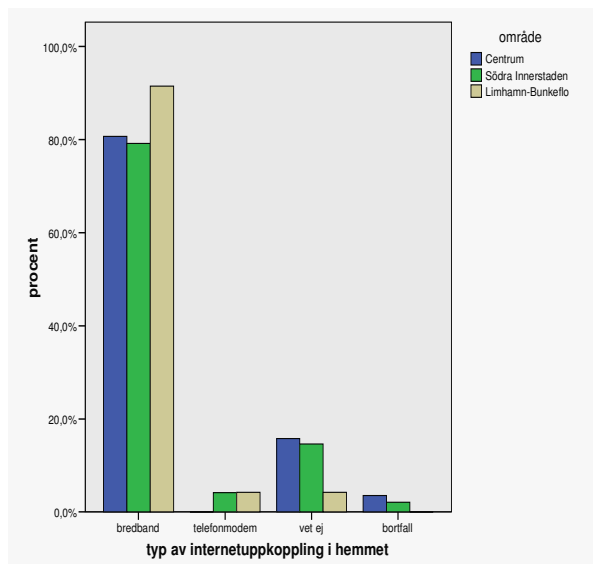

Diagram 5.23 – Typ av internetuppkoppling i hemmet fördelat på område.

Som framgår av diagrammet ovan anger en övervägande del i samtliga tre områden att de har en bredbandsuppkoppling i hemmet: 81% av de tillfrågade i Centrum, 79% i Södra Innerstaden och 92% i Limhamn-Bunkeflo. I Centrum har inte någon angivit att de kopplar upp sig mot internet via telefonmodem, medan siffran för denna uppkopplingstyp är 4% i både Limhamn-Bunkeflo och Södra Innerstaden. Se även tabell Tabell C.15.

5.4 Tillgång till begriplig och tillgänglig information på internet

Enkätfrågorna 16 och **17** (diagram 5.24 och 5.25) belyser respondenternas åsikter om hur den information som erhålls från söktjänster respektive nyhetssidor/intressesidor uppfattas – hur relevant informationen är för individen. Det första alternativet för fråga 16, att informationen är lätt att förstå, har valts av 67% i Centrum, 52% i Södra Innerstaden och 64% i Limhamn-Bunkeflo. 16% i Centrum, 19% i Södra Innerstaden och 26% i Limhamn upplever att den information de hittar ibland kan vara svår att förstå. 16% av respondenterna i Centrum säger sig sällan hitta den information de behöver, medan siffran för Södra Innerstaden är 15%. I Södra Innerstaden och Limhamn-Bunkeflo har 8% respektive 11% uppgett att de aldrig begagnar sig av söktjänster på internet.

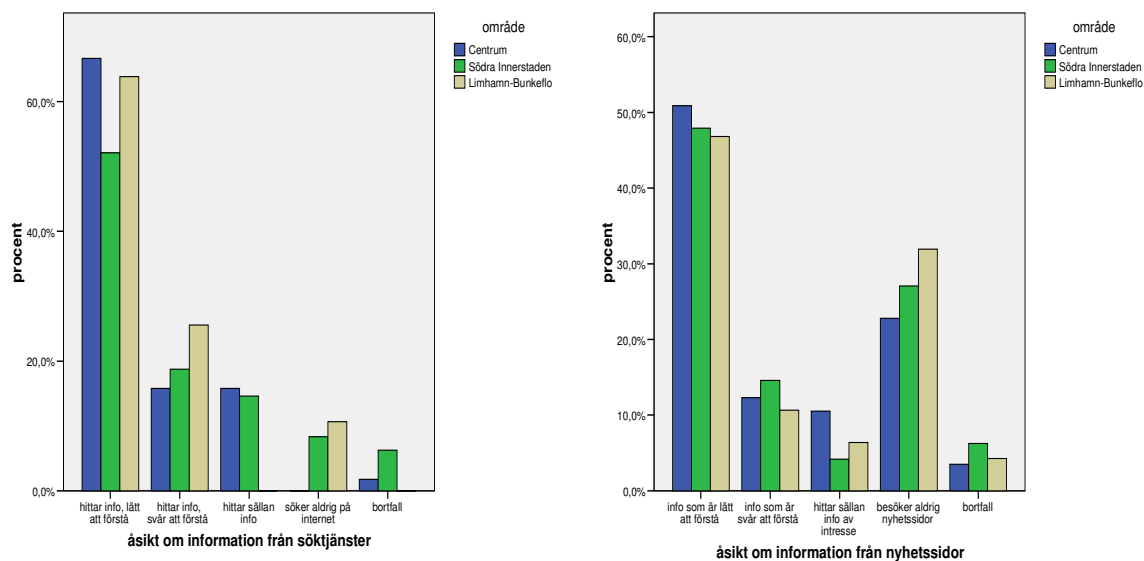

Diagram 5.24 – Uppfattning om informationens relevans för individen från söktjänster respektive nyhetssidor/intressesidor, fördelat per område.

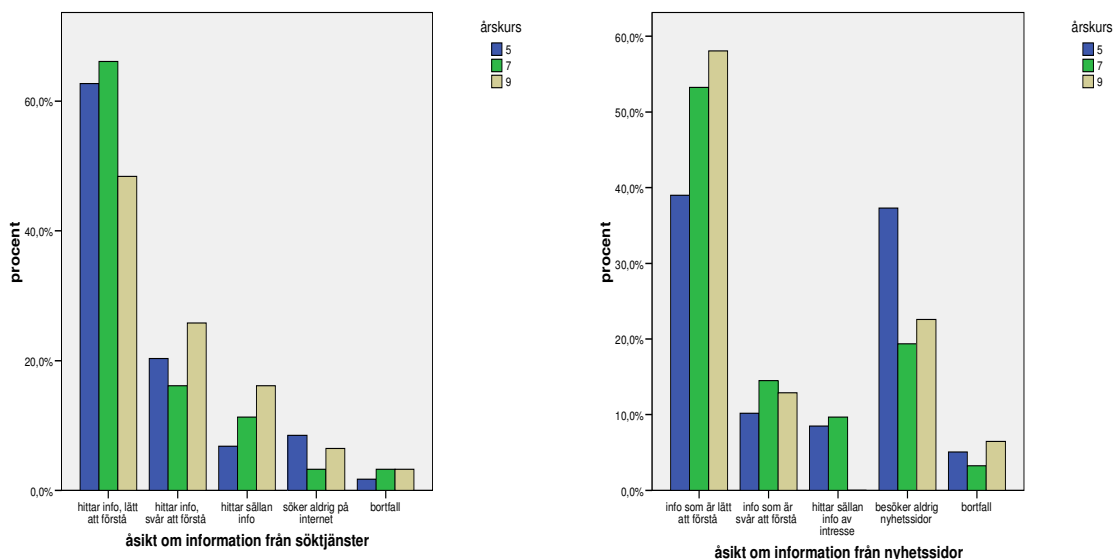

Diagram 5.25 – Uppfattning om informationens relevans för individen från söktjänster respektive nyhetssidor/intressesidor, grupperat per årskurs.

Den information som inhämtas från nyhetssidor och sidor som handlar om respondenternas intressen uppges vara lätt att förstå av 51%, 48%, 47% i Centrum, Södra Innerstaden respektive Limhamn-Bunkeflo. Att informationen ibland kan vara svår att ta till sig uppper 12%, 15% och 11% i respektive område. I Centrum uppper 11% att de sällan hittar information de är intresserade av, 4% menar samma sak i Södra Innerstaden och 6% i Limhamn-Bunkeflo. 23% uppper sig aldrig besöka webbplatser i denna kategori av de tillfrågade i Centrum. För Södra Innerstaden och Limhamn-Bunkeflo är siffrorna 27% respektive 32% (se tabell C.29 och C.30 samt diagram 5.24).

Diagram 5.25 redovisar samma frågor årskursvis. 63%, 66% och 48% i årskurs fem, sju respektive nio uppper att de tycker att de vid bruket av söktjänster hittar information som är lätt att förstå, medan 20%, 16% respektive 26% uppper att de tycker att den information som de hittar ibland är svår att förstå. 7% av femteklassarna, 11% av sjundeklassarna och 16% av niondeklassarna uppper att de sällan hittar information när de söker som är relevant. 9% av

femteklassarna uppger sig aldrig söka på internet, medan denna siffra är 3% för vardera årskurs sju och nio. (Tabell C.52)

Vad gäller åsikten om informationen från nyhetssidor och sidor som behandlar något av elevernas intressen uppger 39%, 53% och 58% av årskurs fem, sju respektive nio, att den information de tillgodosör sig på dessa webbplatser är lätt att förstå. 10%, 15% respektive 12% uppger att informationen ibland kan vara svår att förstå. Att sällan finna information som svarar mot intresset uppger sig 9% av årskurs fem och 10% av årskurs sju göra. Siffran för årskurs nio är 0%. 37% av femteklassarna, 19% av sjunde klassarna och 23% av niondeklassarna uppger sig aldrig besöka dylika webbplatser. (Tabell C.53)

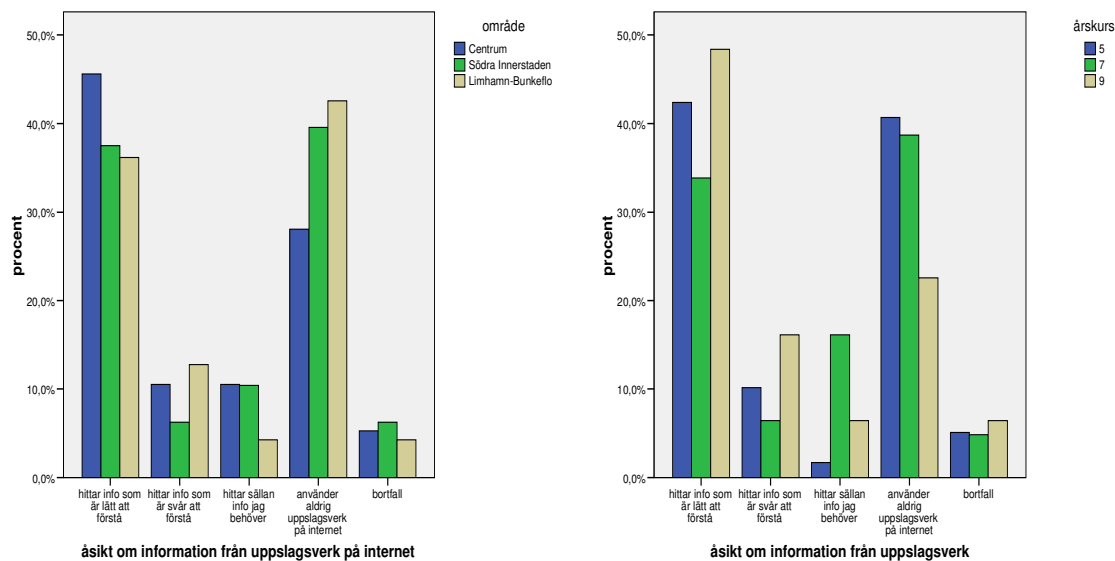

Diagram 5.26 – Uppfattning om informationens relevans för individen från uppslagsverk på internet, fördelat per område och årskurs.

Åsikten om informationen från uppslagsverkstjänster på internet behandlas av **enkätfråga 18**. I Centrum tycker 46% att informationen är lätt att förstå; i Södra Innerstaden uppger sig 38% tycka likadant. 36% delar denna åsikt i Limhamn-Bunkeflo. Information som är svår att förstå uppger sig 11% av respondenterna i Centrum hitta, medan 6% är av samma uppfattning i Södra Innerstaden och 13% i Limhamn-Bunkeflo. 11% av de tillfrågade i Centrum hittar sällan den information de behöver, medan 10% och 4% är av samma åsikt i Södra Innerstaden respektive Limhamn-Bunkeflo. 30% av ungdomarna i Centrum, 40% i Södra Innerstaden och 43% i Limhamn-Bunkeflo uppger att de aldrig använder tjänster av detta slag (se tabell C.31)

Åsikterna om informationens relevans från uppslagsverk grupperat på årskurser visar att 42% av femteklassarna, 34% av sjunde klassarna och 48% av niondeklassarna upplever att de finner information som är lätt att förstå. 10%, 7% och 16% av årskurs fem, sju respektive nio upplever att den information de finner är svår att förstå. 2% av femteklassarna, 16% av sjunde klassarna och 7% av niondeklassarna uppger att de sällan finner information som är relevant för dem. 41%, 39% samt 23% av årskurs fem, sju respektive nio uppger att de aldrig använder uppslagsverk på internet. (Tabell C.54)

Enkätens sista fråga, **nummer 19**, ställer frågan huruvida individerna blivit informerade om vilka faror som kan lura på internet, se diagram 5.27. I Centrum, Södra Innerstaden och Limhamn uppger 14%, 21% respektive 23% att de inte fått någon sådan information. 20% (Centrum), 15% (Södra Innerstaden) och 13% (Limhamn-Bunkeflo) uppger att de informerats

om detta hemma. I Centrum uppper 14% att de informerats i skolan, medan siffrorna för Södra Innerstaden och Limhamn-Bunkeflo är 15% respektive 17%. Information från kompisar har 7% fått i Centrum och 10% i Södra Innerstaden. Siffran för denna svarskategori är 0% för Limhamn. Information från webbplatser som besökts uppper sig vardera 2% ha fått av de tillfrågade i Centrum och Limhamn-Bunkeflo, medan inte någon uppgett detta i Södra Innerstaden. Vanligast är dock att en kombination av dessa alternativ valts: 40% i Centrum, 33% i Södra Innerstaden och 45% i Limhamn-Bunkeflo har uppgett att de fått information från flera av de möjliga källorna (se tabell C.32).

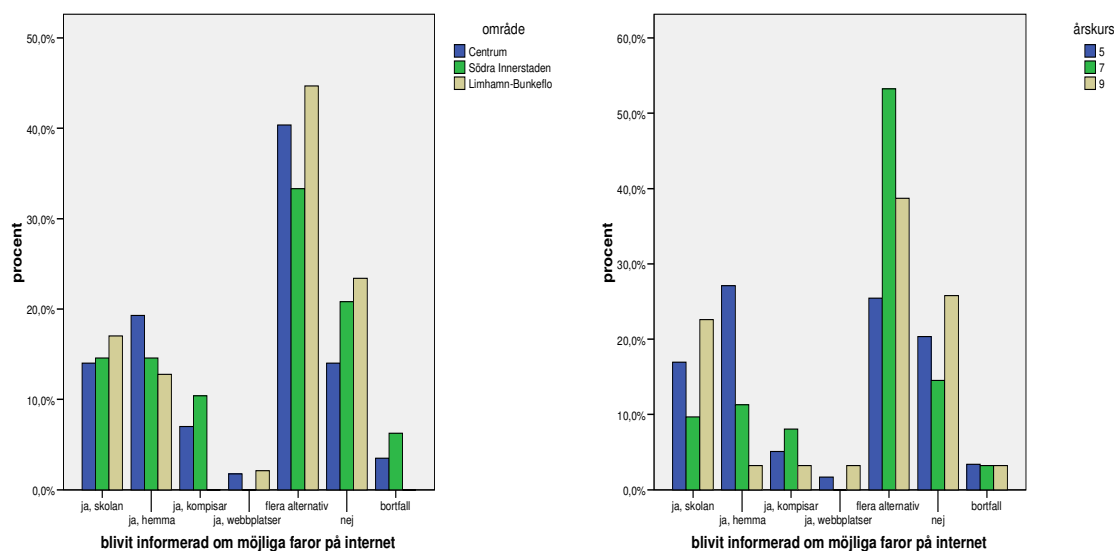

Diagram 5.27 – Procentandel elever som blivit informerade om möjliga faror på internet genom olika källor, fördelat per område och årskurs.

Av de tillfrågade i årskurs fem är det 17% som uppper att de blivit informerade i skolan, 27% menar att de blivit informerade i hemmet, 5% säger att de blivit informerade av kompisar och 2% har svarat att de informerats på webbplatser. För sjunde klasserna är de 10% som informerats i skolan, 11% som informerats i hemmet och 8% som informerats av kompisar, men inte någon har uppgett att de fått information från webbplatser. Av nionde klasserna har 23% uppgett att de informerats i skolan, samt 3% vardera i hemmet, av kompisar och på webbplatser. 20% av femte klasserna, 15% av sjunde klasserna och 26% av nionde klasserna har uppgett att de inte fått någon sådan information. De svarande som uppgett att de fått information från flera källor uppgår till 25% i årskurs fem, 53% i årskurs sju och 39% i årskurs nio. Enkätfrågan kan närmast sorteras under IT-trappans steg 5. (Tabell C.55)

6 Diskussion

Diskussionen sker utifrån enkätundersökningens insamlade data, och ställs i relation till IT-trappans olika steg. Detta kombineras med data som har erhållits från de genomförda intervjuerna (se bilaga B för fullständig transkription).

6.1 Tillgång till internet

6.1.1 I skolan

Den fysiska tillgången till datorer ser olika ut i de tre undersökta områdena och varje skola reglerar, av olika skäl, tillgången genom självständigt uppsatta policier. Limhamn-Bunkeflo skola, som är relativt nybyggd, har hög tillgång till datorer med internetuppkoppling - skolan äger ett större antal datorer som är tillgängliga för elever, både på och utanför lektionstid. Tillgängligheten på denna skola är dock begränsad i viss utsträckning då ett antal datorer är tillgängliga endast under lektionstid. Elevernas internetanvändning i biblioteket regleras på så sätt att de inte har tillgänglighet till alla webbsidor och -tjänster, som exempelvis Hotmail och Lunarstorm.

Granskningen av skolan i stadsdelen Centrum visade att det råder ganska stora skillnader, i jämförelse med Limhamn-Bunkeflo skola, gällande tillgång till datorer. Den fysiska tillgången till datorer är liten på grund skolans begränsade fysiska utrymme. Skolans elever har få datorer att tillgå och har inte någon specifik datasal, något som den intervjuade läraren efterlyser: ”[...] jag hade gärna sett att vi hade haft en datorsal på skolan [...] där vi hade kunnat [...] lära dem mer, till exempel hur man söker, sovrar” (intervjuperson 3, s 65). Således är Centrums tillgänglighet starkt begränsad: ”där står en [dator] i de flesta klassrummen, så att [...] då kan man diskutera hur tillgången är när det sitter tjugofem stycken”. Trots denna begränsande faktor är elevernas genomsnittliga användning i skolan hög.

Tillgången ser något bättre ut för Södra Innerstadens elever då de har fler datorer att tillgå fysiskt, men här påträffades ålderskillnader. Årskurs fem ges relativt fri tillgänglighet medan sjunde- och niondeklassarna är mer begränsade till följd av disciplinproblem (som till exempel nätmobbning), som intervjuperson 1 säger: ”Det [kontrollen av användningen] är stenhårt. För det har varit för mycket tråkigheter där. Mobbning på nätet och sådana här saker” (intervjuperson 1, s 56). Denna begränsning för sjunde- och niondeklassare innebär att de endast får använda bibliotekets datorer där en bibliotekarie finns som övervakare, eftersom inga mjukvarufilter installerats för att begränsa tillgången till internet.

6.1.2 I hemmet

När det gäller tillgång till Internet i hemmet anger den överväldigande majoriteten i alla tre områdena att de har tillgång till datorer med internetuppkoppling. Dock kan en viss polarisering skönjas, då fler elever i Limhamn-Bunkeflo anger att de har både egen och delad

dator i hemmet, än eleverna i de övriga två områdena samtidigt som enkätresultaten visade att den genomsnittliga tiden som spenderas på internet i Limhamn-Bunkeflo är betydligt lägre i jämförelse med de två andra områdena. Limhamn-Bunkeflos elever spenderar mindre än hälften så lång tid som Södra Innerstadens och Centrums elever.

Dessa resultat överensstämmer med Johan Bångs (World Internet Institute) resonemang om att ett stort innehav av datorer inte nödvändigtvis är överensstämmande med stor användning av dessa.

En generell trend är att manliga svarande tillbringar mer tid på internet än kvinnliga svarande. Enligt intervjuperson 2 kan detta bero på att de manliga eleverna ägnar sig åt spel i högre grad än de kvinnliga. Detta resonemang bekräftas även av de funna enkätresultaten som visar att manliga elever i högre utsträckning än kvinnliga tycks föredra mer omfattande spel på nätet. Vidare visar resultaten att könsskillnaderna är tydliga i hemmet (vilket också Justitiedepartementet (2002) och WII (2003) menar) men icke så i skolan.

6.2 Basal kunskap om hur man använder Internet

Har eleverna goda kunskaper om internet- och datoranvändning? De undersökta eleverna menar generellt att de fått för lite undervisning i hur man använder internet och hade gärna sett mer schemalagd utbildning inom området. Årskurs fem utgör ett stort undantag, här uppger majoriteten (dryga 60%) att de fått utbildning medan samma procentandel uppgett motsatsen för årskurs sju till nio.

Det föreligger en viss variation i hur IT integreras i undervisning på de tre skolorna. I Limhamn-Bunkeflos och Centrums undersökta skolor berättar de intervjuade lärarna att det inte ges någon strukturerad undervisning, annat än den som erbjuds indirekt inom ramen för den normala undervisningen. Limhamn-Bunkeflos lärare anser att eleverna är dåliga på att använda tekniken och söka information vilket kan förklara det låga användandet av datorer. En orsak till detta, menar läraren, är att skolan inte har någon IT-ansvarig eller någon lärare som är villig och kunnig att ge någon form av utbildning: ”folk inte känner sig riktigt hemma med det” (intervjuperson 2, s 89).

Den undersökta skolan i Centrum tillämpar inte heller någon form av schemalagd internetundervisning, utan detta sker inom ramen för de enskilda lärarnas pedagogik. Intervjuperson 3 säger: ”i så fall är det jag kanske visar mina elever, men det är inget... inget schemalagt i deras schema” (s 44).

Södra Innerstadens skola, däremot, jobbar mycket med informations- och kommunikationsteknik och har det som redskap, enligt den intervjuade läraren som förklarar arbetssättet enligt följande: ”de lär av det, de bearbetar det. De jobbar med hela det begreppet som jag kallar för informationskompetens” (intervjuperson 1, s 53). Skolan har även så kallade ”smartboards” Samma lärare förklarar att det är ”en teknik som inspirerar eleverna – de tycker det är roligt. Och genom att då ha ett bra redskap får du dem också engagerade, får en öppning in i ganska komplicerade ämnen” (intervjuperson 1, s 54), speciellt med ämnen som har svåra språk. Detta rimmar också väl med Segarras (2004) teori, om teknikens roll i dagens samhälle, där rätt använd teknik bidrar till social inklusion istället för social utestängning.

E-post är något som används av nästan alla. En tydlig skillnad märks mellan könen – endast 83% av manliga svarande har egen e-postadress, vilket skall jämföras med 99% för kvinnliga. Användningen av e-post verkar vara naturlig, eftersom en knapp tredjedel uppger att de skickar eller tar emot e-post varje dag. Samtliga skolor tillhandahåller e-postadresser för eleverna – men bruket av dessa är något vacklande, visar intervjuerna. Eleverna verkar föredra sina egna, privata e-postadresser, vilket också bekräftas av intervjuperson 3. Av det fåtal elever som uppgett att de inte har någon e-postadress, är det ändå 16% som skickar eller tar emot e-post varje dag.

Även chattprogram är populärt bland eleverna – knappt tre fjärdedelar uppger att chattprogram är något som de använder flera gånger i veckan eller oftare. Här ses en tydlig skillnad mellan åldersgrupperna för den högsta frekvensnivån, elever i årskurs fem använder chattprogram i betydligt lägre utsträckning än sina äldre skolkamrater. Intervjusamtalen bekräftar att chattprogrammen är en naturlig del av ungdomarnas vardag; kommunikationsprogrammen refereras till i bisatser, som något självklart: ”De är väldigt duktiga på vissa andra saker. Hitta sajter och... som sprids väldigt snabbt mellan dem och MSN” (intervjuperson 3, s 63).

En tydlig köns- och åldersdifferentiering syns för de tre frågor som behandlar bruket av spel och communities på internet. Mindre omfattande spel på webbsidor är mest populära bland de yngre och avtar med stigande ålder. Kvinnliga svarande använder generellt de mindre omfattande spelen mer än de manliga, men båda könen tillbringar ungefär lika mycket tid med den här typen av spel. De mer omfattande spelen verkar inte vara åldersberoende i samma utsträckning, eftersom lika stor andel i både årskurs fem och nio uppger att de använder dem. Denna typ av spel föredras dock i högre grad av de manliga tillfrågade som även uppger att de tillbringar mer tid, i de flesta fall dubbelt så mycket, med att använda dem jämfört med sina kvinnliga medinternauter. Detta bekräftas av intervjuperson 2, som säger att han ”[...] har ju hört att killarna spelar rätt mycket spel och så... jag är inte säker på att tjejerna kanske lägger lika mycket tid på spel” (s 63).

Communities är inte alls åldersrelaterade, med en hög användningsandel kring 80% för samtliga årskurser. Båda könen använder communities, men de kvinnliga eleverna gör så i betydligt högre utsträckning än män.

Vi ser också en viss kombinationseffekt – de som begagnar sig av något av alternativen communities, omfattande spel på internet och mindre omfattande spel på webbsidor är också mer benägna att använda sig av något av de andra alternativen.

Generellt sett är alltså kommunikationsverktyg av olika slag viktiga för eleverna och de finner olika sätt att manifesteras sina sociala kontakter och sin omvärld genom internet. Detta rimmar väl med Hernwalls (2001) diskussion om informations- och kommunikationsteknik som identitetsskapande verktyg. Communities och chattprogram erbjuder möjligheter till övning och utveckling i identitetsskapande, och den spridda användningen av dessa förefaller ge stöd åt denna tes.

Ett motsatsförhållande råder mellan bruket av nyhetssidor och sidor som berör de tillfrågades intressen. Resultaten tyder på att intresserelaterade sidor blir mindre viktiga ju äldre eleverna blir, medan det omvända förhållandet råder för nyhetssidor, vilket ligger i linje med att eleverna får ett ökat intresse för sin omvärld, vilket också ligger i linje med Hernwalls (2001) resultat.

Bruk av nyhetssidor är i högsta grad kön- och åldersberoende, de kvinnliga tillfrågade ägnar sig i högre grad åt nyhetssidor än de manliga, och ett stort gap märks mellan årskurs fem och de äldre eleverna. Vid jämförelse med de webbplatser som berör intressen ser vi att det motsatta förhållandet råder. Med ökande ålder ökar också intresset för uppslagsverk på nätet, även om den generella användningen är låg.

6.3 Snabb och driftsäker anslutning till rimlig kostnad

De långt flesta har bredbandsuppkoppling, vilket innebär att snabb och stabil uppkoppling finns tillgänglig för de flesta av Malmös barn och ungdomar. Siffran ligger cirka tio procentenheter högre för Limhamn-Bunkeflo, vilket kan vara en orsak av ekonomiska förhållanden. Kopplat till WIIs (2003) undersökning, torde detta leda till en högre grad av närvaro i internetmediet, vilket också undersökningens övriga resultat antyder.

6.4 Tillgång till begriplig och tillgänglig information på internet

Vår undersökning har visat att eleverna själva i stor utsträckning uppfattar att de inte har några svårigheter med att tillgodogöra sig den information de hittar, oavsett om det handlar om sökmotorer, nyhetssidor eller uppslagsverk på webben. En tydlig skillnad ses dock mellan årskurs fem och övriga årskurser vad gäller åsikten om informationens relevans för individen – femteklassarna finner det lätt att förstå informationen i betydligt mindre utsträckning än sina äldre kamrater. Intervjuresultaten ger dock delvis en annan bild – Södra Innerstadens intervjuperson menar att språket skapar problem för eleverna: ”för de förstår inte texter [...] Och när vi presenterar och berättar någonting så är det lika mycket ordkunskap som det är faktainnehåll [...] Det gäller ju självklart på internet också” (intervjuperson 1, s 55). Limhamn-Bunkeflos intervjuperson är av lite annan uppfattning, och menar att han ”inte märkt att de tycker att det är några större svårigheter, utan de är faktiskt rätt duktiga på [...] i alla fall de orden som de behöver kunna” (intervjuperson 2, s 60). Att det finns sådana skillnader i åsikter om språkets betydelse mellan områdena kan bero på att det finns avsevärt fler elever med utländsk bakgrund på Södra Innerstadens skolor (och i stadsdelen generellt) och att detta medför att språk uppmärksammas på ett annat sätt än i Limhamn-Bunkeflo skolan, som har få elever med utländsk bakgrund.

Vi ser återigen en kombinationseffekt för åsikten om informationen som hämtas från olika källor på internet: de elever som uppger att de har lätt för att förstå den information som erbjuds via sökmotorer, nyhetssidor eller uppslagsverk, uppger också i högre grad att de har lätt för att förstå informationen från något av de andra alternativen.

IT-trappans femte steg – förmåga att värdera och tolka information från internet – som vi valt att utelämma från undersökningen, berördes ändå implicit av samtliga intervjupersoner varför den förtjänar ett särskilt omnämnande. Åsikten var samstämmig – eleverna har föga kunskap om hur de skall och bör förhålla sig till den information som hämtas från internet, de saknar kritisk blick. Intervjuperson 3 (Centrum): ”generellt är de inte nog inte speciellt bra på att söka. Framförallt inte på att sovra, alltså att gallra det de får” (s 60) och intervjuperson 2 (Limhamn-Bunkeflo): ”Jag tror de är lika dåliga på det allihopa [...] de är lika dåliga totalt liksom, de köper det som står där” (s 60). I Centrum har eleverna informerats via en föreläsning med en extern föreläsare om vad som kan vara farligt på internet (intervjuperson

3), och totalt anger en majoritet, drygt tre fjärdedelar, att de fått information om faror på internet, antingen i hemmet, i skolan, av kompisar eller på webbplatser eller en kombination av dessa alternativ.

I intervjuerna skymtar en annan digital klyfta, nämligen den mellan generationer, vilken får belysas av ett citat från intervjuperson 1: ”Jag har ännu inte hittat någon [elev] som säger att ’jag kan ingenting om datorer, jag vågar inte’. Det är ju snarare mer bland lärare som man hör det. Alltså äldre lärare säger ’men jag är så rädd för det här så jag kan inte mycket’. Det har jag inte hört någon elev säga.” (s 47) Detta bekräftas också av intervjuperson 2 som menar att lärarnas it-kompetens ”är rätt varierande” (s 60), medan intervjuperson 3 menar också att lärarnas it-kompetens varierar, men menar att åldern inte är avgörande. Detta ligger i linje med Statistiska Centralbyråns (2005) resultat, som visar på liknande åldersstratifiering. Från centralt håll verkar lärarnas situation ha uppmärksammats och samtliga intervjupersoner refererar till den så kallade PIM-utbildningen, som strävar efter att höja lärarnas it-kompetens.

Internet i social kontext – om användandet av informations- och kommunikationsteknik mestadels sker på egen hand eller tillsammans med kamrater eller familj ger stöd åt Hernwalls (2001) teorier. De yngre eleverna – årskurs fem – uppger i långt högre grad än sina äldre kamrater att de oftast använder internet tillsammans med kompisar eller familj.

6.5 Metodkvalitet och etik

Ansatsen för denna undersökning har varit både kvantitativ och kvalitativ. Den enkätundersökning som företogs anser vi har en god kvalitet. Detta eftersom enkäterna utformades på så sätt att frågorna anpassades till rätt förståelsenivå för undersökningsgruppen och att anonymiteten säkrades genom att bara kön och ålder efterfrågades. Genom att säkerställa tre typer av validitet (content validity, face validity och criterion validity, se 2.3.1.1) försäkrade vi oss om att god validitet erhöles. Indikatorn Cronbachs Alpha, som förordas av Neuman (2000), gav ett tillfredsställande resultat, vilket övertygade oss om att även reliabiliteten var god.

En viss brist upptäcktes då enkäterna samlades in – hade någon av oss funnits på plats vid utdelningen, hade vi kunnat få ett exakt mått på bortfallet avseende ej ifyllda enkäter. Eftersom enkäterna distribuerades via e-post, har vi inte någon sådan exakt siffra.

I den kvalitativa delen av undersökningen, intervjuerna, var vi tvungna att ta noggranna etiska hänsyn. Vi valde att begagna oss av Vetenskapsrådets (2002) etiska riktlinjer. Till att börja med frågades alla intervjuade om tillåtelse att spela in intervjun varpå inspelningen startades direkt. Därefter förklarades vilka vi var, undersökningssyftet, uppsatsens handling och den specifika intervjuens syfte för att den intervjuade skulle få full förståelse för studien. Vi förklarade även för de intervjuade att anonymiteten kommer att säkerställas genom att inga namn eller igenkännande drag kommer att publiceras i uppsatsen eller på annan plats. Vi bad även den intervjuade om informerat samtycke som är en riktlinje för att upprätthålla etik och finns till för att skydda deltagare i undersökningen (Israel & Hay, 2006). Som det även rekommenderas av Israel & Hay (2006) spelades medgivandet in. Detta ansåg vi nödvändigt för att undvika problem i senare stadier.

6.6 Diskussionssammanfattning

Det ligger nära att dra paralleller till Warschauers (2003) diskussion om det sociala kapitalet – genom det utbredda bruket av informations- och kommunikationsteknik övar sig eleverna i att bygga sitt sociala kapital, vilket kommer att vara dem till gagn senare i livet, särskilt – enligt Warschauer (2003) – för dem som hör till marginaliserade grupper. Manliga och kvinnliga elever gör detta på något olika sätt, då kvinnliga elever verkar föredra communities och e-post (som – uppenbart – är kommunikativa till sin natur), medan manliga elever föredrar de mer omfattande spelen på nätet (vilka har ett mer eller mindre uttalat socialt inslag). Av denna anledning är det också viktigt att skolorna erbjuder adekvat utbildning i användandet av informations- och kommunikationsteknik. Vi har sett att tillgången till och användningen av internet är mycket hög bland de tillfrågade eleverna, oavsett elevernas bakgrund, språk och ekonomiska förutsättningar, vilket tyder på att dessa elever är väl rustade för att ackumulera och odla sitt sociala kapital genom internet.

Det som står ut i undersökningen är att Limhamn-Bunkeflo elever i de flesta fall uppger att de använder internets olika möjligheter i långt mindre utsträckning än eleverna i de övriga undersökta stadsdelarna. Vad detta beror på ligger utanför undersökningens intressesfär, men vi ser att en starkare socioekonomisk bakgrund inte nödvändigtvis leder till hög användning av internet utan snarare verkar det motsatta förhållandet råda.

Könsskillnader förekommer i undersökningen, men det framgår tydligt att skillnaderna snarare beror på olika preferenser vid bruk av internetbaserade kommunikations- och informationsverktyg. Intressant nog ligger detta inte i linje med Justitiedepartementet (2002) åsikt, som menar att kvinnor i lägre grad än män intresserar sig för internet – vi ser snarare att de kvinnliga eleverna utnyttjar internets möjligheter mer varierat än de manliga, med en högre procentandel kvinnliga än manliga som ägnar sig åt e-post, läsning av nyhetssidor, bruk av communities och så vidare.

De åldersskillnader som föreligger kan hänföras till barnens och ungdomarnas mognadsprocess. Det är ganska naturligt att barn i de lägre årskurserna inte i samma grad som de äldre ägnar sig åt nyhetskonsumtion, informationssökning och bruk av uppslagsverk, medan utbudet av spel och communities uppenbart tilltalar samtliga åldersgrupper.

I relation till IT-trappan hamnar den överväldigande majoriteten av de undersökta eleverna i Malmö på det fjärde trappsteget med foten på det femte – de upplever själva i stor utsträckning att de har ”tillgång till begriplig och tillgänglig information på internet” för att använda rubriken till IT-trappans fjärde steg (Justitiedepartementet, 2002).

Vi konstaterar således att det inte finns någon digital klyfta bland barnen och ungdomarna i de undersökta områdena i Malmö.

7 Slutsatser

Vilka skillnader föreligger bland barn och ungdomar i det dagliga bruket av datorer och internet mellan olika områden och olika åldersgrupper i Malmö?

Genom den enkätundersökning med tillhörande intervjuer som vi företagit, visar vi att det inte finns någon digital klyfta bland de undersökta barnen och ungdomarna i Malmö. Undersökningen visar att det finns köns-, ålders- och områdesrelaterade skillnader vad avser bruket av informations- och kommunikationsteknik, men detta är just skillnader *inom bruket*, beroende på varierande intressen, och inte en binär polarisering av brukare och icke-brukare. Det kan således inte sägas föreligga någon stratifiering mellan olika socioekonomiska skikt, vilket påstås av exempelvis WII (2003), och således verkar den undersökta populationen ligga långt från att drabbas av framtida utestängning från just denna arena – det förekommer knappt något icke-deltagande med avseende på informations- och kommunikationsteknik.

Med avseende på bruket i skolorna, föreligger skillnader i bruk mellan de undersökta utbildningsenheterna, vilket kan hänföras till de lokala skolpolicier avseende bruk av informations- och kommunikationsteknik som tillämpas. Eleverna erbjuds generellt sett tillgång till internet i skolorna, men resurserna varierar starkt mellan områdena. Det får anses som anmärkningsvärt att skolorna i stor utsträckning saknar strukturerad undervisning i bruket av informations- och kommunikationsteknik.

Vi ser att det stora flertalet i den undersökta populationen befinner sig på IT-trappans fjärde trappsteg – för att använda rubriken till steg fyra i IT-trappan: barnen och ungdomarna upplever att de har ”tillgång till begriplig och tillgänglig information på internet”.

De kompletterande intervjuerna antyder att en viss skillnad snarare kan återfinnas mellan generationerna – mellan lärare och elever – men att denna skillnad har uppmärksammats och är under överbryggnings medelst åtgärder från Skolverket, som exempelvis den PIM-utbildning lärarna refererar till. Intervjuerna belyser elevernas tekniska skicklighet men pekar även på att eleverna behöver mer träning i kritisk granskning av det material som förekommer på internet, och eleverna själva uppger att de gärna vill ha mer schemalagd utbildning i bruket av informations- och kommunikationsteknik.

Genom att omsätta IT-trappan i kvantifierbara storheter i en enkätundersökning, som i sin tur visat på skillnader i bruket av informations- och kommunikationsteknik, har vi demonstrerat att denna trappa kan användas som ramverk vid mätning av den digitala klyftan.

8 Framtid

Det finns en mängd sätt att gå vidare med ämnet utanför uppsatsens ramar: undersökningen kan göras större, på ett landsomfattande plan, mellan tätbefolkade och glesbefolkade områden eller mellan storstäder; undersökningen kan sättas i ett längre tidsperspektiv och följa elever i en kohortstudie för att följa deras utveckling och undersöka social utestängning.

9 Referenser

- Andersson M, Berns T & Schömer A (2001): *Bättre webbplatser för personer med Funktionsnedsättning*. Hjälpmedelsinstitutet, Vällingby.
- Bergström A (2007): *Internetanvändning med och utan bredband*, Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet, Göteborg.
- Bridges.org (2005): *The Real Access / Real Impact framework*. Kapstaden, Sydafrika. <http://www.bridges.org> [hämtad 2007-05-21]
- Bryman, A (1997) *Kvantitet och kvalitet i samhällsvetenskaplig forskning*, Studentlitteratur, Lund
- Dagens Nyheter (2003-10-07): *Svenskar sämst på IT användning*. Stockholm. (<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=678&a=188088>) [hämtad 2007-04-13]
- Dickard, N & Schneider, D (2002): *The Digital Divide: Where We Are Today*. <http://www.edutopia.org/digital-divide-where-we-are-today> [hämtad 2007-05-27]
- FN (2006): *The Millennium Development Goals Report 2006*. <http://mdgs.un.org/unsd/mdg/Resources/Static/Products/Progress2006/MDGReport2006.pdf> [hämtad 2007-05-20], New York, USA
- Hampton, K (2001) refererad i Warschauer (2003). *Living the wired life in the wired suburb: Netville, glocalization and civil society*. Doktorsavhandling, University of Toronto, Kanada.
- Hargittai, E (2001): *Second-Level Digital Divide: Mapping Differences in People's Online Skills*, <http://arxiv.org/ftp/cs/papers/0109/0109068.pdf> [hämtad 2007-04-29], 29th TPRC Conference, 2001, Caret, VA, USA.
- Heck, R & Thomas, S (2000): *An Introduction to Multilevel Modeling Techniques*. Lawrence Erlbaum Associates, New Jersey, USA.
- Hernvall, P (2003): *Barn@com – att växa upp i det nya mediasamhället*, HLS Förlag, Stockholm
- Hernwall, P (2001): *Barns digitala rum, berättelser om e-post, chatt och internet*, HLS Förlag, Stockholm
- Hirsch Jr. m fl., (2002), *Vad varje svensk bör veta*, Bonnier Alba, Uppsala
- Israel, M. & Hay, I. (2006): *Research ethics for social scientists : between ethical conduct and regulatory compliance*. Sage, London ; Thousand Oaks, Calif.
- IT-kommissionen (2002a): *IT och äldre, ITK 2/2002*, IT-kommissionen, Stockholm.
- IT-kommissionen (2002b): *Om kvinnors användning av internet, ITK 49/2002*, IT-kommissionen, Stockholm.
- Justitiedepartementet (2002): *Förslag till strategi för att minska de digitala klyftorna, JU2002:E*, Justitiedepartementet, arbetsgruppen för IT och demokrati, Stockholm.
- Juma C & Yee-Cheong L, (2005): *Innovation: applying knowledge in development*. <http://www.unmillenniumproject.org/reports/reports2.htm> [hämtad 2007-05-20], United Nations Development Programme
- Kvale, S (1996): *Interviews: an introduction to qualitative research interviewing*, Sage, Thousand Oaks, CA
- Malmö stad (2004a): *Disponibel inkomst*, <http://www.malmo.se/faktaommalmopolitik/statistik/06inkomster/disponibelinkomst.433ae30d103b8f15916800028626.html> [hämtad 2007-05-26], Stadskontoret, Malmö.
- Malmö stad (2006a): *Områdesfakta 2006*, Stadskontoret, Malmö.
- Malmö stad (2006b): *Malmö stads välfärdsredovisning 2006*, Stadskontoret, Malmö.

- Neuman, W (2000): *Social Research Methods*, Allyn & Bacon, Needham Heights, MA, USA
- Nordiska ministerrådet (2002): *Nordic Information Society Statistics 2002*, Helsingfors, Finland.
- Norris, P (2001): *Digital Divide*, Cambridge University Press, Cambridge, UK
- Oldham, D (1994): *Childhood as a mode of production*, The Falmer Press, London, UK.
- Ridge, T (2002): *Childhood poverty and social exclusion*, The Policy Press, Bristol, UK
- SDRTA (San Diego Regional Technology Alliance), 2001, refererad i Warschauer (2003). *Mapping a future for digital connections: A study of the digital divide in San Diego County*. http://www.sdrta.org/sdrta/aboutsdrta/RTA_Report_0201.pdf [hämtad 2001-09-07]
- Seale, C (1999): *The quality of qualitative research*, Sage Publications, London.
- Segarra, D (2004): *Är IT en väg till kunskap eller en ny bidragande faktor till social utestängning?* http://www.elearningeuropa.info/directory/index.php?page=doc&doc_id=5103&doclng=20 [hämtad 2007-05-23]
- Shropshire, J & Middleton, S (1999) enligt Ridge (2002): *Small expectations: learning to be poor?* Joseph Roundtree Foundation, York, UK
- Skolverket (2006): *Eleverna i Malmö ges inte samma förutsättningar*, Stockholm. <http://www.skolverket.se/sb/d/1271/a/5625> [hämtad 2007-04-12]
- Skolverket (2006b): *Utbildningsinspektion i Malmö kommun, Stadsdel Centrum, Dnr 53-2004:2791*, Lund. <http://www.skolverket.se/content/1/c4/56/25/malmo%20centrum.pdf> [hämtad 2007-05-22]
- Skolverket (2006c): *Utbildningsinspektion i Malmö kommun, Stadsdel Limhamn-Bunkeflo, Dnr 53-2004:2797*, Lund. http://www.skolverket.se/content/1/c4/56/25/malmo%20limhamn_bunkeflo.pdf [hämtad 2007-05-22]
- Skolverket (2006d): *Utbildningsinspektion i Malmö kommun, Stadsdel Södra Innerstaden, Dnr 53-2004:2789*, Lund. <http://www.skolverket.se/content/1/c4/56/25/malmo%20s.innerstaden.pdf> [hämtad 2007-05-22]
- Socialstyrelsen (2007): *Social rapport 2006*, Stockholm.
- Statistiska centralbyrån (2005), *Privatpersoners användning av datorer och internet 2005*. <http://www.scb.se> [hämtad 2007-05-03]
- Statistiska centralbyrån (2006): *Två av tre män surfar dagligen*. http://www.scb.se/templates/pressinfo_187176.asp [hämtad 2007-05-03]
- Vetenskapsrådet (2002): *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm.
- Warschauer, M (2003): *Technology and Social Inclusion: Rethinking the Digital Divide*, MIT Press, Cambridge MA, USA
- World Internet Institute (2003), *Svenskarna och Internet 2003*. Gävle.
- World Internet Institute (2002) enligt Justitiedepartementet (2002), *Svenskarna och Internet 2002*. Gävle.
- Yin, R K (2003): *Case study research: design and methods*, Sage, Thousand Oaks, CA, USA
- Yu, H (2002): *Web accessibility and the law: recommendations for implementation*, Library HiTech, vol 20, s 406-419, MCB University Press, Bradford, UK.

A Intervjuguide

Denna guide tjänade som riktlinje vid våra intervjuer. För varje skola lyftes dessutom områdesspecifika resultat fram för att tjäna som underlag.

- Vi presenterar oss själva och förklarar syftet med undersökningen.
- Vi förklarar för den intervjuade vad medverkan innebär. Allt som den intervjuade säger är konfidentiellt och anonymt eftersom det var ett önskemål från en av skolorna att inte publicera några namn på personer eller skolor i uppsatsen.
- Vi förklarar syftet med den specifika intervjun. Det övergripande syftet, i det här fallet, är att få lärarens perspektiv på IKT i undervisningen samt belysa vissa resultat från undersökningen.
- Vi ber läraren presentera sig själv och sitt arbete på skolan.
- Hur integreras IT i undervisningen? Anser du att skolan ger tillräcklig undervisning inom IT?
- Hur ser tillgången av internet och datorer i skolan? (Lektionstid och raster)
- Hur många elever per dator?
- Vilken uppkoppling har skolan?
- Upplever ni att elever med utländsk bakgrund har särskilda svårigheter? Vilka? Hur försöker ni lösa problemet?
- Anser du att språket kan vara ett problem vid användning av datorer/internet? På vilket sätt?
- Vår enkätundersökning visar att det finns tydliga skillnader i internetanvändning på skolan. Är det något som märks tydligt och som du märker själv? Vad beror det på, tror du?
- Vad kan bli bättre när det gäller IT-användning?

B Intervjutranskriptioner

I intervjutranskriptionerna har författarna så långt som möjligt försökt ange intervjupersonernas svar ordagrant. Talspråkliga markörer, som exempelvis bekräftande hummanden samt dröjande, utdragna vokalljud och markörer av typen ”va”, har utelämnats. Eftersom skolorna garanteras anonymitet, har namn på personer och skolor ersatts av godtyckliga bokstäver. Hakparenteser används i den löpande texten för att ge förtydligande information i sammanhanget.

PIM, som samtliga intervjupersoner refererar till, står för praktisk IT- och mediekompetens och är ”en kombination av handledningar på internet, studiecirkel och hjälp i vardagen” och är ett regeringsuppdrag som strävar efter att främja utveckling och användning av informationsteknik i skolan.

B.1 Intervjuperson 1 – Södra Innerstaden

Skola F - kvinnlig intervjuperson, lärare.

[Författarna presenterar sig själva och undersökningens syfte.]

Då kanske du kan presentera dig och vad du jobbar med?

Jag heter N N och har arbetat på den här skolan i fyra år, blir det nu. Tidigare så har jag varit åtta år på X-skolan, och dessförinnan har jag varit sju ton år på Y-skolan. Plus ett antal år som vikarie när man var riktigt ung, så jag har en ganska – så att säga – det har blivit många år nu kommer man fram till. Ja, och jag arbetar som svensklärare, utbildad i svenska, och i två SO-ämnen, historia och religion, men i och med att man är på högstadiet så jobbar man med alla fyra ämnena. Geografi och samhällskunskap också. Och sen så har jag mediateket, alltså jag är vad man kallar för lärarbibliotekarie. Det är ju en väldigt speciell titel, det där. Det finns ju ingen utbildning till lärarbibliotekarie, så den är ifrågasatt, den här titeln. Så därför säger jag numer att jag är med i mediateksteamet. För att vara bibliotekarie, det är en mycket speciell kompetens och där skall man inte gå in och hacka i för mycket.

Och i det teamet så är A A med och vi har en biblioteksassistent som är väldigt duktig som dessutom är pedagogiskt utbildad. Så det är tre som jobbar.

OK. I undervisningen, hur integrerar ni IT med eleverna, hur får de använda IT?

Ja, det är en bra fråga. Jag kan säga så här: jag jobbar ju i skiktet 6 till 9 och då skall jag vara fullständigt ärlig – det tror jag är bra för er – och jag kan säga så här att de som står på de pedagogiska barrakaderna det är de som arbetar i F till 5 – de arbetar med IT på ett naturligt sätt. Och de jobbar med det och har det som redskap, de lär av det, de bearbetar det. De jobbar med hela det begreppet som jag kallar för informationskompetens. Det handlar då dels att de jobbar och lär sig hur ett bibliotek fungerar och dels hur man tar fram kunskap, alltså fakta, informationssökning. Och sen kommer ju det tredje: hur använder jag nu det här nu då? Det är det de arbetar väldigt aktivt med och de lärarna gör ett jättefint jobb.

När jag kom hit fanns det också en ambulering med mediapedagog som hette B B, hon var från början journalist och jobbade på olika skolor med just media och hon jobbade också oerhört spännande med eleverna. De gjorde ju filmer, hon kunde hela den här tekniska apparaten och samtidigt hade hon det här humanistiska intresset. Och det blev en otroligt bra mix. Tyvärr var hon här en kort tid men A A har börjat arbeta med, och flera unga lärare här, har ju börjat jobba – de har gått kurser på Pedagogiska Centralen, där man får utbildning - och de arbetar väldigt mycket med den digitala tekniken och med överhuvudtaget hela IT.

Det jag kan säga då om stadiet 6 till 9, det är att i mediateket, som jag då jobbar en hel del i, där har vi en hel del utav det här arbetet. Vi har datorer – jag tror vi har sju eller åtta datorer som fungerar bra – vi har smartboard och vi har möjlighet att visa film och tv-program alltså som är tillåtna, i mediateket.

Vad är smartboard?

Smartboard är en alldeles speciell interaktiv digital tavla, den ser ut som en sån här vit duk, men man kan säga att det är ett slags datorprogram som ligger i det här, så du kan ta upp en bild eller ta in datorn och du kan göra presentationer på smartboarden, du kan rita, du kan – det är ungefär som att du får upp datorn fast på en vit duk. Och sen så istället för att klicka så pekar du på listorna och så kommer det då – då sätts ju programmet igång. Och du kan göra oerhört mycket. Och det är ju väldigt roligt – det kommer mer och mer på skolor nu. Vi har det bara här i mediateket, det borde finnas på fler ställen, för det blir en väldig press på mediateket, för alla vill hit. Ska de göra redovisningar, vill de titta på filmer till exempel, det är ju jättebra filmer i NO och SO och då vill ju alla hit – det är ju en jättepess här. Det här är, tycker jag, detta är en teknik som inspirerar eleverna – de tycker det är roligt. Och genom att då ha ett bra redskap får du dem också engagerade, får en öppning in i ganska komplicerade ämnen och då tänker jag på NO, för NO har ett svårt språk. Men med bra filmer och program och sen den här möjligheten att själv liksom rita och göra egna diagram eller bilder på smartboarden, då kan man lyfta den här undervisningen.

Vad bra.

Ni behöver prata med A A och be honom visa smartboard och de möjligheterna som finns där.

Så rent konkret i undervisningen går det till så att om man har något... Om man studerar ett NO-ämne och vill använda IT, så beger man sig till mediateket och arbetar här? Det är inget som försiggår i själva klassrummet?

Det försiggår i klassrummet väldigt mycket, men om man har till exempel ett miljötema, så kan man ju alldeles utmärkt gå ner och titta på nya miljöfilmer som handlar om det här stora klimathotet och klimatförsämringar. Jättebra filmer. Man kan stoppa filmen, man kan gå tillbaka i den, man kan förstora saker och ting, man kan diskutera scener i filmen på ett väldigt enkelt och ledigt sätt och du får nästan som en bioduk, alltså. Det blir ju en helt annan effekt än när man tittar på den här tv-rutan, och det som är så intressant här är att man kan beställa ned filmer i så kallade strömmande media. Det vet ni vad det är? Och då beställer vi det, då tar vi det från Pedagogiska Centralen i Malmö som är vår högra hand, det är alltså en [ohörbart] central, som har mängder av läromedel och också kurser och utbildningar för lärare. Och de har ju lagt över väldigt mycket av sitt filmbestånd på strömmande media, så vi

behöver ju inte beställa och åka dit och hämta film och lämna tillbaka, hela det där. Utan du går in och tittar i deras katalog – Selma – och där är det markerat vilka filmer som de har lagt över på strömmande media och sen går du bara och hämtar ner den och visar filmen här.

Smidigt.

Du sparar ju massor med tid, alltså den här döda tiden när man ska åka och hämta och lämna och stressa och skicka filmer som sen kommer bort och så vidare. Enkelt och rationellt.

Du nämnde språket innan, alltså att NO har ett svårt språk, men när märker du att språket påverkar internetanvändningen på något sätt. Alltså svårighetsgraden i det. För att vad jag förstår så har ni också elever som går i förberedande klasser, hur gör ni med dem, till exempel?

Alltså det är ju väldigt mycket fokus på svenska språket överhuvudtaget. Det märks ju, för de förstår inte texter. Och många läromedelsföretag idag de satsar mycket på att skriva nya läroböcker där man har då ett förenklat eller mer genomtänkt språk. För det är ingen idé att komma ut med texter som inte eleverna förstår. Och när vi presenterar och berättar någonting så är det lika mycket ordkunskap som det är faktainnehåll. Det gäller ju självklart på internet också, och då har vi ju då den där underbara lilla tendensen som har funnits med i alla tider, tror jag, att du flyttar en text härifrån till dit när du skriver en text alltså. Du samplar och du stuvar om den, men du tänker inte själv. Och det där försöker vi kämpa emot. För jag har ju fått texter där jag ser att, hrrm hrrm, det här ju Nationalencyklopedin en gång till. Och dyker man då ner på vissa ord så förstår de inte dem. Och därför är ju inte det särskilt språkutvecklande tycker jag. Så att på senaste tiden har jag tröttnat på det, så jag har funderat på ett annat upplägg, jag vill att de skall använda det internet som finns här inne [pekar mot huvudet] deras eget. Så jag har gjort uppgifter som inte har med internet att göra, för att jag orkar inte sitta och kolla upp hur många som har gått och fiskat och flyttat texter. Jag vill att de skall tänka själv. Och jag har utgått lite från nationella proven i svenska, som har ett temahäfte med olika texter och sedan diskussions- och skrivuppgifter där man måste utgå från den egna förståelsen – det man själv har fått ut av texten. Och inte sitta och kopiera och sno från Mimers Brunn och sånt där. Det förekommer väldigt ofta. A A brukar hålla långa föreläsningar för eleverna hur vi numera med A As och andras hjälp kan gå in och slå och ta reda på om de har suttit och fiskat. För att det är inte utvecklande att göra så. När man inte fattar vad man har skrivit. De är ju tekniskt skickliga. Superskickliga. Där kan jag ju alltså slänga mig i väggen, jag kan ju ingenting i jämförelse med dem. Men vi kanske har något som de också kan ha nytta av.

Men det är just det här med tillgängligheten till internet. Har de tillgång till alla hemsidor och så? Eller är det filtrerat?

Det där ska du prata med A A om. När jag ger uppgifter, då går jag in först och kollar vilka länkar jag ska använda. Och då frågar jag ibland A A. Jag vet jag frågade B B någon gång när hon jobbade här och då kunde hon lägga upp länkar, så inom det här området ska ni söka. För då har jag också koll, då kan jag veta, var har de sökt och hur har de använt de uppgifter som de har fått, hur har de liksom fått in det? Och har de överhuvudtaget kunnat använda dem? Så jag måste begränsa uppgiften. Också för mig själv när jag rättar, när jag läser igenom det. Så det där fria sökandet, det vågar jag mig inte på. För jag kan för lite själv. Och då kommer vi till 6 – 9, vi behöver utbildning. Vi *måste* lära oss det här, lika väl som jag kan säga att jag kan ju inte skriva om jag inte kan använda en penna. Vi måste bli bättre på det och vi har

anmält oss nu till det här, det kommer ju en stor utbildning som heter PIM, i fem eller sex steg och vi måste kunna behärska tekniken själva. Och där känner jag att där ligger vi mycket efter. Då är de yngre lärarna för F – 5, de är mycket mycket bättre utrustade och förberedda.

Ja, du har jobbat i X-skolan. Det är i [namn på område]?

Ja, det är i [namn på område].

Märker du några skillnader, även fast det var länge sedan?

Det var väldigt länge sedan. Det var... Då var ju datorerna nya. Det är svårt att jämföra riktigt, därför att det är... Jag slutade där för... Ja, det är tolv år sedan. Då kan jag nästan inte jämföra. Det har hänt så otroligt mycket.

Du menar alltså för eleverna så är internet ett helt naturligt inslag, de ser inte ens tekniken bakom, utan de bara använder det och...

Ja.

... och är väldigt skickliga på att använda det också?

Ja, det är de. För jag pratar mycket med dem, för jag gick en kurs i skolbibliotek förra terminen på högskolan för M M, som har varit bibliotekarie. Först bibliotekarie på högskolans mediatek när det låg ute vid Heleneholm. Och då jobbade vi mycket med "vad är informationsfärdighet för någonting" – hela det begreppet. För det är ju ett väldigt stort begrepp. Och då gjorde jag lite försök faktiskt med en klass, jag pratade och diskuterade mycket med dem om deras vanor och hur mycket de läser böcker och hur mycket de använder uppslagsböcker. Och de sa ju helt och hållet till mig då – och det var en årskurs nio – att man går och googlar alltså. Man gör det, för att det är ju lättast. Och att slå i uppslagsböcker har de inte samma vana vid alls. Det är inte lätt och det är inte helt säkert att de riktigt vet hur en uppslagsbok är konstruerad med ledord och sånt, "vilket nummer skall jag ta nu?" och så. Och där är det ju viktigt att man faktiskt visar dem att det finns ett manuellt, rejält bibliotek som ni också måste använda er av. Och då har vi gjort lite uppgifter ibland till dem där de tvingas att titta vad vi har för böcker här. Varför skall vi köpa in en massa bra böcker när de bara går till datorerna? Man får försöka leda in dem också att här finns andra vägar att gå.

Är det så att skolan då prenumererar på ett antal tjänster som Nationalencyklopedin på internet och så?

Ja, det finns. NE finns. Och där finns även andra program. Men då får du prata med A A, då, så att du får exakt...

Men det finns alltså?

Ja, det gör det. Däremot så är det mycket stora restriktioner här. De får bara gå in på sidor som har med deras skolarbete att göra. Ingen Lunarstorm eller någonting sådant. Det är stenhårt. För det har varit för mycket tråkigheter där. Mobbning på nätet och sådana här saker. Vi försöker att kolla jättenoga. Och det är både A A och C C, vår biblioteksassistent, som är på dem hela tiden: "Vad sitter du med, vad jobbar du med?" De får titta på fotboll,

fotbollsspel och så – det är OK, men det är väldigt noggrann koll. Det är för stor frihet, de kan inte hantera det.

I enkäten, undersökningen vi gjorde här på skolan, så visar det sig att killarna tydligt använder internet mycket mer än tjejerna här. Så det är lite könsskillnader här. Är det någonting du märkt eller tänkt på själv?

Flickorna gör ju fantastiskt fina arbeten när de jobbar här. Skriver och de gör framsidor och de hämtar bilder och de skriver ut på dator alltså det är mycket den typen av ambitiösa arbetsuppgifter, alltså eget arbete. Killarna sitter, jag vet jag har lästimme ibland, eller varje vecka som varar en halvtimme, så tar jag upp olika texter och gammalmodig som jag är så bestämmer jag annars så blir det liksom en halvtimme – det blir ingenting av det. Och då vet jag alltid att då sitter det någon där och försöker titta på datorn samtidigt som de lyssnar. Och då får man liksom föra in dem i fällan igen – ”nu är det läsning och diskussion av den här texten”. Så att killarna dras liksom magnetiskt till datorerna. Så det kan jag hålla med om. Att de är glada i det.

Så du sa innan, att utbildning – är det det som ni ser som ni kan bli bättre på?

Ja. Då är det utbildning där du *måste* omsätta det du lär dig rakt av på golvet [knackar i bordet]. Och det var jättebra förra året, för då tvingades jag använda den här smartboarden i ett arbete, och det gjorde jag med en förberedelseklass. Eller de har lämnat förberedelseklassen men de har... de behöver jättemycket stöd i svenska. Och då fick de göra en bildanalys med hjälp utav smartboard. Och det var tre bilder de skulle beskriva, en internationell bild, en som handlade om Sverige och en som handlade om naturen. Och så fick de en ledstång av mig med grundfrågor. Och så fick de då göra snygg text, välja en bild, förstora, ta upp vissa detaljer och så fick de då presentera det här muntligt. Och det blev faktiskt jättebra. Det var ett väldigt jobb med det, för jag kunde inte själv så bra, men de kunde ju bättre, alltså de är ju duktiga på det tekniska, men då kunde ju jag hjälpa dem med upplägg, språk, disposition... Inte ett ord fick användas som de inte förstod. Mycket bättre att använda enklare ord då och gärna kanske lite knöliga huvudsatser, men inte sådana här långa utbyggda då med sånt där som står i uppslagsböcker. Varenda sak de säger måste de kunna förstå. Och det blev jättebra. Det blev små föredrag. Och sen så då att de kunde använda tekniken och göra... kom det en snygg rubrik. Det är ju man kan säga lite utav Powerpoint-presentation. Medan de då hade gjort bilder och beskurit bilderna och tagit upp vissa detaljer som man då förstorar väldigt snabbt och enkelt och det var ju kul för dem för de behöver träna sig i sitt språk, de behöver träna sig i att prata framför andra, alltså i längre avsnitt och inte bara i enstaviga, ja alltså i ettordssatser. Och då kände jag att det var ju tack vare att jag gick den här kursen som jag vågade göra det, och därför menar jag att ska man ha utbildning för äldre lärare, då måste man omsätta det direkt och göra något nytt – först då kan man förnya sin undervisning annars är det väldigt lätt att man går en kurs – hemskt trevligt, kul att träffas och så – sen glömmar man det där.. du måste direkt ut och använda det och då kan man ändra mycket – det kan bli nya möjligheter. Folk kan, många unga människor, de kan bli intresserade. Kanske man gör lite mindre avsnitt, det blir inte så stort, men det kanske stannar i minnet på ett annat sätt. Och de har roligt medan de gör det och jag hävdar att kunskap är roligt, man måste känna lust och inspiration till det, annars så... det går inte, det blir tråkigt.

Märker man då... De flesta elever har ett väldigt stort tekniskt kunnande?

Ja, många har det. Jag kan ju inte säga att alla har det, men många har det.

Det var det jag ville komma in på, märker man då någon skillnad på de som inte har det här tekniska kunnandet och de som har det här tekniska kunnandet. Blir det en form av uppdelning där eller någon form av social utestängning? Eller så där?

Det är svårt för att jag har, den nian jag har. De är ju... Allihopa jobbar ju med datorer. Och de jobbar hemma. Jag har ju någon som jag vet sitter hemskt mycket hemma och gör det för mycket helt enkelt. Det finns ju den sidan av det också. Och där det nästan har blivit ett beroende. Och det är ju illavarslande, så att man tänker ju nästan mer så att hur ska jag minska det här. Alltså, det som är överdrivet, eller hur ska man göra för att leda in det så att de kan förstå att det här är faktiskt – det är ett väldigt bra redskap till olika saker. Jag har ännu inte hittat någon som säger att ”jag kan ingenting om datorer, jag vågar inte”. Det är ju snarare mer bland lärare som man hör det. Alltså äldre lärare säger ”men jag är så rädd för det här så jag kan inte mycket”. Det har jag inte hört någon elev säga.

Men det finns ändå...

Det finns säkert, ja det gör det, men jag har aldrig...

Är det något mer som kan bli bättre när det gäller it-användning?

Ja, alltså, det här tekniska beståndet, det är ju skört. Det är ju lättillgängligt och det får ju snabba fötter också. Alltså, det är ju svårt med allt det här. Det måste låsas in, det måste kollas och man måste hela tiden ha ett slags kontroll på eleverna. Vi har haft bärbara datorer också, man hade så gärna velat ha inte bara ett datorcenter här nere, man hade velat ha en fristående datasal, man hade velat ha bärbara datorer i de olika spåren [med spåren avses de olika parallellklasserna]. För de yngre har det fungerat, men när det gäller 6 till 9 har det inte alls fungerat. Många datorer där har man laddat ner då program som har tyngt det hela och det blir alltså då för it-personalen att sitta och rensa hela tiden. Datorer har stulits. Det är ett sådant väldigt jobb runtomkring hela det här. Det administrativa arbetet – det är så tungt. Och vi är en ganska liten skola, vi har inte plats för en datasal. Så därför blir det att datorerna är här också, så det blir ju ett väldigt tryck på mediateket när det är själv. Så att det är många sådana här praktiska saker och så det tekniska strulet, när det inte fungerar, det är oerhört frustrerande. Och då måste man ju ha en manuell backup. Och det är tur att man har det. Så det finns en slagsida och det tror jag också gör att många drar sig för att använda det. De tycker det är jobbigt med sladdar och när det händer någonting som man inte riktigt är beredd på, vad gör man då? Om man inte har A A i närheten...

[Författarna tackar för intervjun och förklarar att intervjun är anonym.]

B.2 Intervjuperson 2 – Limhamn-Bunkeflo

Skola C - manlig intervjuperson, lärare.

[Författarna presenterar sig själva och undersökningens syfte.]

Då kanske du kan presentera dig och vad du jobbar med?

Jag jobbar här på X skolan som matte och NO lärare, jag har fysik, biologi, kemi och matematik. Skolan är helt ny så att jag började här i höstas, jag har inte jobbat så länge här.

Har du jobbat nånstans tidigare?

På mellanstadiet här i samma område. Så jag känner ju barnen ganska så bra.

Hur integreras IT i undervisningen? Är det schemalagt på något sätt?

Det har vi inte gjort. Och vi ska väl försöka att få nån som blir ansvariga för just IT utbildning, hur man söker information och hur man använder programmen. Men det har vi inte än. För att det har förekommit... vi har gjort lite power point presentationer lite enklare saker och lite så klart informationssökning... men de har inte fått någon undervisning i hur man använder det.

Hur ser tillgången av internet och datorer i skolan? (Lektionstid och raster)

Vi har en datorsal och den har de inte tillgång till på raster utan den är stängd, den är bara för själva undervisningen. Sen har de biblioteket, .. sex, sju datorer som är tillgängliga för de på rasterna. Och exakt vilka regler som gäller för de.. det är väl.. vissa sidor, är väl, har de inte tillgång till helt enkelt... som Lunarstorm.

Filtreras det på något sätt?

Jag tror att vi har nåt filter som gör att de inte kan komma in och Hotmail kan de inte heller komma upp på... Men MSN vet jag att de kommer alltid .. sitter de ibland och skriver i datorer eller i biblioteket

Hur många datorer har ni på skolan?

Det finns bara en dator i varje klassrum, sen har vi väl 17 datorer i datorsalen och sen har vi 6 datorer i biblioteket tror jag... det är väl det vi har.

Ok. Informerar ni och i så fall hur om internets faror?

Ja, det är väl... asså.. varje lärare inför varje lektion ger de tips på bra lekar och några har fått lite undervisning om hur man ska vara källkritisk och så.. men ingenting strukturerad .. så att det kan absolut bli mycket bättre.. det kan det bli.

Jobbar ni helklasser eller i grupper?

Som jag har det i min så är det helklass. Och halvklasser är det väl i de mest praktiska som hemkunskap och musik till exempel. Kommer troligtvis att bli halvklass i NO sen också så att vi kan göra laborationer på ett bättre sätt.

Ok. Enkätresultaten visar att det finns tydliga könsskillnader när det gäller internetanvändandet i hemmet men inte i skolan. Vad tror du att det kan beror på?

Ja, vad kan det bero på... ja... att det inte finns könsskillnader här. Är det hur de använder datorerna på raster eller?

Precis, till exempel var det 45% som sa att de har tillgång till dator på och utanför lektionstid och genomsnittstimmen var här för tjejer 0,85 och för killar 0,66 men i hemmet är det 3,9 för tjejer och 7,8 för killar.

Ok, asså jag kan tänka mig att... jag har ju hört att killarna spelar rätt mycket spel och så.. jag är inte säker på att tjejerna kanske lägger lika mycket tid på spel. Det kan ju vara så att tjejerna tycker att det är roligare att träffa varandra och sitta och snacka om killar kanske... jag tror att många killar lägger mycket tid på spel och så.

Märker du några skillnader på IT eller internetanvändning mellan elever, grupper inom skolan? Vilka skillnader?

Skillnader mellan... ja... nej, egentligen inte... jag tycker väl att de har en... ja, de som är lite äldre kanske har bättre förmåga att hantera word och typ powerpoint och så men... [störning]

Till exempel att hantera tekniken... söka informationen?

Jag tror de är lika dåliga på det allihopa, tror inte det är nån större skillnad. Klart de som är lite äldre har ju använt datorer kanske några dagar extra men de... tror fortfarande... de har liksom ingen källkritik direkt, varken i... möjligtvis lite bättre i 8:an än i 5:an... de är lika dåliga totalt liksom, de köper det som står där... de tycker fortfarande det är svårt för dem.

Anser du att språk skapar problem vid användning av datorer/internet? På vilket sätt? Till exempel finns de många engelska begrepp som används, hur klarar de sig?

Ja... de är ganska så bra på engelska tycker jag... nej, jag har inte märkt att de tycker att det är några större svårigheter, utan de är faktiskt rätt duktiga på... i alla fall de orden som de behöver kunna, dem förstår de ganska bra faktiskt... så att, det tror jag inte är nåt större problem för de.

Ok. Vad anser du om lärarnas kompetens gällande IT?

Den är rätt varierande... men vi har... vår rektor har satsat på att de ska bli PIM-certifierade, att vi ska använda datorn som ett pedagogiskt verktyg. Och eftersom de har satsat ganska mycket på skolan och investerat i datorer och projektorer och så i klassrum så vill ju rektorn att alla ska gå den här utbildningen, hur man använder bildredigeringsprogram, ppt, Excel, Word och hur man söker informationen... [störning] Det är vissa steg man ska gå igenom i det här för att man ska bli godkänd... Och det är inga större svårigheter, det är ganska enkla saker... men för vissa kanske det ändå är bra att få gå genom det, känna sig säkrare på det... och sen är det varierande, vissa lärare tycker nog det är lite bekymmersamt kanske.

Ja, för vi har upptäckt lite generationsklyftor under vår studie...

Ju, jag tror det... sen har ju datorn funnits en hel del år nu... så att de allra värsta klyftorna har nog liksom överbryggt på ett sätt... men det är nog många som inte använder den för att de

inte är riktigt så säkra på det... till exempel, göra en bra ppt och inleda ett arbete så, det tror jag inte vanligt förekommande... så att det kommer man att bli bättre med det efter man gått den här utbildningen.

Vad anser du själv kan bli bättre när det gäller IT på skolan?

Det är ju framförallt tycker jag att undervisa dem i hur de blir källkritiska, så att de förstår att det inte är bara att köpa allting som står rakt upp och ner utan... Allt som står på internet är inte sant. Och tyvärr är nog de flesta... behöver nog träna lite mer på det. Så det kan bli absolut bättre. Och sen är det ju användandet av äldre program, det finns ju mycket man kan lära sig genom att sitta med Word eller Excel eller ppt... det de kan det är allra, allra enklaste ... ja och bildredigering när de gör arbeten...

Får eleverna egen e-post av skolan?

De har en egen... de har någonting som heter Pednet, och i den ingår en brevlåda, en e-mailadress. Tror inte de använder det så mycket, tror de använder andra, typ Hotmail.

Vad tror du det beror på?

Jag tror att det är en vanesak, och sen glömmar de sina lösenord som tilldelas... och sen har de ju en som de använder flitigt.

Varför tror du att genomsnittstimmen i internetanvändandet är lägre här än på de två andra skolor, trots tillgången är större här?

Som sagt vi kan bli bättre. Att vi inte använder det så mycket kan bero på att folk inte känner sig riktigt hemma med det, och att vi inte har nån som är ansvarig heller... Och det kan ju finnas på de andra skolor...

Med folk, vilka menar du då?

Ja, att nån lärare liksom tar på sig ansvar för datorsalen och kanske har nån form av undervisning.

[Författarna tackar för intervjun och förklarar att intervjun är anonym.]

B.3 Intervjuperson 3 – Centrum

Till följd av att intervjun skedde i personalens fikarum, fanns mycket störningar runtomkring som påverkade ljudupptagningen.

[Författarna presenterar sig själva och uppsatsen]

Så om du skulle vilja börja med att berätta lite om dig själv och vad du har för funktion på skolan och så vidare?

Jag är SO-lärare här på skolan, undervisar fem klasser i bara SO.

Ok.

Samhällskunskap, geografi, religion och historia. Och det är en sju, två åttor och två nior.

Hur länge har du jobbat på skolan?

Jag har jobbat här sen den startade för sju år sedan, högstadiet här har legat nere. Det har funnits högstadium tidigare på [skolans namn] men det har legat nere på grund av vikande elever.

När det gäller internetanvändning, hur integrerar ni det i undervisningen? Är det schemalagt eller?

Vi är väldigt trångbudda här på skolan, vi har ont om salar. Vi är nio klasser på skolan och det är så många vi kan vara på grund av utrymme. Och vi har få grupprum, vi har ett fåtal. Vi har två arbetsrum egentligen bara till all personal här på skolan. Vi har valt ett bibliotek, att ha ett skolbibliotek, och då har de blivit lidande [en dörr öppnas och en lärare stiger in], så att vi har en väldigt liten datorsal med nio datorer kanske, så att det är ingen riktig datorsal utan det är ett datorrum, så att vi kan inte bedriva någon datorundervisning där inne i helklass eller halvklass.

Ok.

Och sen har vi datorer i flertalet klassrum så att det är i så fall där man kan använda datorn till någonting. Jag har ju [ohörbart] media, videokanon, så jag kan använda datorn på det sättet.

Ok. Och i SO-ämnet, hur gör du konkret i din utbildning till exempel?

Ja det är framförallt kortare filmstumpar, för att belysa något... det ämne jag pratar om ur en annan synvinkel eller rena bilder eller så kan det vara en powerpointpresentation så att jag använder mer än ett... inte bara att jag talar och läser utan att [ohörbart] med bilder och rörelse.

Ok. Men hur ser tillgången ut för elever när det gäller datorer? Har de fri tillgång eller...

Nej. De har inte fri tillgång till datorer.

... det har de inte.

Alltså, de kan ju använda datorerna i klassrummet, men där står en i de flesta klassrummen, så att... Och då kan man diskutera hur tillgången är när det sitter tjugofem stycken – om det är fri tillgång till datorn. Och sen är det väl upp till pedagogen också att vad han eller hon tycker om att någon sitter där. Och sen har vi då tre datorer inne på biblioteket, så att när biblioteket är öppet så är det ju tillgång till datorerna där, det är ju också bara tre stycken. Och sen, datorsalen ligger i anslutning till biblioteket, där är ingen dörr däremellan. Så att sköter man det och man kan sköta sitt datoranvändande, så kan man även vara där inne i den datorsalen och då under överinseende av vår bibliotekarie. Fast han är ju inte här på full tid.

Har ni haft några problem med nätmobbning eller något sänt? Att ni har märkt av det?

Ja, fast det sker ju inte här på skolan. Det är på fritid ju. Fast det drabbar ju skoltiden på så sätt att de träffas ju fysiskt här. Och för många är det ju det enda stället de träffas fysiskt, det är ju här. Så att de tar ju med det hit. Och blir det något ytterligare av den här nätmobbingen så sker det ju här på skolan. Så att vår mobbningsgrupp är ju fullt medveten om att det existerar. Och vi har även... Jag sitter med i den mobbningsgruppen... och vi har även haft fall där det har förekommit.

Faktum är... när vi sammanställt den här enkätundersökningen så har det kommit fram att internetanvändningen för den här skolan är betydligt högre än andra områden. Så det är lite märkligt...

Men är det skoltid då eller?

Ja, både hemma och skoltid.

Ja, jag hade gärna sett att de hade ännu mer tillgång till det.

Men bedrivs det någon konkret undervisning i hur man använder internet, hur man betar sig, söker information och sådär?

Vi har haft såna här temadagar, då har vi haft en man här, H H. Kommer du ihåg det? [vänder sig till en annan lärare i fikarummet som svarar jakande] Nät... hur man... vad som kan hända när man är ute och surfar. Jag vet inte om ni känner till honom. Han har föreläsningar, ofta ute på föräldraföreningar och skolor om vad man kan råka ut för på nätet. Att... det här... heter det grooming? När man är ute och... män, framförallt då, som ger sig in på ungdomschattsidor.

Han har varit här och undervisat?

En sådan undervisning har vi haft för våra elever, men inte annars. Hur man söker... i så fall är det jag kanske visar mina elever, men det är inget... inget schemalagt i deras schema.

Men hur anser du att de är? Är de kunniga med teknik?

Nej. Inte när det gäller att söka information. De är väldigt duktiga på vissa andra saker. Hitta sajter och... som sprids väldigt snabbt mellan dem och MSN och Lunarstorm och såna saker, men de... generellt är de inte nog inte speciellt bra på att söka. Framförallt inte på att sova, alltså att gallra det de får, de får kanske 140000 träffar.

Märker man någon könsskillnad där mellan killar och tjejer?

När det gäller användandet av?

Datorer och internet. Och den här söksituationen?

Tycker jag inte. [lång paus] Väldigt chockerande svar här. När ni... när den här enkäten. Var det några som sa att ”ja men alltså hur länge ska jag skriva, det är från när jag kommer hem, då sätter jag mig och sen så gör jag läxan, kanske en halvtimme, sen så äter jag, sen så däremellan tills jag går och lägger mig”, ja, liksom sitter framför datorn hela dan.

Det intressanta vi hittade var att det fanns tydliga könsskillnader i hemmet, men inte i skolan, så att det var därför vi...

Jaha, ja, hemmet det vet jag inte. Får jag veta?

Ja, det får du gärna veta. I hemmet så är det cirka 17-18 timmar i veckan för killar och tolv timmar genomsnittligt för tjejerna. Så att...

Är det 17-18 timmar?

Ja.

Är det då måndag till söndag eller måndag till fredag? Det är hela veckan?

Det är hela veckan.

Det innebär att vissa sitter väldigt mycket.

Ja, det har vi också kunnat se.

Är det generellt eller bara på denna skolan?

Det är bara på den här skolan.

[respondentens intresse motiverade här en kortare utläggning från författarnas sida om enkätresultaten från de olika stadsdelarna]

Lärarnas it-kompetens, vad tycker du om den?

Lärarnas? [förvåning, skratt] Jättebra! [en närvarande lärare undrar vad frågan var] Lärarnas it-kompetens. Ja, den varierar. Vi har dem, som är väldigt duktiga, och så har vi dem, som inte är sådär förtjusta i datorer överhuvudtaget. Och det är lustiga där, tycker jag...

[den närvarande läraren flikar in att de använder datorer hela tiden]

Ja, vi använder det hela tiden i verksamheten, det gör vi. Och det lustiga där tycker jag, är att det har ingenting med åldern att göra faktiskt.

Nej?

Vår it-ansvarige här, vad är han, 63?

Ok.

Och sen har vi ett par lärare som också är...

[den andra närvarande läraren i fikarummet bidrar med ett namn]

G G, ja, femtio plus, jätte... Men det används hela tiden, vi har ju ett frånvarosystem, där vi rapporterar... frånvarosystem, det är ju, det är ju ett program som heter Skola 24, och där redovisas frånvaro, och där skrivs även omdöme in inför utvecklingssamtal. Det sker via datorerna då, och sen har vi då betygssystem, Elit [ohörbart]. Och sen har vi ett intranät då i – är det bara stadsdelen eller [vänder sig till den närvarande läraren] hur är det egentligen, är det hela Malmö? Pednet? Det är hela Malmö. Sen har vi en egen ikon där under

det som heter [skolans namn] då, där man kan läsa... där går väldigt mycket information... där läggs de flesta [ohörbart]. Skolledningen går ut via Pednet och det är ju upp till alla då att läsa och ta del av det.

Har du gått någon utbildning?

Det rullar ju på olika utbildningar. Det är nu... Där är utbildningar också...

PIM är någonting som...

Ja, just det! Den håller vår it-ansvarige här på skolan, med ett gäng pedagoger. Och det är rätt många som går där då.

Vad innebär den?

Jag har inte varit där, så jag... jag har bara fått den här gemensamma informationen.

Men det är frivilligt?

Ja, den var frivillig. [ohörbart] Men den här var frivillig, just den.

Har eleverna tillgång till egen e-postadress via skolan?

Ja, det har de också.

Använder de det?

Alltså, jag hade önskat att de gjort det mer. Det är inte i den utsträckningen jag hade önskat mig. Nej, inte så mycket. De har en egen adress, en egen brevlåda.

Vad tycker du själv kan bli bättre när det gäller it-användning på skolan?

Alltså jag hade gärna sett att vi hade haft en datorsal på skolan. Där det... Det är ju svårt att lägga in något sånt i ett schema, men där vi hade kunnat... Elevens val, till exempel. Att man kan lägga det där då. Och lära dem mer, till exempel hur man söker, sovrar och... Det hade jag gärna sett.

Ok.

Fler salar utrustade med video som kan kopplas till datorn. Det är inte alla salar som har det. Och att de inte skrev massa tjafs på sin fritid, som vi får ta itu med på skolan. Utan det kan... Det blir ett slagsmål på skolan någonstans och sen har då... ja, det är ju ingenting med det egentligen, alltså det är ju en incident och sen när det väl börjar nystas i det så kan det visa sig att det är mobbning som har legat tre månader tillbaks i tiden. Den här nätmobbningen då.

[Författarna tackar för intervjun]

C Enkätresultat

internetUndervisning * område Crosstabulation

			område			Total
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	Centrum
internetUndervisning	-1,00	Count	1	0	1	2
		% within internetUndervisning	50,0%	,0%	50,0%	100,0%
		% within område	1,8%	,0%	2,1%	1,3%
	ja	% of Total	,7%	,0%	,7%	1,3%
		Count	20	16	20	56
		% within internetUndervisning	35,7%	28,6%	35,7%	100,0%
	nej	% within område	35,1%	33,3%	42,6%	36,8%
		% of Total	13,2%	10,5%	13,2%	36,8%
		Count	26	26	18	70
	vet ej	% within internetUndervisning	37,1%	37,1%	25,7%	100,0%
		% within område	45,6%	54,2%	38,3%	46,1%
		% of Total	17,1%	17,1%	11,8%	46,1%
Total	Count	10	6	8	24	
	% within internetUndervisning	41,7%	25,0%	33,3%	100,0%	
	% within område	17,5%	12,5%	17,0%	15,8%	
	% of Total	6,6%	3,9%	5,3%	15,8%	
	Count	57	48	47	152	
	% within internetUndervisning	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	

Tabell C.1 - Schemalagd internetundervisning per område. -1 anger icke svar.

internetUndervisning * inter Crosstabulation

			inter				Total
			-1,00	ja	nej	vet ej	-1,00
internetUndervisning	-1,00	Count	0	0	2	0	2
		% within internetUndervisning	,0%	,0%	100,0%	,0%	100,0%
		% within inter	,0%	,0%	3,0%	,0%	1,3%
		% of Total	,0%	,0%	1,3%	,0%	1,3%
	ja	Count	1	31	16	8	56
		% within internetUndervisning	1,8%	55,4%	28,6%	14,3%	100,0%
		% within inter	100,0%	55,4%	24,2%	27,6%	36,8%
		% of Total	,7%	20,4%	10,5%	5,3%	36,8%
	nej	Count	0	18	44	8	70
		% within internetUndervisning	,0%	25,7%	62,9%	11,4%	100,0%
		% within inter	,0%	32,1%	66,7%	27,6%	46,1%
		% of Total	,0%	11,8%	28,9%	5,3%	46,1%
vet ej	Count	0	7	4	13	24	
	% within internetUndervisning	,0%	29,2%	16,7%	54,2%	100,0%	
	% within inter	,0%	12,5%	6,1%	44,8%	15,8%	
	% of Total	,0%	4,6%	2,6%	8,6%	15,8%	
Total	Count	1	56	66	29	152	
	% within internetUndervisning	,7%	36,8%	43,4%	19,1%	100,0%	
	% within inter	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	,7%	36,8%	43,4%	19,1%	100,0%	

Tabell C.2 - Internetundervisning jämfört med antal elever som tycker de fått tillräcklig internetundervisning. -1 anger icke svar.

egenEpost * område Crosstabulation

			Område			Total	
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	Centrum	
egenEpost	-1,00	Count	0	1	0	1	
		% within egenEpost	,0%	100,0%	,0%	100,0%	
		% within område	,0%	2,1%	,0%	,7%	
			% of Total	,0%	,7%	,0%	,7%
	ja, egen e-post	Count	51	42	43	136	
		% within egenEpost	37,5%	30,9%	31,6%	100,0%	
		% within område	89,5%	87,5%	91,5%	89,5%	
			% of Total	33,6%	27,6%	28,3%	89,5%
	nej, delas med andra	Count	1	1	1	3	
		% within egenEpost	33,3%	33,3%	33,3%	100,0%	
		% within område	1,8%	2,1%	2,1%	2,0%	
			% of Total	,7%	,7%	,7%	2,0%
nej	Count	5	4	3	12		
	% within egenEpost	41,7%	33,3%	25,0%	100,0%		
	% within område	8,8%	8,3%	6,4%	7,9%		
		% of Total	3,3%	2,6%	2,0%	7,9%	
Total	Count	57	48	47	152		
	% within egenEpost	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%		
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%		

Tabell C.3 - Procentandel elever med egen e-postadress, fördelat på område. -1 anger icke svar.

egenEpost * kollarSkickarEpost Crosstabulation

			kollarSkickarEpost						Total
			flera ggr/dag	någon gång/dag	flera ggr/veckan	nån gång/veckan	nån gång/månaden	aldrig	
egenEpost -1,00	Count		1	0	0	0	0	0	1
	% within egenEpost		100,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
	% within kollarSkickarEpost		4,5%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,7%
	% of Total		,7%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,7%
ja, egen e-post	Count		20	21	12	46	20	17	136
	% within egenEpost		14,7%	15,4%	8,8%	33,8%	14,7%	12,5%	100,0%
	% within kollarSkickarEpost		90,9%	95,5%	100,0%	100,0%	90,9%	60,7%	89,5%
	% of Total		13,2%	13,8%	7,9%	30,3%	13,2%	11,2%	89,5%
nej, delas med andra	Count		0	0	0	0	1	2	3
	% within egenEpost		,0%	,0%	,0%	,0%	33,3%	66,7%	100,0%
	% within kollarSkickarEpost		,0%	,0%	,0%	,0%	4,5%	7,1%	2,0%
	% of Total		,0%	,0%	,0%	,0%	,7%	1,3%	2,0%
nej	Count		1	1	0	0	1	9	12
	% within egenEpost		8,3%	8,3%	,0%	,0%	8,3%	75,0%	100,0%
	% within kollarSkickarEpost		4,5%	4,5%	,0%	,0%	4,5%	32,1%	7,9%
	% of Total		,7%	,7%	,0%	,0%	,7%	5,9%	7,9%
Total	Count		22	22	12	46	22	28	152
	% within egenEpost		14,5%	14,5%	7,9%	30,3%	14,5%	18,4%	100,0%
	% within kollarSkickarEpost		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		14,5%	14,5%	7,9%	30,3%	14,5%	18,4%	100,0%

Tabell C.4 - Innehav av e-postadress jämfört med frekvensen av skickad e-post.

SpelNätet * område Crosstabulation

			område			Total
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	Centrum
SpelNätet -1,00	Count		0	1	0	1
	% within SpelNätet		,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within område		,0%	2,1%	,0%	,7%
	% of Total		,0%	,7%	,0%	,7%
ja	Count		25	24	19	68
	% within SpelNätet		36,8%	35,3%	27,9%	100,0%
	% within område		43,9%	50,0%	40,4%	44,7%
	% of Total		16,4%	15,8%	12,5%	44,7%
nej	Count		32	23	28	83
	% within SpelNätet		38,6%	27,7%	33,7%	100,0%
	% within område		56,1%	47,9%	59,6%	54,6%
	% of Total		21,1%	15,1%	18,4%	54,6%
Total	Count		57	48	47	152
	% within SpelNätet		37,5%	31,6%	30,9%	100,0%
	% within område		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		37,5%	31,6%	30,9%	100,0%

Tabell C.5 - Elever som uppger att de spelar eller har spelat omfattande spel på nätet, fördelat per område. -1 anger icke svar.

kön * SpelNätet Crosstabulation

			SpelNätet			Total
			-1,00	ja	nej	-1,00
kön	-1,00	Count	0	1	0	1
		% within kön	,0%	100,0%	,0%	100,0%
		% within SpelNätet	,0%	1,5%	,0%	,7%
	Kille	Count	0	47	34	81
		% within kön	,0%	58,0%	42,0%	100,0%
		% within SpelNätet	,0%	69,1%	41,0%	53,3%
	Tjej	Count	1	20	49	70
		% within kön	1,4%	28,6%	70,0%	100,0%
		% within SpelNätet	100,0%	29,4%	59,0%	46,1%
Total	Count	1	68	83	152	
	% within kön	,7%	44,7%	54,6%	100,0%	
	% within SpelNätet	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	,7%	44,7%	54,6%	100,0%	

Tabell C.6 - Könsfördelning avseende spel på nätet.. -1 anger icke svar.

kön * egenEpost Crosstabulation

			egenEpost				Total
			-1,00	ja, egen e-post	nej, delas med andra	nej	-1,00
kön	-1,00	Count	1	0	0	0	1
		% within kön	100,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
		% within egenEpost	100,0%	,0%	,0%	,0%	,7%
	Kille	Count	0	67	3	11	81
		% within kön	,0%	82,7%	3,7%	13,6%	100,0%
		% within egenEpost	,0%	49,3%	100,0%	91,7%	53,3%
	Tjej	Count	0	69	0	1	70
		% within kön	,0%	98,6%	,0%	1,4%	100,0%
		% within egenEpost	,0%	50,7%	,0%	8,3%	46,1%
Total	Count	1	136	3	12	152	
	% within kön	,7%	89,5%	2,0%	7,9%	100,0%	
	% within egenEpost	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	,7%	89,5%	2,0%	7,9%	100,0%	

Tabell C.7 - Könsfördelning avseende innehav av egen e-postadress. -1 anger icke svar.

spelWebbsidor * område Crosstabulation

			område			Total
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	Centrum
spelWebbsidor	-1,00	Count	0	0	2	2
		% within spelWebbsidor	,0%	,0%	100,0%	100,0%
		% within område	,0%	,0%	4,3%	1,3%
		% of Total	,0%	,0%	1,3%	1,3%
	ja	Count	24	21	27	72
		% within spelWebbsidor	33,3%	29,2%	37,5%	100,0%
		% within område	42,1%	43,8%	57,4%	47,4%
		% of Total	15,8%	13,8%	17,8%	47,4%
	nej	Count	33	27	18	78
% within spelWebbsidor		42,3%	34,6%	23,1%	100,0%	
% within område		57,9%	56,3%	38,3%	51,3%	
	% of Total	21,7%	17,8%	11,8%	51,3%	
Total	Count	57	48	47	152	
	% within spelWebbsidor	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	

Tabell C.8 - Fördelning per område avseende spel på webbsidor. -1 anger icke svar.

kön * spelWebbsidor Crosstabulation

			spelWebbsidor			Total
			-1,00	ja	nej	-1,00
kön	-1,00	Count	0	1	0	1
		% within kön	,0%	100,0%	,0%	100,0%
		% within spelWebbsidor	,0%	1,4%	,0%	,7%
		% of Total	,0%	,7%	,0%	,7%
	kille	Count	1	33	47	81
		% within kön	1,2%	40,7%	58,0%	100,0%
		% within spelWebbsidor	50,0%	45,8%	60,3%	53,3%
		% of Total	,7%	21,7%	30,9%	53,3%
	tjej	Count	1	38	31	70
% within kön		1,4%	54,3%	44,3%	100,0%	
% within spelWebbsidor		50,0%	52,8%	39,7%	46,1%	
	% of Total	,7%	25,0%	20,4%	46,1%	
Total	Count	2	72	78	152	
	% within kön	1,3%	47,4%	51,3%	100,0%	
	% within spelWebbsidor	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	1,3%	47,4%	51,3%	100,0%	

Tabell C.9 - Könsfördelning avseende spel på webbsidor. -1 anger icke svar.

internetSkolan * område Crosstabulation

			område			Total
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
internetSkolan	ja på lektionstid	Count	18	11	10	39
		% within internetSkolan	46,2%	28,2%	25,6%	100,0%
		% within område	31,6%	22,9%	21,3%	25,7%
		% of Total	11,8%	7,2%	6,6%	25,7%
	ja utanför lektionstid	Count	23	9	10	42
		% within internetSkolan	54,8%	21,4%	23,8%	100,0%
		% within område	40,4%	18,8%	21,3%	27,6%
		% of Total	15,1%	5,9%	6,6%	27,6%
	nej	Count	5	6	2	13
		% within internetSkolan	38,5%	46,2%	15,4%	100,0%
		% within område	8,8%	12,5%	4,3%	8,6%
		% of Total	3,3%	3,9%	1,3%	8,6%
	vet ej	Count	8	10	3	21
		% within internetSkolan	38,1%	47,6%	14,3%	100,0%
		% within område	14,0%	20,8%	6,4%	13,8%
% of Total		5,3%	6,6%	2,0%	13,8%	
ja både på och utanför lektionstid	Count	3	12	22	37	
	% within internetSkolan	8,1%	32,4%	59,5%	100,0%	
	% within område	5,3%	25,0%	46,8%	24,3%	
	% of Total	2,0%	7,9%	14,5%	24,3%	
Total	Count	57	48	47	152	
	% within internetSkolan	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	

Tabell C.10 - Internetbruk i skolan, fördelat på område.

internetSkolanTim

område	Mean	N	Std. Deviation
Centrum	1,0573	48	1,63092
Södra Innerstaden	1,5488	43	4,19191
Limhamn-Bunkeflo	,7566	38	,46239
Total	1,1326	129	2,62805

Tabell C.11 - Genomsnittligt antal timmars internetbruk i skolan, fördelat på område.

internetHem * område Crosstabulation

			område			Total
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
internetHem	ja, delad dator	Count	27	22	19	68
		% within internetHem	39,7%	32,4%	27,9%	100,0%
		% within område	47,4%	45,8%	40,4%	44,7%
		% of Total	17,8%	14,5%	12,5%	44,7%
	ja, egen dator	Count	26	22	17	65
		% within internetHem	40,0%	33,8%	26,2%	100,0%
		% within område	45,6%	45,8%	36,2%	42,8%
		% of Total	17,1%	14,5%	11,2%	42,8%
	nej	Count	0	2	1	3
		% within internetHem	,0%	66,7%	33,3%	100,0%
		% within område	,0%	4,2%	2,1%	2,0%
		% of Total	,0%	1,3%	,7%	2,0%
vet ej	Count	0	1	0	1	
	% within internetHem	,0%	100,0%	,0%	100,0%	
	% within område	,0%	2,1%	,0%	,7%	
	% of Total	,0%	,7%	,0%	,7%	
ja, både delad och egen	Count	4	1	10	15	
	% within internetHem	26,7%	6,7%	66,7%	100,0%	
	% within område	7,0%	2,1%	21,3%	9,9%	
	% of Total	2,6%	,7%	6,6%	9,9%	
Total	Count	57	48	47	152	
	% within internetHem	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	

Tabell C.12 - Tillgång till internet i hemmet, fördelat på område.

internetHemTim

område	Mean	N	Std. Deviation
Centrum	15,3774	53	17,18841
Södra Innerstaden	13,8840	47	17,27282
Limhamn-Bunkeflo	5,7452	42	5,94745
Total	12,0342	142	15,28724

Tabell C.13 - Genomsnittligt antal timmars internetbruk i hemmet,, fördelat på område.

internetAnnanPlats * område Crosstabulation

			område			Total
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
internetAnnanPlats -1,00	Count	1	0	1	2	
	% within internetAnnanPlats	50,0%	,0%	50,0%	100,0%	
	% within område	1,8%	,0%	2,1%	1,3%	
	% of Total	,7%	,0%	,7%	1,3%	
,00	Count	4	1	0	5	
	% within internetAnnanPlats	80,0%	20,0%	,0%	100,0%	
	% within område	7,0%	2,1%	,0%	3,3%	
	% of Total	2,6%	,7%	,0%	3,3%	
kompisar	Count	11	19	18	48	
	% within internetAnnanPlats	22,9%	39,6%	37,5%	100,0%	
	% within område	19,3%	39,6%	38,3%	31,6%	
	% of Total	7,2%	12,5%	11,8%	31,6%	
internetcafe	Count	5	4	0	9	
	% within internetAnnanPlats	55,6%	44,4%	,0%	100,0%	
	% within område	8,8%	8,3%	,0%	5,9%	
	% of Total	3,3%	2,6%	,0%	5,9%	
bibliotek	Count	2	3	1	6	
	% within internetAnnanPlats	33,3%	50,0%	16,7%	100,0%	
	% within område	3,5%	6,3%	2,1%	3,9%	
	% of Total	1,3%	2,0%	,7%	3,9%	
mobiltelefon	Count	2	3	0	5	
	% within internetAnnanPlats	40,0%	60,0%	,0%	100,0%	
	% within område	3,5%	6,3%	,0%	3,3%	
	% of Total	1,3%	2,0%	,0%	3,3%	
vet ej	Count	6	4	4	14	
	% within internetAnnanPlats	42,9%	28,6%	28,6%	100,0%	
	% within område	10,5%	8,3%	8,5%	9,2%	
	% of Total	3,9%	2,6%	2,6%	9,2%	
annat sätt	Count	0	0	3	3	
	% within internetAnnanPlats	,0%	,0%	100,0%	100,0%	
	% within område	,0%	,0%	6,4%	2,0%	
	% of Total	,0%	,0%	2,0%	2,0%	
flera alternativ	Count	26	14	20	60	
	% within internetAnnanPlats	43,3%	23,3%	33,3%	100,0%	
	% within område	45,6%	29,2%	42,6%	39,5%	
	% of Total	17,1%	9,2%	13,2%	39,5%	
Total	Count	57	48	47	152	
	% within internetAnnanPlats	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	

Tabell C.14 - Bruk av internet på annan plats eller annat sätt, fördelat per område. -1 anger bortfall, 0 anger att internet inte används på någon annan plats eller annat sätt.

internetTyp * område Crosstabulation

			område			Total
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
internetTyp	-1,00	Count	2	1	0	3
		% within internetTyp	66,7%	33,3%	,0%	100,0%
		% within område	3,5%	2,1%	,0%	2,0%
		% of Total	1,3%	,7%	,0%	2,0%
	bredband	Count	46	38	43	127
		% within internetTyp	36,2%	29,9%	33,9%	100,0%
		% within område	80,7%	79,2%	91,5%	83,6%
		% of Total	30,3%	25,0%	28,3%	83,6%
	telefonmodem	Count	0	2	2	4
		% within internetTyp	,0%	50,0%	50,0%	100,0%
		% within område	,0%	4,2%	4,3%	2,6%
		% of Total	,0%	1,3%	1,3%	2,6%
vet ej	Count	9	7	2	18	
	% within internetTyp	50,0%	38,9%	11,1%	100,0%	
	% within område	15,8%	14,6%	4,3%	11,8%	
	% of Total	5,9%	4,6%	1,3%	11,8%	
Total	Count	57	48	47	152	
	% within internetTyp	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	

Tabell C.15 – Typ av internetuppkoppling i hemmet fördelat per område.

område * communities Crosstabulation

			communities			Total
			-1,00	ja	nej	
område	Centrum	Count	1	47	9	57
		% within område	1,8%	82,5%	15,8%	100,0%
		% within communities	50,0%	39,2%	30,0%	37,5%
		% of Total	,7%	30,9%	5,9%	37,5%
	Södra Innerstaden	Count	1	34	13	48
		% within område	2,1%	70,8%	27,1%	100,0%
		% within communities	50,0%	28,3%	43,3%	31,6%
		% of Total	,7%	22,4%	8,6%	31,6%
	Limhamn-Bunkeflo	Count	0	39	8	47
		% within område	,0%	83,0%	17,0%	100,0%
		% within communities	,0%	32,5%	26,7%	30,9%
		% of Total	,0%	25,7%	5,3%	30,9%
Total	Count	2	120	30	152	
	% within område	1,3%	78,9%	19,7%	100,0%	
	% within communities	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	1,3%	78,9%	19,7%	100,0%	

Tabell C.16 – Bruk av communities fördelat per område.

Report

timCommunities

område	kön	Mean	N	Std. Deviation
Centrum	kille	2,9265	34	6,51122
	tjej	3,6316	19	4,71653
	Total	3,1792	53	5,89254
Södra Innerstaden	-1,00	,0000	1	.
	kille	1,7952	21	3,76238
	tjej	6,2182	22	16,65003
	Total	3,9659	44	12,13402
Limhamn-Bunkeflo	kille	3,1595	21	5,15707
	tjej	1,9236	22	2,28560
	Total	2,5272	43	3,95818
Total	-1,00	,0000	1	.
	kille	2,6783	76	5,46189
	tjej	3,9384	63	10,26838
	Total	3,2262	140	7,97471

Tabell C.17 – Genomsnittlig tidsförbrukning på communities.

område * nyhetssidorWebben Crosstabulation

			nyhetssidorWebben			Total
			-1,00	ja	nej	-1,00
område	Centrum	Count	1	35	21	57
		% within område	1,8%	61,4%	36,8%	100,0%
		% within nyhetssidorWebben	50,0%	40,2%	33,3%	37,5%
		% of Total	,7%	23,0%	13,8%	37,5%
Södra Innerstaden	Södra Innerstaden	Count	1	29	18	48
		% within område	2,1%	60,4%	37,5%	100,0%
		% within nyhetssidorWebben	50,0%	33,3%	28,6%	31,6%
		% of Total	,7%	19,1%	11,8%	31,6%
Limhamn-Bunkeflo	Limhamn-Bunkeflo	Count	0	23	24	47
		% within område	,0%	48,9%	51,1%	100,0%
		% within nyhetssidorWebben	,0%	26,4%	38,1%	30,9%
		% of Total	,0%	15,1%	15,8%	30,9%
Total	Total	Count	2	87	63	152
		% within område	1,3%	57,2%	41,4%	100,0%
		% within nyhetssidorWebben	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	1,3%	57,2%	41,4%	100,0%

Tabell C.18 – Bruk av nyhetssidor på webben, fördelat per område

timNyhetssidor

område	kön	Mean	N	Std. Deviation
Centrum	kille	1,3118	34	1,91292
	tjej	,7105	19	1,39509
	Total	1,0962	53	1,75518
Södra Innerstaden	-1,00	,0000	1	.
	kille	1,0364	22	1,75541
	tjej	1,1455	22	1,07248
	Total	1,0667	45	1,43146
Limhamn-Bunkeflo	kille	,6000	22	2,12804
	tjej	,3591	22	,53243
	Total	,4795	44	1,53783
Total	-1,00	,0000	1	.
	kille	1,0333	78	1,93174
	tjej	,7397	63	1,07738
	Total	,8958	142	1,60476

Tabell C.19 – Genomsnittlig tidsförbrukning på nyhetssidor, timmar per vecka, fördelat på kön och område

område * intressen Crosstabulation

			intressen			Total
			-1,00	ja	nej	-1,00
område	Centrum	Count	2	38	17	57
		% within område	3,5%	66,7%	29,8%	100,0%
		% within intressen	66,7%	40,9%	30,4%	37,5%
		% of Total	1,3%	25,0%	11,2%	37,5%
Södra Innerstaden	Count	1	19	28	48	
	% within område	2,1%	39,6%	58,3%	100,0%	
	% within intressen	33,3%	20,4%	50,0%	31,6%	
	% of Total	,7%	12,5%	18,4%	31,6%	
Limhamn-Bunkeflo	Count	0	36	11	47	
	% within område	,0%	76,6%	23,4%	100,0%	
	% within intressen	,0%	38,7%	19,6%	30,9%	
	% of Total	,0%	23,7%	7,2%	30,9%	
Total	Count	3	93	56	152	
	% within område	2,0%	61,2%	36,8%	100,0%	
	% within intressen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	2,0%	61,2%	36,8%	100,0%	

Tabell C.20 – Besök på webbplatser som berör intressen, fördelat per område

timIntressen

område	kön	Mean	N	Std. Deviation
Centrum	kille	1,9415	33	3,00112
	tjej	1,3452	21	1,77566
	Total	1,7096	54	2,59113
Södra Innerstaden	-1,00	,0000	1	.
	kille	,8333	21	1,52753
	tjej	4,2304	23	16,56594
	Total	2,5511	45	11,88723
Limhamn-Bunkeflo	kille	,7190	21	1,12644
	tjej	1,1909	22	2,12489
	Total	,9605	43	1,70844
Total	-1,00	,0000	1	.
	kille	1,2889	75	2,28240
	tjej	2,2992	66	9,86623
	Total	1,7494	142	6,91984

Tabell C.21 – Genomsnittlig tidsförbrukning på sidor som berör intressen, fördelat per kön och område

område * musikLaddning Crosstabulation

			musikLaddning						Total	
			-1,00	flera ggr/dag	någon gång/dag	flera ggr/vecka	någon gång/vecka	någon gång/månad		aldrig
område	Centrum	Count	1	8	3	4	17	10	14	57
		% within område	1,8%	14,0%	5,3%	7,0%	29,8%	17,5%	24,6%	100,0%
		% within musikLaddning	33,3%	36,4%	33,3%	44,4%	50,0%	40,0%	28,0%	37,5%
		% of Total	,7%	5,3%	2,0%	2,6%	11,2%	6,6%	9,2%	37,5%
Södra Innerstaden	Södra Innerstaden	Count	1	9	4	4	6	9	15	48
		% within område	2,1%	18,8%	8,3%	8,3%	12,5%	18,8%	31,3%	100,0%
		% within musikLaddning	33,3%	40,9%	44,4%	44,4%	17,6%	36,0%	30,0%	31,6%
		% of Total	,7%	5,9%	2,6%	2,6%	3,9%	5,9%	9,9%	31,6%
Limhamn-Bunkeflo	Limhamn-Bunkeflo	Count	1	5	2	1	11	6	21	47
		% within område	2,1%	10,6%	4,3%	2,1%	23,4%	12,8%	44,7%	100,0%
		% within musikLaddning	33,3%	22,7%	22,2%	11,1%	32,4%	24,0%	42,0%	30,9%
		% of Total	,7%	3,3%	1,3%	,7%	7,2%	3,9%	13,8%	30,9%
Total	Total	Count	3	22	9	9	34	25	50	152
		% within område	2,0%	14,5%	5,9%	5,9%	22,4%	16,4%	32,9%	100,0%
		% within musikLaddning	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	2,0%	14,5%	5,9%	5,9%	22,4%	16,4%	32,9%	100,0%

Tabell C.22 – Nedladdning av musik, fördelat per område

uppslagsverkOnline * område Crosstabulation

		område			Total
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
uppslagsverkOnline -1,00	Count	1	0	0	1
	% within uppslagsverkOnline	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	% within område	1,8%	,0%	,0%	,7%
	% of Total	,7%	,0%	,0%	,7%
flera ggr/dag	Count	3	4	1	8
	% within uppslagsverkOnline	37,5%	50,0%	12,5%	100,0%
	% within område	5,3%	8,3%	2,1%	5,3%
	% of Total	2,0%	2,6%	,7%	5,3%
någon gång/dag	Count	2	8	1	11
	% within uppslagsverkOnline	18,2%	72,7%	9,1%	100,0%
	% within område	3,5%	16,7%	2,1%	7,2%
	% of Total	1,3%	5,3%	,7%	7,2%
flera ggr/vecka	Count	1	1	0	2
	% within uppslagsverkOnline	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	% within område	1,8%	2,1%	,0%	1,3%
	% of Total	,7%	,7%	,0%	1,3%
någon gång/vecka	Count	9	8	5	22
	% within uppslagsverkOnline	40,9%	36,4%	22,7%	100,0%
	% within område	15,8%	16,7%	10,6%	14,5%
	% of Total	5,9%	5,3%	3,3%	14,5%
någon gång/månad	Count	15	8	18	41
	% within uppslagsverkOnline	36,6%	19,5%	43,9%	100,0%
	% within område	26,3%	16,7%	38,3%	27,0%
	% of Total	9,9%	5,3%	11,8%	27,0%
aldrig	Count	26	19	22	67
	% within uppslagsverkOnline	38,8%	28,4%	32,8%	100,0%
	% within område	45,6%	39,6%	46,8%	44,1%
	% of Total	17,1%	12,5%	14,5%	44,1%
Total	Count	57	48	47	152
	% within uppslagsverkOnline	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%

Tabell C.23 – Bruk av uppslagsverk online, fördelat per område

internetSökmotorer * område Crosstabulation

		område			Total	
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn- Bunkeflo		
internetSökmotorer	-1,00	Count	0	0	1	1
		% within internetSökmotorer	,0%	,0%	100,0%	100,0%
		% within område	,0%	,0%	2,1%	,7%
		% of Total	,0%	,0%	,7%	,7%
flera ggr/dag		Count	23	21	6	50
		% within internetSökmotorer	46,0%	42,0%	12,0%	100,0%
		% within område	40,4%	43,8%	12,8%	32,9%
		% of Total	15,1%	13,8%	3,9%	32,9%
någon gång/dag		Count	8	8	5	21
		% within internetSökmotorer	38,1%	38,1%	23,8%	100,0%
		% within område	14,0%	16,7%	10,6%	13,8%
		% of Total	5,3%	5,3%	3,3%	13,8%
flera ggr/vecka		Count	7	10	5	22
		% within internetSökmotorer	31,8%	45,5%	22,7%	100,0%
		% within område	12,3%	20,8%	10,6%	14,5%
		% of Total	4,6%	6,6%	3,3%	14,5%
någon gång/vecka		Count	13	4	17	34
		% within internetSökmotorer	38,2%	11,8%	50,0%	100,0%
		% within område	22,8%	8,3%	36,2%	22,4%
		% of Total	8,6%	2,6%	11,2%	22,4%
någon gång/månad		Count	4	4	12	20
		% within internetSökmotorer	20,0%	20,0%	60,0%	100,0%
		% within område	7,0%	8,3%	25,5%	13,2%
		% of Total	2,6%	2,6%	7,9%	13,2%
aldrig		Count	2	1	1	4
		% within internetSökmotorer	50,0%	25,0%	25,0%	100,0%
		% within område	3,5%	2,1%	2,1%	2,6%
		% of Total	1,3%	,7%	,7%	2,6%
Total		Count	57	48	47	152
		% within internetSökmotorer	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%
		% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%

Tabell C.24 – Bruk av söktjänster online, fördelat per område

handlarSakerHem * område Crosstabulation

		område			Total
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
handlarSakerHem -1,00	Count	1	1	0	2
	% within handlarSakerHem	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	% within område	1,8%	2,1%	,0%	1,3%
	% of Total	,7%	,7%	,0%	1,3%
flera ggr/dag	Count	0	1	0	1
	% within handlarSakerHem	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within område	,0%	2,1%	,0%	,7%
	% of Total	,0%	,7%	,0%	,7%
någon gång/dag	Count	1	2	0	3
	% within handlarSakerHem	33,3%	66,7%	,0%	100,0%
	% within område	1,8%	4,2%	,0%	2,0%
	% of Total	,7%	1,3%	,0%	2,0%
flera ggr/vecka	Count	0	1	0	1
	% within handlarSakerHem	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within område	,0%	2,1%	,0%	,7%
	% of Total	,0%	,7%	,0%	,7%
någon gång/vecka	Count	1	0	0	1
	% within handlarSakerHem	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	% within område	1,8%	,0%	,0%	,7%
	% of Total	,7%	,0%	,0%	,7%
någon gång/månad	Count	14	4	9	27
	% within handlarSakerHem	51,9%	14,8%	33,3%	100,0%
	% within område	24,6%	8,3%	19,1%	17,8%
	% of Total	9,2%	2,6%	5,9%	17,8%
aldrig	Count	40	39	38	117
	% within handlarSakerHem	34,2%	33,3%	32,5%	100,0%
	% within område	70,2%	81,3%	80,9%	77,0%
	% of Total	26,3%	25,7%	25,0%	77,0%
Total	Count	57	48	47	152
	% within handlarSakerHem	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%

Tabell C.25 – Onlineköp av reella varor, fördelat på område

handlarSakerOnline * område Crosstabulation

		område			Total
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
handlarSakerOnline -1,00	Count	0	2	0	2
	% within handlarSakerOnline	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within område	,0%	4,2%	,0%	1,3%
	% of Total	,0%	1,3%	,0%	1,3%
flera ggr/dag	Count	1	2	0	3
	% within handlarSakerOnline	33,3%	66,7%	,0%	100,0%
	% within område	1,8%	4,2%	,0%	2,0%
	% of Total	,7%	1,3%	,0%	2,0%
någon gång/dag	Count	0	2	0	2
	% within handlarSakerOnline	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within område	,0%	4,2%	,0%	1,3%
	% of Total	,0%	1,3%	,0%	1,3%
någon gång/vecka	Count	2	1	2	5
	% within handlarSakerOnline	40,0%	20,0%	40,0%	100,0%
	% within område	3,5%	2,1%	4,3%	3,3%
	% of Total	1,3%	,7%	1,3%	3,3%
någon gång/månad	Count	7	3	4	14
	% within handlarSakerOnline	50,0%	21,4%	28,6%	100,0%
	% within område	12,3%	6,3%	8,5%	9,2%
	% of Total	4,6%	2,0%	2,6%	9,2%
aldrig	Count	47	38	41	126
	% within handlarSakerOnline	37,3%	30,2%	32,5%	100,0%
	% within område	82,5%	79,2%	87,2%	82,9%
	% of Total	30,9%	25,0%	27,0%	82,9%
Total	Count	57	48	47	152
	% within handlarSakerOnline	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%

Tabell C.26 – Onlineköp av immateriella varor, fördelat på område

bloggNätbok * område Crosstabulation

		område			Total
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
bloggNätbok -1,00	Count	2	1	0	3
	% within bloggNätbok	66,7%	33,3%	,0%	100,0%
	% within område	3,5%	2,1%	,0%	2,0%
	% of Total	1,3%	,7%	,0%	2,0%
flera ggr/dag	Count	1	2	0	3
	% within bloggNätbok	33,3%	66,7%	,0%	100,0%
	% within område	1,8%	4,2%	,0%	2,0%
	% of Total	,7%	1,3%	,0%	2,0%
någon gång/dag	Count	1	4	2	7
	% within bloggNätbok	14,3%	57,1%	28,6%	100,0%
	% within område	1,8%	8,3%	4,3%	4,6%
	% of Total	,7%	2,6%	1,3%	4,6%
flera ggr/vecka	Count	0	1	0	1
	% within bloggNätbok	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within område	,0%	2,1%	,0%	,7%
	% of Total	,0%	,7%	,0%	,7%
någon gång/vecka	Count	4	5	1	10
	% within bloggNätbok	40,0%	50,0%	10,0%	100,0%
	% within område	7,0%	10,4%	2,1%	6,6%
	% of Total	2,6%	3,3%	,7%	6,6%
någon gång/månad	Count	4	5	8	17
	% within bloggNätbok	23,5%	29,4%	47,1%	100,0%
	% within område	7,0%	10,4%	17,0%	11,2%
	% of Total	2,6%	3,3%	5,3%	11,2%
aldrig	Count	45	30	36	111
	% within bloggNätbok	40,5%	27,0%	32,4%	100,0%
	% within område	78,9%	62,5%	76,6%	73,0%
	% of Total	29,6%	19,7%	23,7%	73,0%
Total	Count	57	48	47	152
	% within bloggNätbok	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%

Tabell C.27 – Bruk av bloggtjänster och liknande, per område

internetTillsammans * område Crosstabulation

		område			Total
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
internetTillsammans -1,00	Count	1	1	0	2
	% within internetTillsammans	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	% within område	1,8%	2,1%	,0%	1,3%
	% of Total	,7%	,7%	,0%	1,3%
använder aldrig internet	Count	0	2	0	2
	% within internetTillsammans	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	% within område	,0%	4,2%	,0%	1,3%
	% of Total	,0%	1,3%	,0%	1,3%
för det mesta ensam	Count	37	31	29	97
	% within internetTillsammans	38,1%	32,0%	29,9%	100,0%
	% within område	64,9%	64,6%	61,7%	63,8%
	% of Total	24,3%	20,4%	19,1%	63,8%
för det mesta med kompisar el familj	Count	4	4	6	14
	% within internetTillsammans	28,6%	28,6%	42,9%	100,0%
	% within område	7,0%	8,3%	12,8%	9,2%
	% of Total	2,6%	2,6%	3,9%	9,2%
lika ofta ensam som med kompisar/familj	Count	15	10	12	37
	% within internetTillsammans	40,5%	27,0%	32,4%	100,0%
	% within område	26,3%	20,8%	25,5%	24,3%
	% of Total	9,9%	6,6%	7,9%	24,3%
Total	Count	57	48	47	152
	% within internetTillsammans	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%

Tabell C.28 – Internet i social kontext, per område

tyckeOmInfo * område Crosstabulation

		område			Total	
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo		
tyckeOmInfo -1,00	Count	1	3	0	4	
	% within tyckeOmInfo	25,0%	75,0%	,0%	100,0%	
	% within område	1,8%	6,3%	,0%	2,6%	
	% of Total	,7%	2,0%	,0%	2,6%	
	söker aldrig på internet	Count	0	4	5	9
	% within tyckeOmInfo	,0%	44,4%	55,6%	100,0%	
	% within område	,0%	8,3%	10,6%	5,9%	
	% of Total	,0%	2,6%	3,3%	5,9%	
	hittar info, lätt att förstå	Count	38	25	30	93
	% within tyckeOmInfo	40,9%	26,9%	32,3%	100,0%	
	% within område	66,7%	52,1%	63,8%	61,2%	
	% of Total	25,0%	16,4%	19,7%	61,2%	
hittar info, svår att förstå	Count	9	9	12	30	
% within tyckeOmInfo	30,0%	30,0%	40,0%	100,0%		
% within område	15,8%	18,8%	25,5%	19,7%		
% of Total	5,9%	5,9%	7,9%	19,7%		
hittar sällan info	Count	9	7	0	16	
% within tyckeOmInfo	56,3%	43,8%	,0%	100,0%		
% within område	15,8%	14,6%	,0%	10,5%		
% of Total	5,9%	4,6%	,0%	10,5%		
Total	Count	57	48	47	152	
	% within tyckeOmInfo	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	

Tabell C.29 – Åsikt om informationen från söktjänster, per område

tyckeOmNyhetsidor * område Crosstabulation

		område			Total	
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo		
tyckeOmNyhetsidor -1,00	Count	2	3	2	7	
	% within tyckeOmNyhetsidor	28,6%	42,9%	28,6%	100,0%	
	% within område	3,5%	6,3%	4,3%	4,6%	
	% of Total	1,3%	2,0%	1,3%	4,6%	
	besöker aldrig nyhetssidor	Count	13	13	15	41
	% within tyckeOmNyhetsidor	31,7%	31,7%	36,6%	100,0%	
	% within område	22,8%	27,1%	31,9%	27,0%	
	% of Total	8,6%	8,6%	9,9%	27,0%	
	info som är lätt att förstå	Count	29	23	22	74
	% within tyckeOmNyhetsidor	39,2%	31,1%	29,7%	100,0%	
	% within område	50,9%	47,9%	46,8%	48,7%	
	% of Total	19,1%	15,1%	14,5%	48,7%	
info som är svår att förstå	Count	7	7	5	19	
% within tyckeOmNyhetsidor	36,8%	36,8%	26,3%	100,0%		
% within område	12,3%	14,6%	10,6%	12,5%		
% of Total	4,6%	4,6%	3,3%	12,5%		
hittar sällan info av intresse	Count	6	2	3	11	
% within tyckeOmNyhetsidor	54,5%	18,2%	27,3%	100,0%		
% within område	10,5%	4,2%	6,4%	7,2%		
% of Total	3,9%	1,3%	2,0%	7,2%		
Total	Count	57	48	47	152	
	% within tyckeOmNyhetsidor	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	
	% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%	

Tabell C.30 – Åsikt om informationen på nyhetswebbplatser och webbplatser som behandlar något intresse.

tyckeOmUppslagsverk * område Crosstabulation

		område			Total	
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo		
tyckeOmUppslagsverk -1,00	Count	3	3	2	8	
	% within tyckeOmUppslagsverk	37,5%	37,5%	25,0%	100,0%	
	% within område	5,3%	6,3%	4,3%	5,3%	
	% of Total	2,0%	2,0%	1,3%	5,3%	
	använder aldrig uppslagsverk på internet	Count	16	19	20	55
	% within tyckeOmUppslagsverk	29,1%	34,5%	36,4%	100,0%	
	% within område	28,1%	39,6%	42,6%	36,2%	
	% of Total	10,5%	12,5%	13,2%	36,2%	
	hittar info som är lätt att förstå	Count	26	18	17	61
	% within tyckeOmUppslagsverk	42,6%	29,5%	27,9%	100,0%	
	% within område	45,6%	37,5%	36,2%	40,1%	
	% of Total	17,1%	11,8%	11,2%	40,1%	
hittar info som är svår att förstå	Count	6	3	6	15	
% within tyckeOmUppslagsverk	40,0%	20,0%	40,0%	100,0%		
% within område	10,5%	6,3%	12,8%	9,9%		
% of Total	3,9%	2,0%	3,9%	9,9%		
hittar sällan info jag behöver	Count	6	5	2	13	
% within tyckeOmUppslagsverk	46,2%	38,5%	15,4%	100,0%		
% within område	10,5%	10,4%	4,3%	8,6%		
% of Total	3,9%	3,3%	1,3%	8,6%		
Total	Count	57	48	47	152	
% within tyckeOmUppslagsverk	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%		
% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		
% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%		

Tabell C.31 – Åsikt om informationen från uppslagsverk online, per område

farligtInternet * område Crosstabulation

		område			Total	
		Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo		
farligtInternet -1,00	Count	2	3	0	5	
	% within farligtInternet	40,0%	60,0%	,0%	100,0%	
	% within område	3,5%	6,3%	,0%	3,3%	
	% of Total	1,3%	2,0%	,0%	3,3%	
	ja, skolan	Count	8	7	8	23
	% within farligtInternet	34,8%	30,4%	34,8%	100,0%	
	% within område	14,0%	14,6%	17,0%	15,1%	
	% of Total	5,3%	4,6%	5,3%	15,1%	
	ja, hemma	Count	11	7	6	24
	% within farligtInternet	45,8%	29,2%	25,0%	100,0%	
	% within område	19,3%	14,6%	12,8%	15,8%	
	% of Total	7,2%	4,6%	3,9%	15,8%	
ja, kompisar	Count	4	5	0	9	
% within farligtInternet	44,4%	55,6%	,0%	100,0%		
% within område	7,0%	10,4%	,0%	5,9%		
% of Total	2,6%	3,3%	,0%	5,9%		
ja, webbplatser	Count	1	0	1	2	
% within farligtInternet	50,0%	,0%	50,0%	100,0%		
% within område	1,8%	,0%	2,1%	1,3%		
% of Total	,7%	,0%	,7%	1,3%		
nej	Count	8	10	11	29	
% within farligtInternet	27,6%	34,5%	37,9%	100,0%		
% within område	14,0%	20,8%	23,4%	19,1%		
% of Total	5,3%	6,6%	7,2%	19,1%		
flera alternativ	Count	23	16	21	60	
% within farligtInternet	38,3%	26,7%	35,0%	100,0%		
% within område	40,4%	33,3%	44,7%	39,5%		
% of Total	15,1%	10,5%	13,8%	39,5%		
Total	Count	57	48	47	152	
% within farligtInternet	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%		
% within område	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		
% of Total	37,5%	31,6%	30,9%	100,0%		

Tabell C.32 – Blivit informerad om möjliga faror på internet, per område

internetSkolan * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
internetSkolan	ja på lektionstid	Count	22	11	6	39
		% within årskurs	37,3%	17,7%	19,4%	25,7%
	ja utanför lektionstid	Count	10	18	14	42
		% within årskurs	16,9%	29,0%	45,2%	27,6%
	nej	Count	5	4	4	13
		% within årskurs	8,5%	6,5%	12,9%	8,6%
	vet ej	Count	5	12	4	21
		% within årskurs	8,5%	19,4%	12,9%	13,8%
	ja både på och utanför lektionstid	Count	17	17	3	37
		% within årskurs	28,8%	27,4%	9,7%	24,3%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.33 – Tillgång till internet i skolan, fördelat per årskurs.

internetUndervisning * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
internetUndervisning	-1,00	Count	0	2	0	2
		% within årskurs	,0%	3,2%	,0%	1,3%
	ja	Count	36	12	8	56
		% within årskurs	61,0%	19,4%	25,8%	36,8%
	nej	Count	14	38	18	70
		% within årskurs	23,7%	61,3%	58,1%	46,1%
	vet ej	Count	9	10	5	24
		% within årskurs	15,3%	16,1%	16,1%	15,8%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.34 – Erhållet schemalagd undervisning i användandet av internet, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

inter * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
inter	-1,00	Count	1	0	0	1
		% within årskurs	1,7%	,0%	,0%	,7%
	ja	Count	37	13	6	56
		% within årskurs	62,7%	21,0%	19,4%	36,8%
	nej	Count	16	31	19	66
		% within årskurs	27,1%	50,0%	61,3%	43,4%
	vet ej	Count	5	18	6	29
		% within årskurs	8,5%	29,0%	19,4%	19,1%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.35 – Erhållet tillräcklig schemalagd undervisning i användandet av internet, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

internetHem * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
internetHem	ja, delad dator	Count	33	27	8	68
		% within årskurs	55,9%	43,5%	25,8%	44,7%
	ja, egen dator	Count	17	29	19	65
		% within årskurs	28,8%	46,8%	61,3%	42,8%
	nej	Count	2	0	1	3
		% within årskurs	3,4%	,0%	3,2%	2,0%
	vet ej	Count	0	0	1	1
		% within årskurs	,0%	,0%	3,2%	,7%
	ja, både delad och egen	Count	7	6	2	15
		% within årskurs	11,9%	9,7%	6,5%	9,9%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.36 – Tillgång till internet i hemmet, fördelat per årskurs.

internetAnnanPlats * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
internetAnnanPlats	-1,00	Count	0	2	0	2
		% within årskurs	,0%	3,2%	,0%	1,3%
	,00	Count	1	1	3	5
		% within årskurs	1,7%	1,6%	9,7%	3,3%
	kompisar	Count	21	22	5	48
		% within årskurs	35,6%	35,5%	16,1%	31,6%
	internetcafe	Count	2	6	1	9
		% within årskurs	3,4%	9,7%	3,2%	5,9%
	bibliotek	Count	3	2	1	6
		% within årskurs	5,1%	3,2%	3,2%	3,9%
	mobiltelefon	Count	1	2	2	5
		% within årskurs	1,7%	3,2%	6,5%	3,3%
	vet ej	Count	3	5	6	14
		% within årskurs	5,1%	8,1%	19,4%	9,2%
	annat sätt	Count	2	1	0	3
		% within årskurs	3,4%	1,6%	,0%	2,0%
	flera alternativ	Count	26	21	13	60
		% within årskurs	44,1%	33,9%	41,9%	39,5%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.37 – Bruk av internet på annan plats/med annat åtkomstsätt, per årskurs. -1 anger icke svar.

egenEpost * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
egenEpost	-1,00	Count	0	0	1	1
		% within årskurs	,0%	,0%	3,2%	,7%
	ja, egen e-post	Count	50	59	27	136
		% within årskurs	84,7%	95,2%	87,1%	89,5%
	nej, delas med andra	Count	2	0	1	3
		% within årskurs	3,4%	,0%	3,2%	2,0%
	vet ej	Count	7	3	2	12
		% within årskurs	11,9%	4,8%	6,5%	7,9%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.38 – Tillgång till egen e-postadress, per årskurs. -1 anger icke svar.

SpelNätet * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
SpelNätet	-1,00	Count	0	1	0	1
		% within årskurs	,0%	1,6%	,0%	,7%
ja		Count	29	24	15	68
		% within årskurs	49,2%	38,7%	48,4%	44,7%
nej		Count	30	37	16	83
		% within årskurs	50,8%	59,7%	51,6%	54,6%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.39 – Andel elever som uppgett att de ägnar sig åt omfattande spel på nätet, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

spelWebbsidor * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
spelWebbsidor	-1,00	Count	2	0	0	2
		% within årskurs	3,4%	,0%	,0%	1,3%
ja		Count	36	26	10	72
		% within årskurs	61,0%	41,9%	32,3%	47,4%
nej		Count	21	36	21	78
		% within årskurs	35,6%	58,1%	67,7%	51,3%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.40 – Andel elever som uppgett att de ägnar sig åt mindre omfattande spel på webbsidor, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

communities * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
communities	-1,00	Count	1	1	0	2
		% within årskurs	1,7%	1,6%	,0%	1,3%
ja		Count	46	50	24	120
		% within årskurs	78,0%	80,6%	77,4%	78,9%
nej		Count	12	11	7	30
		% within årskurs	20,3%	17,7%	22,6%	19,7%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.41 – Bruk av communities, fördelat per årskurs.

nyhetssidorWebben * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
nyhetssidorWebben	-1,00	Count	0	1	1	2
		% within årskurs	,0%	1,6%	3,2%	1,3%
ja		Count	26	40	21	87
		% within årskurs	44,1%	64,5%	67,7%	57,2%
nej		Count	33	21	9	63
		% within årskurs	55,9%	33,9%	29,0%	41,4%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.42 – Bruk av nyhetssidor på webben, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

intressen * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
intressen	-1,00	Count	0	1	2	3
		% within årskurs	,0%	1,6%	6,5%	2,0%
ja		Count	38	38	17	93
		% within årskurs	64,4%	61,3%	54,8%	61,2%
nej		Count	21	23	12	56
		% within årskurs	35,6%	37,1%	38,7%	36,8%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

musikLaddning * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
musikLaddning	-1,00	Count	1	2	0	3
		% within årskurs	1,7%	3,2%	,0%	2,0%
flera ggr/dag		Count	6	11	5	22
		% within årskurs	10,2%	17,7%	16,1%	14,5%
någon gång/dag		Count	2	7	0	9
		% within årskurs	3,4%	11,3%	,0%	5,9%
flera ggr/vecka		Count	4	3	2	9
		% within årskurs	6,8%	4,8%	6,5%	5,9%
någon gång/vecka		Count	12	16	6	34
		% within årskurs	20,3%	25,8%	19,4%	22,4%
någon gång/månad		Count	11	8	6	25
		% within årskurs	18,6%	12,9%	19,4%	16,4%
aldrig		Count	23	15	12	50
		% within årskurs	39,0%	24,2%	38,7%	32,9%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.43 – Nedladdning av musik, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

kollarSkickarEpost * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
kollarSkickarEpost	flera ggr/dag	Count	10	7	5	22
		% within årskurs	16,9%	11,3%	16,1%	14,5%
	någon gång/dag	Count	7	11	4	22
		% within årskurs	11,9%	17,7%	12,9%	14,5%
	flera ggr/vecka	Count	5	3	4	12
		% within årskurs	8,5%	4,8%	12,9%	7,9%
	någon gång/vecka	Count	17	21	8	46
		% within årskurs	28,8%	33,9%	25,8%	30,3%
	någon gång/månad	Count	7	8	7	22
		% within årskurs	11,9%	12,9%	22,6%	14,5%
	aldrig	Count	13	12	3	28
		% within årskurs	22,0%	19,4%	9,7%	18,4%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.44 – Frekvens av e-postbruk, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

uppslagsverkOnline * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
uppslagsverkOnline	-1,00	Count	0	1	0	1
		% within årskurs	,0%	1,6%	,0%	,7%
	flera ggr/dag	Count	3	0	5	8
		% within årskurs	5,1%	,0%	16,1%	5,3%
	någon gång/dag	Count	3	4	4	11
		% within årskurs	5,1%	6,5%	12,9%	7,2%
	flera ggr/vecka	Count	0	0	2	2
		% within årskurs	,0%	,0%	6,5%	1,3%
	någon gång/vecka	Count	6	10	6	22
		% within årskurs	10,2%	16,1%	19,4%	14,5%
	någon gång/månad	Count	19	14	8	41
		% within årskurs	32,2%	22,6%	25,8%	27,0%
	aldrig	Count	28	33	6	67
		% within årskurs	47,5%	53,2%	19,4%	44,1%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.45 – Frekvens av uppslagstjänstbruk, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

internetSökmotorer * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
internetSökmotorer	-1,00	Count	1	0	0	1
		% within årskurs	1,7%	,0%	,0%	,7%
	flera ggr/dag	Count	16	20	14	50
		% within årskurs	27,1%	32,3%	45,2%	32,9%
	någon gång/dag	Count	3	12	6	21
		% within årskurs	5,1%	19,4%	19,4%	13,8%
	flera ggr/vecka	Count	9	8	5	22
		% within årskurs	15,3%	12,9%	16,1%	14,5%
	någon gång/vecka	Count	14	18	2	34
		% within årskurs	23,7%	29,0%	6,5%	22,4%
	någon gång/månad	Count	15	2	3	20
		% within årskurs	25,4%	3,2%	9,7%	13,2%
	aldrig	Count	1	2	1	4
		% within årskurs	1,7%	3,2%	3,2%	2,6%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.46 – Frekvens av söktjänstbruk, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

använderChattprogram * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
använderChattprogram	-1,00	Count	0	1	0	1
		% within årskurs	,0%	1,6%	,0%	,7%
	flera ggr/dag	Count	22	35	16	73
		% within årskurs	37,3%	56,5%	51,6%	48,0%
	någon gång/dag	Count	9	10	3	22
		% within årskurs	15,3%	16,1%	9,7%	14,5%
	flera ggr/vecka	Count	5	7	4	16
		% within årskurs	8,5%	11,3%	12,9%	10,5%
	någon gång/vecka	Count	10	5	5	20
		% within årskurs	16,9%	8,1%	16,1%	13,2%
	någon gång/månad	Count	3	2	2	7
		% within årskurs	5,1%	3,2%	6,5%	4,6%
	aldrig	Count	10	2	1	13
		% within årskurs	16,9%	3,2%	3,2%	8,6%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.47 – Frekvens av bruk av chattprogram, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

handlarSakerHem * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
handlarSakerHem -1,00	Count	0	2	0	2	
	% within årskurs	,0%	3,2%	,0%	1,3%	
flera ggr/dag	Count	0	0	1	1	
	% within årskurs	,0%	,0%	3,2%	,7%	
någon gång/dag	Count	2	0	1	3	
	% within årskurs	3,4%	,0%	3,2%	2,0%	
flera ggr/vecka	Count	0	0	1	1	
	% within årskurs	,0%	,0%	3,2%	,7%	
någon gång/vecka	Count	0	1	0	1	
	% within årskurs	,0%	1,6%	,0%	,7%	
någon gång/månad	Count	9	10	8	27	
	% within årskurs	15,3%	16,1%	25,8%	17,8%	
aldrig	Count	48	49	20	117	
	% within årskurs	81,4%	79,0%	64,5%	77,0%	
Total	Count	59	62	31	152	
	% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabell C.48 – Frekvens av inköp på internet, för hemleverans, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

handlarSakerOnline * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
handlarSakerOnline -1,00	Count	0	2	0	2	
	% within årskurs	,0%	3,2%	,0%	1,3%	
flera ggr/dag	Count	1	0	2	3	
	% within årskurs	1,7%	,0%	6,5%	2,0%	
någon gång/dag	Count	0	1	1	2	
	% within årskurs	,0%	1,6%	3,2%	1,3%	
någon gång/vecka	Count	1	2	2	5	
	% within årskurs	1,7%	3,2%	6,5%	3,3%	
någon gång/månad	Count	6	6	2	14	
	% within årskurs	10,2%	9,7%	6,5%	9,2%	
aldrig	Count	51	51	24	126	
	% within årskurs	86,4%	82,3%	77,4%	82,9%	
Total	Count	59	62	31	152	
	% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabell C.49 – Frekvens av inköp på internet, för onlinekonsumtion, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

bloggNätbok * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
bloggNätbok -1,00	Count	1	1	1	3	
	% within årskurs	1,7%	1,6%	3,2%	2,0%	
flera ggr/dag	Count	0	2	1	3	
	% within årskurs	,0%	3,2%	3,2%	2,0%	
någon gång/dag	Count	2	4	1	7	
	% within årskurs	3,4%	6,5%	3,2%	4,6%	
flera ggr/vecka	Count	0	0	1	1	
	% within årskurs	,0%	,0%	3,2%	,7%	
någon gång/vecka	Count	2	5	3	10	
	% within årskurs	3,4%	8,1%	9,7%	6,6%	
någon gång/månad	Count	8	7	2	17	
	% within årskurs	13,6%	11,3%	6,5%	11,2%	
aldrig	Count	46	43	22	111	
	% within årskurs	78,0%	69,4%	71,0%	73,0%	
Total	Count	59	62	31	152	
	% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabell C.50 – Bruk av bloggjänster, frekvens, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

internetTillsammans * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
internetTillsammans -1,00	Count	0	2	0	2	
	% within årskurs	,0%	3,2%	,0%	1,3%	
använder aldrig internet	Count	0	0	2	2	
	% within årskurs	,0%	,0%	6,5%	1,3%	
för det mesta ensam	Count	35	42	20	97	
	% within årskurs	59,3%	67,7%	64,5%	63,8%	
för det mesta med kompisar el familj	Count	10	3	1	14	
	% within årskurs	16,9%	4,8%	3,2%	9,2%	
lika ofta ensam som med kompisar/familj	Count	14	15	8	37	
	% within årskurs	23,7%	24,2%	25,8%	24,3%	
Total	Count	59	62	31	152	
	% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabell C.51 – Internet i social kontext, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

tyckeOmInfo * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
tyckeOmInfo -1,00	Count	1	2	1	4	
	% within årskurs	1,7%	3,2%	3,2%	2,6%	
söker aldrig på internet	Count	5	2	2	9	
	% within årskurs	8,5%	3,2%	6,5%	5,9%	
hittar info, lätt att förstå	Count	37	41	15	93	
	% within årskurs	62,7%	66,1%	48,4%	61,2%	
hittar info, svår att förstå	Count	12	10	8	30	
	% within årskurs	20,3%	16,1%	25,8%	19,7%	
hittar sällan info	Count	4	7	5	16	
	% within årskurs	6,8%	11,3%	16,1%	10,5%	
Total	Count	59	62	31	152	
	% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabell C.52 – Åsikt om information från söktjänster, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

tyckeOmNyhetsidor * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
tyckeOmNyhetsidor -1,00	Count	3	2	2	7	
	% within årskurs	5,1%	3,2%	6,5%	4,6%	
besöker aldrig nyhetssidor	Count	22	12	7	41	
	% within årskurs	37,3%	19,4%	22,6%	27,0%	
info som är lätt att förstå	Count	23	33	18	74	
	% within årskurs	39,0%	53,2%	58,1%	48,7%	
info som är svår att förstå	Count	6	9	4	19	
	% within årskurs	10,2%	14,5%	12,9%	12,5%	
hittar sällan info av intresse	Count	5	6	0	11	
	% within årskurs	8,5%	9,7%	,0%	7,2%	
Total	Count	59	62	31	152	
	% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabell C.53 – Åsikt om information från nyhetssidor och sidor som behandlar intressen, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

tyckeOmUppslagsverk * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
tyckeOmUppslagsverk -1,00	Count		3	3	2	8
	% within årskurs		5,1%	4,8%	6,5%	5,3%
använder aldrig uppslagsverk på internet	Count		24	24	7	55
	% within årskurs		40,7%	38,7%	22,6%	36,2%
hittar info som är lätt att förstå	Count		25	21	15	61
	% within årskurs		42,4%	33,9%	48,4%	40,1%
hittar info som är svår att förstå	Count		6	4	5	15
	% within årskurs		10,2%	6,5%	16,1%	9,9%
hittar sällan info jag behöver	Count		1	10	2	13
	% within årskurs		1,7%	16,1%	6,5%	8,6%
Total	Count		59	62	31	152
	% within årskurs		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.54 – Åsikt om uppslagsverkstjänster på internet, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

farligtInternet * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
farligtInternet -1,00	Count		2	2	1	5
	% within årskurs		3,4%	3,2%	3,2%	3,3%
ja, skolan	Count		10	6	7	23
	% within årskurs		16,9%	9,7%	22,6%	15,1%
ja, hemma	Count		16	7	1	24
	% within årskurs		27,1%	11,3%	3,2%	15,8%
ja, kompisar	Count		3	5	1	9
	% within årskurs		5,1%	8,1%	3,2%	5,9%
ja, webbplatser	Count		1	0	1	2
	% within årskurs		1,7%	,0%	3,2%	1,3%
nej	Count		12	9	8	29
	% within årskurs		20,3%	14,5%	25,8%	19,1%
flera alternativ	Count		15	33	12	60
	% within årskurs		25,4%	53,2%	38,7%	39,5%
Total	Count		59	62	31	152
	% within årskurs		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.55 – Erhållet information rörande möjliga faror på internet, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

använderChattprogram * område Crosstabulation

			område			Total
			Centrum	Södra Innerstaden	Limhamn-Bunkeflo	
använderChattprogram -1,00	Count		0	1	0	1
	% within område		,0%	2,1%	,0%	,7%
flera ggr/dag	Count		28	27	18	73
	% within område		49,1%	56,3%	38,3%	48,0%
någon gång/dag	Count		8	5	9	22
	% within område		14,0%	10,4%	19,1%	14,5%
flera ggr/vecka	Count		6	4	6	16
	% within område		10,5%	8,3%	12,8%	10,5%
någon gång/vecka	Count		9	4	7	20
	% within område		15,8%	8,3%	14,9%	13,2%
någon gång/månad	Count		1	4	2	7
	% within område		1,8%	8,3%	4,3%	4,6%
aldrig	Count		5	3	5	13
	% within område		8,8%	6,3%	10,6%	8,6%
Total	Count		57	48	47	152
	% within område		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.56 – Bruk av chattprogram, fördelat per område.

communities * kön Crosstabulation

			kön			Total
			-1,00	kille	tjej	
communities	-1,00	Count	0	1	1	2
		% within kön	,0%	1,2%	1,4%	1,3%
		% of Total	,0%	,7%	,7%	1,3%
ja		Count	0	59	61	120
		% within kön	,0%	72,8%	87,1%	78,9%
		% of Total	,0%	38,8%	40,1%	78,9%
nej		Count	1	21	8	30
		% within kön	100,0%	25,9%	11,4%	19,7%
		% of Total	,7%	13,8%	5,3%	19,7%
Total		Count	1	81	70	152
		% within kön	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	,7%	53,3%	46,1%	100,0%

Tabell C.57 – Bruk av communities, fördelat på kön. -1 anger ett icke-svar.

intressen * kön Crosstabulation

			kön			Total
			-1,00	kille	tjej	
intressen	-1,00	Count	0	2	1	3
		% within kön	,0%	2,5%	1,4%	2,0%
		% of Total	,0%	1,3%	,7%	2,0%
ja		Count	0	48	45	93
		% within kön	,0%	59,3%	64,3%	61,2%
		% of Total	,0%	31,6%	29,6%	61,2%
nej		Count	1	31	24	56
		% within kön	100,0%	38,3%	34,3%	36,8%
		% of Total	,7%	20,4%	15,8%	36,8%
Total		Count	1	81	70	152
		% within kön	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	,7%	53,3%	46,1%	100,0%

Tabell C.58 – Bruk av webbplatser som behandlar intressen, grupperat efter kön

intressen * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
intressen	-1,00	Count	0	1	2	3
		% within årskurs	,0%	1,6%	6,5%	2,0%
		% of Total	,0%	,7%	1,3%	2,0%
ja		Count	38	38	17	93
		% within årskurs	64,4%	61,3%	54,8%	61,2%
		% of Total	25,0%	25,0%	11,2%	61,2%
nej		Count	21	23	12	56
		% within årskurs	35,6%	37,1%	38,7%	36,8%
		% of Total	13,8%	15,1%	7,9%	36,8%
Total		Count	59	62	31	152
		% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	38,8%	40,8%	20,4%	100,0%

Tabell C.59 – Bruk av webbplatser som behandlar intressen, grupperat efter årskurs.

bloggNätbok * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
bloggNätbok -1,00	Count	1	1	1	3	
	% within årskurs	1,7%	1,6%	3,2%	2,0%	
	% of Total	,7%	,7%	,7%	2,0%	
flera ggr/dag	Count	0	2	1	3	
	% within årskurs	,0%	3,2%	3,2%	2,0%	
	% of Total	,0%	1,3%	,7%	2,0%	
någon gång/dag	Count	2	4	1	7	
	% within årskurs	3,4%	6,5%	3,2%	4,6%	
	% of Total	1,3%	2,6%	,7%	4,6%	
flera ggr/vecka	Count	0	0	1	1	
	% within årskurs	,0%	,0%	3,2%	,7%	
	% of Total	,0%	,0%	,7%	,7%	
någon gång/vecka	Count	2	5	3	10	
	% within årskurs	3,4%	8,1%	9,7%	6,6%	
	% of Total	1,3%	3,3%	2,0%	6,6%	
någon gång/månad	Count	8	7	2	17	
	% within årskurs	13,6%	11,3%	6,5%	11,2%	
	% of Total	5,3%	4,6%	1,3%	11,2%	
aldrig	Count	46	43	22	111	
	% within årskurs	78,0%	69,4%	71,0%	73,0%	
	% of Total	30,3%	28,3%	14,5%	73,0%	
Total	Count	59	62	31	152	
	% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	38,8%	40,8%	20,4%	100,0%	

Tabell C.60 – Bruk av bloggjänster, frekvens per årskurs.

internetTillsammans * årskurs Crosstabulation

			årskurs			Total
			5,00	7,00	9,00	
internetTillsammans -1,00	Count	0	2	0	2	
	% within årskurs	,0%	3,2%	,0%	1,3%	
använder aldrig internet	Count	0	0	2	2	
	% within årskurs	,0%	,0%	6,5%	1,3%	
för det mesta ensam	Count	35	42	20	97	
	% within årskurs	59,3%	67,7%	64,5%	63,8%	
för det mesta med kompisar el familj	Count	10	3	1	14	
	% within årskurs	16,9%	4,8%	3,2%	9,2%	
lika ofta ensam som med kompisar/familj	Count	14	15	8	37	
	% within årskurs	23,7%	24,2%	25,8%	24,3%	
Total	Count	59	62	31	152	
	% within årskurs	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabell C.61 – Internet i social kontext, fördelat per årskurs. -1 anger icke svar.

SpelNätet * spelWebbsidor * communities Crosstabulation

communities				spelWebbsidor			Total
				-1,00	ja	nej	
-1,00	SpelNätet	-1,00	Count		1		1
			% within SpelNätet		100,0%		100,0%
			% within spelWebbsidor		50,0%		50,0%
	ja		Count		1		1
			% within SpelNätet		100,0%		100,0%
			% within spelWebbsidor		50,0%		50,0%
Total		Count		2		2	
		% within SpelNätet		100,0%		100,0%	
		% within spelWebbsidor		100,0%		100,0%	
ja	SpelNätet	ja	Count	2	28	24	54
			% within SpelNätet	3,7%	51,9%	44,4%	100,0%
			% within spelWebbsidor	100,0%	50,0%	38,7%	45,0%
	nej		Count	0	28	38	66
			% within SpelNätet	,0%	42,4%	57,6%	100,0%
			% within spelWebbsidor	,0%	50,0%	61,3%	55,0%
	Total		Count	2	56	62	120
			% within SpelNätet	1,7%	46,7%	51,7%	100,0%
			% within spelWebbsidor	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
nej	SpelNätet	ja	Count		6	7	13
			% within SpelNätet		46,2%	53,8%	100,0%
			% within spelWebbsidor		42,9%	43,8%	43,3%
	nej		Count		8	9	17
			% within SpelNätet		47,1%	52,9%	100,0%
			% within spelWebbsidor		57,1%	56,3%	56,7%
	Total		Count		14	16	30
			% within SpelNätet		46,7%	53,3%	100,0%
			% within spelWebbsidor		100,0%	100,0%	100,0%

Tabell C.62 – Kombinationseffekt – omfattande spel, mindre omfattande spel och communities

tyckeOmNyhetssidor * tyckeOmUppslagsverk * tyckeOmInfo Crosstabulation

				tyckeOmUppslagsverk					Total
				-1,00	använder aldrig uppslagsverk på internet	hittar info som är lätt att förstå	hittar info som är svår att förstå	hittar sällan info jag behöver	
tyckeOmInfo									
-1,00	tyckeOmNyhetssidor	-1,00	Count	4				4	
			% of Total	100,0%				100,0%	
	Total		Count	4				4	
			% of Total	100,0%				100,0%	
söker aldrig på internet	tyckeOmNyhetssidor	-1,00	Count	1	0	0		1	
			% of Total	11,1%	,0%	,0%		11,1%	
	besöker aldrig nyhetssidor		Count	0	7	0		7	
			% of Total	,0%	77,8%	,0%		77,8%	
	info som är lätt att förstå		Count	0	0	1		1	
			% of Total	,0%	,0%	11,1%		11,1%	
	Total		Count	1	7	1		9	
			% of Total	11,1%	77,8%	11,1%		100,0%	
hittar info, lätt att förstå	tyckeOmNyhetssidor	-1,00	Count	1	0	0	0	1	
			% of Total	1,1%	,0%	,0%	,0%	1,1%	
	besöker aldrig nyhetssidor		Count	0	18	7	0	25	
			% of Total	,0%	19,4%	7,5%	,0%	26,9%	
	info som är lätt att förstå		Count	1	7	31	5	47	
			% of Total	1,1%	7,5%	33,3%	5,4%	50,5%	
	info som är svår att förstå		Count	1	2	6	1	12	
			% of Total	1,1%	2,2%	6,5%	1,1%	12,9%	
	hittar sällan info av intresse		Count	0	3	3	0	8	
			% of Total	,0%	3,2%	3,2%	,0%	8,6%	
	Total		Count	3	30	47	6	93	
			% of Total	3,2%	32,3%	50,5%	6,5%	100,0%	
hittar info, svår att förstå	tyckeOmNyhetssidor	-1,00	Count		0	0	1	1	
			% of Total		,0%	,0%	3,3%	3,3%	
	besöker aldrig nyhetssidor		Count		4	0	1	6	
			% of Total		13,3%	,0%	3,3%	20,0%	
	info som är lätt att förstå		Count		4	8	4	18	
			% of Total		13,3%	26,7%	13,3%	60,0%	
	info som är svår att förstå		Count		2	2	1	5	
			% of Total		6,7%	6,7%	3,3%	16,7%	
	Total		Count		10	10	7	30	
			% of Total		33,3%	33,3%	23,3%	100,0%	
hittar sällan info	tyckeOmNyhetssidor	besöker aldrig nyhetssidor	Count		3	0	0	3	
			% of Total		18,8%	,0%	,0%	18,8%	
	info som är lätt att förstå		Count		4	3	1	8	
			% of Total		25,0%	18,8%	6,3%	50,0%	
	info som är svår att förstå		Count		1	0	1	2	
			% of Total		6,3%	,0%	6,3%	12,5%	
	hittar sällan info av intresse		Count		0	0	0	3	
			% of Total		,0%	,0%	,0%	18,8%	
	Total		Count		8	3	2	16	
			% of Total		50,0%	18,8%	12,5%	100,0%	

Tabell C.63 – Åsikt om information från sökmotorer (variabeln tyckeOmInfo), uppslagsverkstjänster samt nyhetssidor/webbsidor som behandlar något intresse. -1 anger icke svar.

Denkätformulär

[Enkätfrågornas relation till IT-trappan redovisas inom hakparentes]

[Logotyp, Lunds universitet]

Hej!

Vi är två studenter vid Lunds universitet som heter Selma och Lars. Just nu håller vi på med en undersökning om barns och ungdomars användning av internet. Därför skulle vi vara tacksamma om du fyller i den här enkäten! Svaren är helt anonyma.

Sätt kryss i rutorna vid de förslag som stämmer bäst in på dig på varje fråga. På vissa frågor kan fler än ett förslag vara möjligt, sätt då kryss för alla förslag som stämmer på dig. Frågorna börjar på nästa sida!

Lämna in enkäthäftet till din lärare när du är färdig!

Vänliga hälsningar

Selma Muminovic
Lars Gustafsson

Institutionen för informatik
Lunds universitet

1. Är du **kille** eller **tjej**?
 Kille Tjej
2. Vilken **klass** går du i? (Bara siffran behövs.)
 Jag går i klass _____
3. Vilket **år** är du född?
 Jag är född 19_____
4. Behärskar du fler språk än svenska? I så fall vilket/vilka?

5. Har du tillgång till internet **i skolan**? Här kan flera alternativ vara möjliga. [IT-trappan, steg 1]
 Ja, på lektionstid Ja, utanför lektionstid, t ex på raster
 Nej Vet ej
6. Ungefär hur många timmar under en vecka använder du internet **i skolan** på lektionstid?
 [IT-trappan, steg 1]
 (Om du svarat "nej" eller "vet ej" på fråga 5 behöver du inte svara på denna fråga)
 _____ timmar/vecka
7. Har du någon gång fått **undervisning av lärare** under schemalagd lektionstid om hur man använder internet, t ex för att söka information eller att skicka e-post. [IT-trappan, steg 2]
 Ja Nej Vet ej
8. Tycker du att du har fått tillräcklig **skolundervisning** under schemalagd lektionstid om hur man använder internet? [IT-trappan, steg 2]
 Ja Nej Vet ej
9. Har du tillgång till internet **hemma**? Här kan flera alternativ vara möjliga [IT-trappan, steg 1, 3]
 Ja, delar dator med andra Ja, har en egen dator
 Nej Vet ej
10. Ungefär hur många timmar på en vecka använder du internet **hemma**? [IT-trappan, steg 1]
 (Om du svarat "nej" eller "vet ej" på fråga 9 behöver du inte svara på denna fråga)
 _____ timmar/vecka
11. Vad har du för typ av **internet-uppkoppling** hemma? [IT-trappan, steg 3]
 (Har du svarat "nej" eller "vet ej" på fråga 9 behöver du inte svara på denna fråga)
 Bredband Telefonmodem Vet ej
12. Brukar du använda internet på **något annan plats** än hemmet/skolan? Här kan flera alternativ vara möjliga [IT-trappan, steg 1]
 Hos kompisar På internetcafé På bibliotek
 Via mobiltelefon Vet ej Annat sätt, berätta vilket: _____

13. Har du en egen e-postadress? [IT-trappan, steg 2]
 Ja, har en egen e-postadress
 Nej, har en e-postadress som delas med andra Nej

14. Vad brukar du göra när du använder internet?

Berätta hur ofta eller hur lång tid du brukar ägna åt varje alternativ nedan.

Om du aldrig använder internet behöver du inte svara på denna fråga.

a) Deltar eller har deltagit i **omfattande spel på nätet**, som World of Warcraft, Eve Online, Everquest, Battlefield 1942 (online), Unreal (online), Need for Speed (online) eller liknande.

Ja Nej

Om du svarat ja, hur många timmar under en vecka brukar/brukade du spela? _____ timmar/vecka [IT-trappan, steg 2, 3]

b) Använder eller har använt mindre omfattande **spel på webbsidor**, som Skissa & Gissa, Bubble Elements eller Bejeweled hos exempelvis Expressen eller Spela.se.

Ja Nej

Om du svarat ja, hur många timmar under en vecka brukar/brukade du spela? _____ timmar/vecka [IT-trappan, steg 2, 3]

c) Är eller har varit på **communities** som t ex Lunarstorm, Playahead och Habbo.

Ja Nej

Om du svarat ja, hur många timmar under en vecka brukar/brukade du göra detta? _____ timmar/vecka [IT-trappan, steg 2]

d) Är eller har varit på **nyhetssidor på webben**, som Sydsvenskan, Aftonbladet, Expressen med flera.

Ja Nej

Om du svarat ja, hur många timmar under en vecka brukar/brukade du vara på nyhetssidor? _____ timmar/vecka [IT-trappan, steg 2]

e) Är eller har varit på webbplatser som behandlar något av mina **intressen**, t ex fotboll eller djur.

Ja Nej

Om du svarat ja, hur många timmar under en vecka brukar/brukade du vara på intressesidor? _____ timmar/vecka [IT-trappan, steg 2]

f) Laddar ner eller har tidigare laddat ner **musik**, t ex från iTunes. [IT-trappan, steg 2]

Hur ofta brukar/brukade du ladda ner musik?

Flera gånger varje dag Någon gång om dagen Flera gånger i veckan
 Någon gång i veckan Någon gång i månaden Aldrig

g) Kollar eller skickar **e-post**, t ex Hotmail eller Gmail. [IT-trappan, steg 2]

Hur ofta kollar eller skickar du e-post?

Flera gånger varje dag Någon gång om dagen Flera gånger i veckan
 Någon gång i veckan Någon gång i månaden Aldrig

h) Använder **uppslagsverk** online, som Wikipedia eller Nationalencyklopedin.

Hur ofta? [IT-trappan, steg 2]

Flera gånger varje dag Någon gång om dagen Flera gånger i veckan
 Någon gång i veckan Någon gång i månaden Aldrig

i) **Söker** på internet, med hjälp av t ex Google, Hitta eller MSN Sök.

Hur ofta söker du på internet? [IT-trappan, steg 2]

Flera gånger varje dag Någon gång om dagen Flera gånger i veckan
 Någon gång i veckan Någon gång i månaden Aldrig

j) Använder **chattprogram** som MSN Messenger, ICQ eller Skype.

Hur ofta chattar du?

[IT-trappan, steg 2]

- Flera gånger varje dag Någon gång om dagen Flera gånger i veckan
 Någon gång i veckan Någon gång i månaden Aldrig

k) **Handlar saker** online som sedan skickas hem, t ex böcker och CD-skivor.

Hur ofta?

[IT-trappan, steg 2]

- Flera gånger varje dag Någon gång om dagen Flera gånger i veckan
 Någon gång i veckan Någon gång i månaden Aldrig

l) **Handlar saker** online som sedan används online, t ex saker i spel.

Hur ofta?

[IT-trappan, steg 2]

- Flera gånger varje dag Någon gång om dagen Flera gånger i veckan
 Någon gång i veckan Någon gång i månaden Aldrig

m) Har eller har haft en egen **blogg** eller **nätdagbok**.

Hur ofta skriver/skrev du i din blogg eller nätdagbok?

[IT-trappan, steg 2]

- Flera gånger varje dag Någon gång om dagen Flera gånger i veckan
 Någon gång i veckan Någon gång i månaden Aldrig

15. Brukar du göra saker på internet **tillsammans** med kompisar och familj?

- Jag använder aldrig internet.
 Jag är för det mesta ensam när jag gör saker på internet
 Jag är för det mesta med kompisar eller familj när jag gör saker på internet.
 Jag är lika ofta ensam som med kompisar eller familj när jag gör saker på internet.

16. När du **söker information** på internet (t ex Google) vad tycker du då om den information du hittar?

[IT-trappan, steg 4]

- Jag söker aldrig på internet.
 Jag hittar information, som är lätt att förstå.
 Jag hittar information, men ibland är informationen för svår att förstå.
 Jag hittar sällan den information jag behöver.

17. När du läser **nyhetssidor på webben**, t ex Aftonbladet, eller är på sidor som handlar om något av **dina intressen**, vad tycker du då om informationen där?

[IT-trappan, steg 4]

- Jag besöker aldrig nyhetssidor eller sidor som handlar om något av mina intressen.
 Det är information, som är lätt att förstå.
 Ibland är informationen för svår att förstå.
 Jag hittar sällan information jag är intresserad av.

18. När du använder **uppslagsverk** på internet, som t ex Wikipedia, vad tycker du då om informationen där?

[IT-trappan, steg 4]

- Jag använder aldrig uppslagsverk på internet.
 Jag hittar information, som är lätt att förstå.
 Jag hittar information, men ibland är informationen för svår att förstå.
 Jag hittar sällan den information jag behöver.

19. Har du fått information om vad som kan vara **farligt** på internet? (Här kan flera alternativ vara möjliga)

[IT-trappan, steg 5]

- Ja, i skolan Ja, hemma
 Ja, av kompisar Ja, på webbplatser som jag varit på
 Nej

Tack för att du svarat på våra frågor!